

Flora

35
SENTI

3

Märts 1938

naiste ja kodude kuukiiri

YARDLEY LAVENDER

kus peitub Teie võlu . . .

— seal leiate kuulsa YARDLEY LAVENDER'i — suursugune, värske parfüüm, mis valmistatud aroomikast English Lavender'ist F-a YARDLEY, London, poolt . . . samuti YARDLEY ILUHOIU VAHENDID, mis kaitsevad Teie nahka ning annavad Teie näole erilise meeldivuse ja sarmi. YARDLEY LAVENDER annab erilise lisa, olgu sportimisel, reisil, päeval, teatris või tantsul.

Yardley English Lavender — pudeleis, Lavender puuder, Lavender seep, Lavender koldkroom, English Complexion Cream, Skin Food (toitekroom), Foundation Cream (aluskroom), Lavender Face Cream jt.

Esindus Eestis: A/S. Prov. JULIUS LILL
YARDLEY · 33 OLD BOND STREET · LONDON

SIID - COTTON UUDISSUKAD

„Libelle“

A.-S.

OSKAR KILGAS

ERA

A|S. **TEKLA** RIIDEKAUPLUSTE UUDISKANGAD

TALLINN, S. KARJA 15 ● PÄRNU 6
HAAPSALU, KURESSAARE, MUSTVEE, NÄRVA, PET-
SERI, PÄRNU, RAKVERE, VALGA, VILJANDI, VÖRU

Kevadmantliriideid daamidele

Vasakul: valkja põhitooniga ja musta triibuga, millest on läbi põimitud värviline lõng — kollane, punane või roheline, millest igaüks annab erilise värvingu ka põhitoonile.

Keskel: diagonaalmuster, valge ja tumepruun, kollase tombulise lõngaefektiga.

Paremal: helerohelise põhitooniga punase- ja valgekirjust tombulisest lõngast sissekootud ruudukirjaga. Mustrit täiendavad väikesed kollased ja rohelised tombud. Sama riie esineb ka teistes värvides: hallil põhjal sinise ruuduga ja beežil põhjal pruunika ruuduga.

lõudis müügile

«Vallatu

Magasin» nr. 6

Huvitav,
põnev ja
sisukas kevadenumber

Maret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

NR. 3 (39)

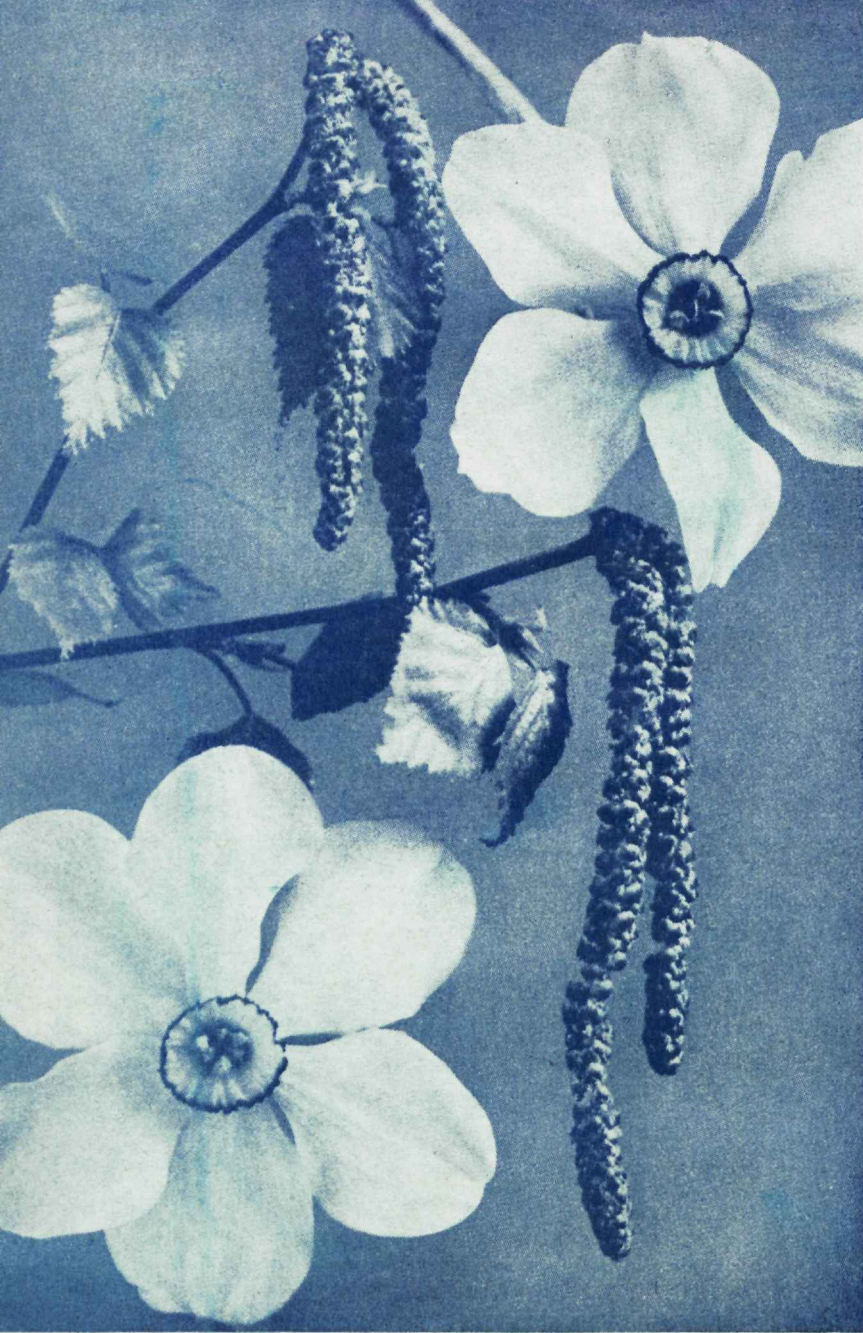
4. AASTAKÄIK

MÄRTS 1938

TRÜKITUD 35000 EKSEMPL.

KUI KAUGEL ON KEVAD?

Urvad

VALVE SARETOK

EMMA

Nad on juba jaamaesisel, kui Toomas, mõlemad käed koormatud pakkidega, üles tunnistab, et ta on unustanud — pagan võtaks — koju oma hea ja ustava välgumihkli.

„Ma lähen ostan tikke,“ lohutab Ringa, „katsu sa niikaua leida meile aknakohad.“

„Toos tikke palun, Emma,“ ütleb Ringa lohaka soenguga ettekandjale, kes toetub puhviletile, parem puus kaares.

Emma ei rutta väga tikkudega.

„Kos sa's jälle sõedat?“ pärib ta viiest sendist kahte tagasi andes. „Nüüd om omale noore mihe saanu, nüüd mudku sõedap.“

Ringa ei tea, mis vastata, naeratab ebamääraselt ja laskub. Emma vaatleb tema ilusa uue reisupalitu seljajoont ja uriseb: „Nigu ma ei tiiäss, kos ta sõedap.“

Kes siis linnas ei tea, et linnainsener suvepuhkuseks sõidab oma noore naisega, sündinud preili Leegiga, Soome sugulastele külla.

Emma surub nina vastu aknaklaasi ja põrnitseb perroonile: jah, kas see Ringa ühtepuhku vähe reisis ja sõitis, nüüd ta sai veel mehegi, kel oli sugulasi Soomes. Ja noore mehe.

Tema, Emma, läks vanale. Rumalast peast uskus, et sel

on rahagi. Aga polnud, polnud sentigi, kui lõppeks ometi suri. Kaks väikest kidurat poissi ta jättis Emmale, majaloksi, millel oli võlga ja mille üür ei tasunud kinnisvaramaksugi.

Ja nüüd Emma vaadaku, kuidas saab suureks oma väikesed poisid, neile leiba ja riidet ja kooliharidust. Need pole põrmugi kenad väikesed poisid, nad on pahurad ja haiglased, Emmale pole nad sugugi omased ega armsad, aga neist peavad saama vähemalt tohtrid või insenerid. Seda on Emma juba koolipingil enesele töotanud, et tema lastest peavad pojad saama tiilli ja tütreid rikkad, peened mehed. Aga nüüd Emmal polegi tütar, kui kahju. Tütar lohutaks teda palju, kui ta nii, ebamääraselt värvi põlles ja sassis, kleepuva soenguga läbi aknaklaasi järele põrnitseb Ringa Leegile, linnainseneri peenele ja haritud prouale, kellega ometi tema, Emma, on istunud ühel koolipingil. Kui Emmal oleks tütar, ilus ja elav paljutöötav väike tütar, Emma kisuks enese või lõhki, et teha temast tuhat korda suuremat daami, kui oleks seda ükski Ringa Leegi tütar. Sest see Ringa näeb just seda liiki olevat, kes saab tütreid, selliseid uhkeid pikasäärelisi ja valgesokilisi, kes räägivad mitut võõrkeelt ja käivad klaveritunnis. Nagu Ringa ise. Ja pärast lähevad ülikooli, õpivad kummaliselt mõttetuid ja salapäraseid teadusi ning reisivad neisse kohtadesse, kuhu lubasid reisisa koolipingil. Tõesti reisivad, mitte ei pea jätma oma unistusi sinnapaika, nagu Emma, kes tahtis näha Niiluse kaldaid ja Rooma linna.

Jah, näed, Ringa ongi käinud kõikjal, kuhu soovis kooliajal, ja näinud kõiki noid vanu pilte, milliseid igatses näha, vanu pilte ja vanu losse ja ta on tantsinud sääraseis hiiļgavais paikades, milliseid näeb kinos, on joonud vahuviina — ja härrad on olnud frakis. Ringa on rääkinud sellest Emmale, nad on mõnikord saanud ajada veidi juttu, kui Ringa sõidab jälle Tartusse ja ootab rongi einelauas. Muidu nemad, vanad pinginaabrid, ju palju ei kohtu ja see pole muidugi Emma süü. Sest kuigi Ringa teeb sõbralikku nägu ja kutsub mõnigi-kord Emmat külla ta väikeste poistega, pole tõesti mõtet seda kutset tõsiselt võtta. Seda Emma koges juba kooliajal. Kui klassijuhataja esimeses keskkooli klassis nad kahekesi pani ühte pinki istuma, Emma kujutles vaimustusega, milliseid hüvesid talle võis tuua selline lähenemine linna rikkaimale ja parimini kasvatatud tüdrukule. Ent Ringa Leek ei lasknud enesele läheneda. Taervas teab, kõrk ta polnud, ta lobises Emmaga niisamuti kui teisedki tüdrukud ja tegi rõõmuga kõik kirjatööd oma teadmistega mitte just heal jalal seisvale pinginaabrile, jagas temaga võileibu ja tulevikuunistusi, ent seda kõike kuidagi teatud piires ja üksnes kooliajal. Pärastlõunal ta oli endiselt kauge ja imetletud Ringa Leek, kes — jalutades vastu oma võõrkeele-preiliga või tähtsa ja toreda mammaga — kunagi ei kõnetanud kooliõde ja kelle ilusasse, elegantseesse neiu-tuppa Emma pääses ainult paaril korral. Neilgi puhkudel ta oli kutse ise peagu välja pressinud, uudishimust ja ihast pääseda peenesse majja, kuid oli pärast alati niisama tark kui ennegi. Sest need lühikesed külaskäigud Ringa alati lõpetas kuidagi osavusetult ja peagu häbelikult kas klaveri- või prantsuse keele tundi minekuga. Kordagi ta ei teinud katset tutvustada Emmat oma perekonnaga. Kingsepatütar Emma seda ei andestanud pangadirektori võsule. Ja tema haavumine oli seda suurem, et ta Ringat tuliselt imestles ja jumaldas. Aga kust võis teada tema, et mitte seltskondliku seisukoha erinevus ei teinud temale kättesaadamatuks jumaldatud, vaid midagi hoopis tähtsusetut, Emmale ammu unustatud — üks pisiasi, ent Ringa Leegile midagi väga tähtsat.

Emma meeldis Ringa Leegile kohe, otsekohe — värske, loomulik, mitte just väga tark, ent lõbustava fantaasiaga tüdruk, keda Ringa juba esimesel koolinädalal kavatses lähendada enesele, pakkudes talle oma abi Emmale veidi keerukana tunduvast koolitööst ja ühel hommikul kandes mõttes kutset pealelõunakohvile. Aga just tol hommikul Emma tuiskas kooli, viimasel minutil, nagu alati, sassis ja villutraageldatud kraega. Ja kuna ta tol hommikul oli õige tublisti hilitunud, ta teatas kohe, et ta sedapuhku polnud mahti saanud einetki võtta. Ning pakkis, ikka veel jooksust ähkides-puhkides, ajalehepaberist lõhnade üle klassiruumi hoovates leivatüki ja lihakantsaka, asudes sõõma terve looma rõõmsa aplusega. Kolmanda suutäie juures ta leidis aega ähkida usaldavalt Ringa poole, et ta täna hommikul end isegi pesta polnud jõudnud. Ja fanaatiliselt puhta ema, linna piinlikumalt hoolisaima perenaise piinlikult ja fanaatiliselt puhas tütar Ringa teadis korraga, et ta kunagi elus ei saaks süüa koos Emmaga, nii tore ja lõbustav kui see tüdruk muidu oligi. Ei kunagi saaks Ringa süüa koos Emmaga, meenutamata iiveldavat pilli ähkides-puhkides ja ninaga tõmmates liha ja leiba õgivast tüdrukust, kelle pesemata käte pikad rohekate küünealustega sõrmed on kaevunud toidusse nagu röövlinnu käüned.

Sellest siis tuligi, et Ringa oli küllakutsetega tagasihoidlik, veel tagasihoidlikum aga sõbrustamisega, kui Emma kuidagi oli sattunud tema majja, kartes, et kooliõde võiks end muga-vana tundes viivitada külastust mõne perekonna söögiajani. Koolis ta katsus selle eest olla kahekordselt kena ja vastu-

tulelik oma pinginaabrile. Ringa kurvastus oli tõsine, kui Emma ühel heal päeval teatas, et ta sügisel enam kooli ei tulegi, vaid läheb suvel hoopis mehele.

Emma oli väga tähtis ja uhke: kuueteistkümne-aastaselt ei saa iga tüdruk mehele. Ja siis: ta tegi partii. Ta sai majaperemehe, kes küll polnud enam just noor ega ilus, kuid raha pidi tal olema, kuna ta oli nii väga agar lubama Emmale kõike: kauneid rõivaid, reise ja pidusid. Ning Emma teadis, et väga paljud naised olid tema peigmeest aastaid õngitsenud.

Mitte üksnes Ringa Leegi nukravõitu, kahetsev vaikimine ei laitnud ära Emma sammu, õige mitmelt poolt tuldi hoiatama, kuigi õige osavusetult, seda kärsitult last, kes ju veel sugugi ei tarvitsenud teada, mis ta tahtis. Aga Emmale tema naitumine polnud vaid „hiiglatore tükk“, ta teadis küll, mis ta tahtis: koolist ära tahtis ta, ta polnud kunagi õppinud meelstasti. Kodunt ära tahtis ta, kahest viletsast rüüpsast toast, kus nad lese isaga olid seni võrdlemisi boheemlikult pidanud maja ja kuhu ta ei võinud kedagi kutsuda. Eriti mitte Ringa Leeki. Aga nüüd sai Emmast korruga proua, majaperemeheproua, kel oli mitu uhket tuba ja teenija ja kallid kleidid ja kes istus teatris esimeses reas oma mehega, kes oli ikka mees ja mitte mõni poisike — nüüd ta võis vabalt Ringa Leeki külla kutsuda ja niisama vabalt teda külastada. Sest tema, Emma, oli proua ja Ringa ikkagi tühipaljas kooliõpilane — veel palju aastaid vaid kooliõpilane, kes saadeti kell üksteist pidult koju ja kes pidi klassijuhatajalt luba küsima, kui tahtis näha teatud filmi.

Polnud ju Ringa süü, et Emmal läks, nagu tal läks. Polnud Ringa süü, et Emma majaperemeheprouana niisamuti pidi leppima kahe viletsasti möbleeritud toaga, sest maja parimas korteris polnud mõistlikul peremehel tark elutseda, kui majal paraku oli võlga... ja et selsamal põhjusel kallid kleidid ja esimene rida teatris jäid unistusteks... nagu reisidki ja kõik muu, mille pärast noor, elav ja kena Emma oli ohverdunud vananevale mehele. Ja et selle asemel järjest tulid kaks väikest, alati põdevat poisikest ning siis veel seegi, et kahekümneaastaselt Emma oli lesk ning pidi tõsiselt mõtlema, kuidas kasvatada oma poisse. Ei Ringa süü see polnud, Ringa Leek tol ajal tuli ise ja andis nõu ja pakkus oma onu äris teenistusvõimalust, mis aga polnud nii tulutoov kui efekandjakoht jaamahoones, kus nädala jootrahad teinekord ületasid Ringa soovitatud koha kuupalga.

Ei Ringa süü polnud Emma õnnetu saatus, polnud tema süü, et tema enese käsi käis nõnda hästi. Ent Emma pani temale kuidagi pahaks, et ta kõike seda sai elult, mida kooliajal oli soovinud: ta läks ülikooli ja õppis kunstiajalugu ja kirjandust, ta sai reisida ja maailma näha. Kui Emma võidurõõmuga juba nentis, et tal harva oli kavalere ning oma vanuses juba väljavaated naitumiseks õige nigelad, siis sai ta linnainseneri, tolle paljuhaldatud mehe, kes oli õppinud välismail ja pärines jõukast perest.

Saatus oli ülekohtune, näed, on kaks tüdrukut ühel koolipingil ja ühe käsi käib ikka halvemini ja halvemini, kuna ometi saatus mõndki lööki peaks kuidagi hüvitama, ent saatus selle asemel külvab kingitusiga üle selle, kel juba midugi läheb hästi. On see nüüd kellegi kord, et tema, Emma, seisab siin jaamahoones tolmuse akna taga nagu puuris lind ja peab järele vaatama, süda täis kibedust ja kadedust, tollele teisele tüdrukule, kellele oli avatud suur maailm, nii et ta muud ei teinud kui tuli ja läks, aina reisis ja sõitis. Ja oslis sõbraliku naeratusega vahetevahel Emmalt tikke või sidrunisoodat. Ning ütles hajameelselt, et tulgu ometi külla ja näidaku, kui suured on tema väikesed poisid.

Rong läheb minema ja Emma longib tagasi leti juurde. Ta on täna Ringa pärast halvemas tujus kui kunagi varem. Võib-olla seepärast, et nägi neid inseneriga, tolle kena ja sihvaka noore mehega jaamaesisel naerimas ning siristamas, enne kui läksid vagunisse. Nad armastasid teineteist ja olid õnnelikud kui noorpaarid raamatus — ja see jälle oli midagi, millest Emma oli jäänud ilma.

Puhvetikell tiksus ja kärbsepaberilt kostab inisemist, Emma on ainus inimene kogu suures ruumis. Järsku tunneb ta, et ta võiks igavusest lausa meelt heita. Ta põrnitseb klaasuksele, mis lahutab einelauda piletimüügiroomist, ja soovib ägedalt: keegi peaks tulema. Tulebki, vaatab enne niisama korraks läbi ukseklaasi ja lohiseb siis puhvetisse. Just lohiseb, sest käimiseks ei või Eevalt Urbani kõnnakut nimetada. Ennäh, Eevalt, läheb Emma nagu selgeks, nüüd ometi saab sõnakese juttu vesta. Nad on Eevaldiga vanad sõbrad, naabrilapsed, kelle kartulimaid lahutavast plangust peagu iga kolmas teivas oli murtud lahti läbikäimise hõlbustamiseks.

Emma ja Eevalt on lapsepõlvesõbrad sõna tõsisel mottes, sest tol ajal, kui Emma läks mehele, nende kartulimaad polnud ammugi enam kõrvuti, nad kohtusid harva ja juhuslikult. Nii Emma ei ole võinud täpsalt jälgida Eevaldi käekäiku, ta teab praegugi vaid, et Eevalt üksvahe on joonud, pidanud üht ja teist ametit peale sõjaväetehnistust ja nüüd vist on ametnik mingis kindlustusseltsis.

Kevad tuleb

„Anna õlut, Emma.“ vabastab Eevalt higise lauba mütsi alt. „Nii külma kui saad.“

Emma toob õlle, toetab siis küünarnukkidega letile ja võtab Eevaldi põhjaliku uurimise alla. Oi, oi, kuidas on muutunud see endine tore poiss, see sale ja mõtke, kes kergitas koolimütsi proua Emmale ja kellest keskkoolinoorte spordilehed kirjutasid kui „kaunikehalisest noorest spartalasest“. Ta on kuidagi närbunud ja laialivalgunud ja ta pilk on ääretult ükskõikne, kuigi ta näib olevat päris heas meeleolus.

„No mis asja sa laaberdet kesk päivä?“ küsib Emma sõbraliku tigeusega.

Eevalt patsutab kätega jahedusest niiskunud pudelit.

„Puhkusel olen,“ ütleb ta. „Kuradi kuum.“

„Sõeda suviteme,“ soovib Emma. „Kik suure saksa sõedave, ma näe jo neid egäpäe.“

Eevalt teeb midagi, mis kõlab nagu „hõõ“.

„Insiner oma noore provvage sõitse tekkimbe Soome,“ jutustab Emma edasi ja ei lisanda just kelkimiteta: „Ringa käis tikke ostmen, ajjemi siss vähä juttu.“

Eevalt avab silmad, mis on tukkunud õlleklaasi kohal. „Ringa?“

„Noh, endine preili Leek. Nigu sa ei tiiäss?“

„Miks ei,“ naeratab nüüd Eevalt, „ta ju mu vana pruut.“

Nüüd meenub Emmalegi — Ringa ja Eevalt tõesti on abituriumiaastal palju liikunud koos, nii et juba räägitigi üht ja teist linnas. Jah, kui ta nüüd mõtleb, siis meenub talle valusa selgusega veel too kevad, millal ta karjatas oma lapsi linnapargis ja sageli kohtas neid kaht jalutamas seal. Siis nad vahetasid temagagi mõned sõnad ja — enne kui jätkasid oma matka — Ringa kummardus uudishimulikult lapsevankri kohale. Ahjaa, küll Emma mäletab, millise kadedusega ta neile siis järele vaatas, kui noored ja vabad nad temale tundusid ja kui vihane ta oli enesele, et ta kõik selle oli ise käest mänginud oma mehelekipumise — ka tema võinuks jalutada linna kenima koolipoisiga kevadises linnapargis, just tema

Eevaldiga, sest lõppeks oli ju Eevalt temale palju vanem sõber kui Ringa Leegile. Isegi lapsepõlvesõbra võttis Ringa temalt, võttis ja jättis. Sest muidugi läks ta sügisel ülikooli ja lool Eevaldiga oli lõpp.

Emma silkitab kaastundliku pilguga Eevaldi loiult kahvatut palet. Talle meenub korraka kui pruun on Eevalt alati vanasti olnud suveti — kui ta järsku ei ole haige? Kõneldi temast ju üht ja teist, ta oli omal ajal kõvasti pummeldanud ja peagu läbi juba olnud omadega — ja kindlasti see oli Ringa süü, otsustab Emma. Tema muudkui läks aga minema ja hülgas vanu sõpru, küsimata, mis neist sai, kas nad jõid endid surnuks või mitte.

Emma ei tea ju, et tõeliselt Ringa lahkus Eevaldi silma-piirilt ja südamest suuremaid katastroofe tekitamata. Nad lahkusid too sügisel nagu kaks, kes on kõigest südamest püüdnud leida teed teineteise juurde, ent kel varsti enam midagi teineteisele ütelda ei ole. Üks ei suutnud taibata, et tehti sellest sündmust, kui suudeti hüpata sentimeeter või kaks kõrgemale kui teised, teise meelest oli äärmiselt veider, et ihati reisida läbi poole maailma vaid seks, et näha üht teatud vana pilti.

Emma ei tea sellest midagi ja tema südant täidab suur kaastunne Eevaldile. Ka Eevaldile on tehtud ülekohut nagu temalegi — ja kui keegi muu ei hüvita seda, siis tema, Emma, katsub omalt poolt loobutada lapsepõlvesõpra niipalju kui suudab.

„Ta küsis üks sinu perrä,“ ütleb Emma, poleerides halli võitu lapiga letiäärt.

„Kes? Ega ometi Ringa?“ tilgutab Eevalt pudelist viimset klaasi. „Kuule, anna mulle veel üks.“

Emma toob pudeli värsket õlut, ent ta ei jäta.

„Jah, me aame iki juttu kooliajast na nii ja ta alati küsis sinu taga.“

„Imelik.“ Eevalt muutub tõesti elavaks, sest Ringale mõtleb ta alati meelsasti, kuigi on läinud palju, palju aastaid sellest, millal nemad kaks vahetasid paar sõna.

„Jah, imelik...“ katsetab Emma salapärase muigega.

„Ta tiid, et me tõnetöist joba kavva aiga tunnemi ja ta tiid kah, et ma mõesta suud pittää.“

„Naljakas,“ sõnab Eevalt päris südamest.

„Jah, ma ka ei tiia...“ vastab Emma ausalt.

Ei ole vaid juhus, et Emma kaks kuud hiljem, sügisel, pannes rongi ootava Ringa ette sidrunisoodapudelilt, mõtleb Eevaldile. Ta on kogu suve püsivalt mänginud ühe mõttega. Ja vaadates toda noort, hästirõivastatud ja ravitud naist, kes rahulikuna ja elutormidest nii puutumatusena istub oma sooda man ja teda, Emmat, sõbraliku endastmõistetavusega laseb end ümmardada. Emmat haarab järsku lausa silmipimestav viha. Midagi peab ometi juhtuma, mis tublisti vapustaks ja raputaks seda häbematu õnnelikku jumalate soosikut. Kui midagi ei juhtu, siis Emma juba paneb juhtuma! Ringa maksab oma sooda eest ja seletab vastuseks Emma küsitlusele, et ta sõidab Tartu vaid hankima üht eksamikis väga tähtsat raamatut ja juba õhtuse rongiga tuleb tagasi.

„Miheke tule muiduki vastu?“ luurab Emma.

„Ei, vaevalt, misjaoks?“ naeratab Ringa. „Meile ei ole ju palju maad. Hüvasti, Emma.“

Ta ei seleta Emmale, et ta Toomast on palunud mitte kunagi temale jaama vastu tulla. Ringa tunneb oma väikese kodulinna inimesi, kes just õhtusele rongile armastavad uudishimulikult vastu käia, ja tema ei taha küll anda oma jällenägemisrõõmuga etendust.

Emmal vaevalt oleks aega kuulatagi seda pealt, sest tema on juba telefonikapis — ja korraka, rääkides enamvähem laitamatut eesti kirjakeelt, ta nõuab telefoni juurde Eevalt Urbanit.

Kindlustusseltsi ametnik Eevalt Urban peab äärepealt pillama kuuldetoru. Sest veidi võõras, kuid sõbralik hääl ütleb talle telefonist:

„Tere, Eevalt. Ringa räägib siin.“ Ja enne kui Eevalt saab mahti endast elumärki anda, räägitakse kiiresti edasi:

„Mul on vähe aega, mu rong läheb iga minut. Tead, Eevalt, ma pean sinuga tingimata kõnelema ühe väga tähtsa asja pärast. Tule mulle õhtuselä Tartu rongile vastu. Kas tuled?“

„Muidugi,“ saab hääletu ja keeletu Eevalt vaevu kogelda, siis lõpetatakse temaga kõne. Eevalt läheb pead raputades oma töö manu tagasi. On päris mõeldav, et Ringal temaga võib midagi rääkida olla — kunagi ei või teada midagi — see võib olla ametiasi või puutuda nende ühisesse tuttavasse või on tal tarvis andmeid millegist või kellegist, Eevalt rändab oma jalgrattaga seltsi ülesandel palju maal ringi. Jah, see tööpoolest on mõeldav ja polegi sugugi eriti hämmastav, et Ringa Eevaldit vajab nii paljude aastate takka, ent kuidagi kõhedaks teeb väljavaade kohata noort inseneriprouat Eevaldi olemuse kogu päevaks. Ta ei tunne Toomast ja murab pead, mis teha ja kuidas olla, kui seegi tuleb õhtul

jaama Ringale vastu — Ringaga üksi oleks palju kodusem ja kindlam kohata.

Just veidi ebamugav mõte Toomale ja tutvumisele temaga jaamas „bõrsil“ viibiva publiku silma all annab Eevalt Urbanile hea idee, kohata Ringat väljaspool jaamahoonet, puiesteel. Kui Ringal on temaga tõesti asja, küllap ta siis kõneleb Eevaldit puiesteelgi. Kui insener on tulnud ka vastu oma naisele, siis on Ringa teha kogu see värk.

Nii tulebki, et õhtul jaama piletimüügiuuringis ja einelauas hoolsasti vahtipidav Emma asjatult Eevaldi tulekut ootab. Ta peab isegi nägema, et Ringa tuleb õhtuselt rongilt, rõõmus ja rahulolev nagu alati, ja mitte kedagi ei ole tal vastas.

Sest Emma on ju vahepeal teisiti teotsenud. Keskpäevaks tõi linnavalitsusse mingi poisekirja Toomale. Hiljem kahetses Toomas südamest, et ta saadiku laskis minema lipsata, sest kiri oli nimeta ja käis ühes rohkete kirjavigadega umbes nii: kui linnainseneril on tähtis oma ja oma proua hea nimi, siis käigu ometi ka mõnikord jaamas proual vastas, kui see jälle kuskilt sõidab, sest muidu laseb proua vanadel peigmeestel, eriti ühel teatud Eevalt Urbanil endale vastu käia, nagu tänagi surmkindlasti sünnib, kui insener vaevaks võtab ise jaama vaatama tulla.

Toomas ei tea tõesti — mida teha. Tal on piinlik ja häbi, et ta on üldse lugenud seda räpast asja, ja nii nagu selliste asjadega kord on: ta teab, et kõik on lori, kadedusest ja rumalusest kokkusoperdatud lori, ent väikese piste südamesse saab ta ikkagi.

Nii väga kui ta usaldab Ringat, nii kindlasti kui ta tunneb oma naise ausat, siirast loomust ja tema head maitset... Eevalt Urban.

Tuntud noormees ei nai väikeses linnas tuntud neitut niisama lihtsalt, vanajutu järgi tallab põrguvürst tühje jutte kandev mitu paari pastlaid enne ära... ja Eevalt Urbanit nimi pole seetõttu Toomale päris tundmata... linna vanamoorigel pole ju olnud teist nime käepärast — sarjamaks pruuti. Ent Toomas, härrasmees ja pisut kõrk pealegi, kunagi ei ole puudutanud Ringa ees neid küsimusi. Temagi on pärit väike-linnast ja teab, mida asjast arvata.

Ent täna ta on kuidagi hell. Emma kiri sööb ta südames vahetpidamatult kogu päeva. Ringa oli hommikul tõesti kuidagi eriline, meenub Toomale: hajameelne ja nagu kuidagi salapärasev oma kauge pilgu ja naeratusega. Ilma tolle räpase kirjatagi Toomas tundis, et tema eest midagi varjati.

Tal on väga häbi õhtul, ent ta ei saa teisiti, kui väljub majast rongi tuleku ajal ja jalutab aegamisi jaama puiestee poole. Ta tõesti ei tea, mida teha, kui Ringa peakski tulema talle vastu tolle Eevalt Urbaniga, tõesti ei tea... Aga kõik see on ju mõttetut, on lori, ja tema, Toomas, on pälvitud tubli keretäie. Sest kui Ringat ka ei saa uskuda, kui teda ei usu ja ometi oled tema sõber, siis on midagi katki ja segamini maailmas — siis pole asjad enam õged.

Ringa on saanud oma raamatu Tartust ja tal niisamuti olnud ühe arstist sõbratariga väga huvitav kõnelus, mille tulemused teda küll veel päriselt pole rahuldanud, ent nädala pärast Ringa sõidab eksamile ja saab siis ka kindla vastuse nõuda oma küsimusele sõbratariltki. Seetõttu Ringa täna on veidi erutatum ja kärsitum ja peagu on valmis võtma autot koju sõiduks, sest ta ei jõua oodata, millal saab rääkida Toomaga.

Ent jaamahoone ees pole sõidukeid, Ringa peab minema jala ja teeb seda peagu jooksumammul. Ja näib, nendib ta naeratades, et alati, kui sul on eriti kiire, siis sul on ka erilised takistused. Nii tekib korraka tema ette vana sõber ja koolivend Eevalt Urban, kellega ometi kõik sidemed on katkenud juba palju aastaid ja kes on harjunud ammugi tervitama kui võõras — just täna sel Eevaldil näib olevat kummaline tuju ja arvatavasti iha seltskonna järele. Ta — naljakas poiss — jääb risti seisma Ringa teele, kergitab pühalikult kübarat ja palub luba kanda Ringa raamatut. Ringa on liiga sõbralik loomus, et ütelda ei — ja lõppeks ei häiri Eevalt teda ju palju. Võib-olla Eevaldiga lobisedes läheb koduteegi rutem ja võib-olla jõuab ta nii Tooma juurde jõudes veidi rahulikumi olla. Ent siiski ei suuda Ringa vaikselt imestamata jätta, miks Eevalt just täna end nii endastmõistetavalt saatjaks pakkus — oleks tal seltskondlik tuju, ta räägiks enam. Aga nüüd kannab ta vaikselt nohisedes Ringa suurt raamatut ja näib ilmselt ootavat, et Ringa midagi ütleks. Ringa ütleb ka, pärib ühte-teist vana tuttava käekäigust, räägib, milline ilm oli Tartus, ja korraka teeb väga suured silmad. Väga imeline õhtu täna. Sest Toomaski jalutab talle vastu. Toomas, kes seda Ringa enese palve peale kunagi ei tee ja kes selliseks asjaks ka liiga mugav on.

„Suur tänu, Eevalt,“ naeratab Ringa oma saatjale ja võtab temalt oma raamatu. „Ma näen, mulle on vastu tulnud. Oli väga tore sind jälle näha peale neid pikki aastaid.“ Ta raputab südamliselt Eevaldi kätt ja jätab hämmastusest segase noormehe lihtsalt seisma. Eevalt tunneb eneselt veel Tooma hakkab tema ees minema linna poole. Eevalt paneb, ikka veel mõtteis, endale paberossi põlema ja on tükk aega õige nõutu.

Maastik märtsis

Mis see siis oli? Ta polegi nii rumal poiss ja väikese mõtlemise järel jõuab tõe le võrdlemisi lähedale: see polnud Ringa, kes helistas hommikul, keegi tegi temaga lihtsalt halba nalja. Eevalt sülitab peagu: nii vana kooliplikade temp ja tema lendas sisse. Ja ta saadab paarile vastutulevale noorele tüdrukule tuliselt tigea pilgu: kui sa oled siin mind itsitamas, siis tea, et ma ei mõista nalja. Ning sääraseid pilke kinkides kõigile vastutulevaile õrnema soo esindajaile, longib Eevalt halvatujuliselt kodu poole.

„Tulid sa tõesti minule vastu, Toomas,“ paneb Ringa õnelikuna oma käe mehe käsivarrele. „Kui kena sinust. Just täna ma ei jõudnud ära oodata, millal sind näen.“

„Või nii?“ ütleb Toomas ja kuigi ta püüab varjata oma pettumust ja viha, on ta toon ometigi kibe: „Muidu sulle ju väga ei meeldi, et ma sinule vastu tulen.“

„Sa tead ju miks,“ vastab Ringa kergelt ja surub mehe käsivart. „Ent täna on mul tõesti hullusti heameel, et sa tulid.“

„Nii?“ teeb Toomas jälle ja ta hääl väriseb veidi, kui jätkab: „Ja just täna mul on tunne, et ma sind häirisin.“

Ringa peab seda naljaks ja puhkeb südamest naerma. Ent Toomas ei saa jätta.

„See oli ometi Eevalt Urban, eks ole?“

„Jah!“ vastab Ringa tõsinedes ja piiritu hämmastusega. „Mis tead sina Eevalt Urbanist.“

„Võib-olla enam kui arvad.“ Toomas lööks ennast säärase tavalise kiiva mehe vastuse eest, ent kuidas võib ta teisiti? Too räpane, inetu kiri sisaldas ometi tõtt. Mis ka oleks Ringa kohtumiste põhjuseks tolle vana austajaga, seda ometi on varjatud tema, Tooma, eest!

„Mina ei tea midagi arvata,“ kostab Ringa järsku väga heidutatult. „Toomas, mis sul on? Ega sa sellest midagi järeldama ei hakka, et mind täna üks vana kooliaegne sõber tüki maad saatis?“

Nii väga kui Toomas tahaks nüüd olla suurejooneline ja läisimees, ta ei oska vastata paremini kui:

„Väga rüütellik sõber, näib. Saatis ta täna sind esimest korda?“

„Aga muidugi,“ hüüab Ringa. „Ta polnud ju üldse...“ ... minu pärast jaamapuiesteel, tahab ta ütelda, ent ei ütle. Väga kummaline, aga Ringal korraga on tunne, et Eevalt tõesti oli tema pärast jaama tulnud. Kes teab, võib-olla tal tõepoolest oli asja Ringale, kes teab, ta oli nii pühalik... ja see ikkagi midagi tähendas, et ta järsku, väga paljude aastate järel nii julgesti ja pikema jututa Ringale lähenes. Ent Ringa ei vaiki üksnes selle oletuse pärast. Ta on solvunud. Ta on nüüd kindel, et Toomas evib kahtlusi, ja see teeb väga haiget.

Vaikides lähevad nad teineteise kõrval endi kauni koduni, vaikides ja isutuina istuvad nad õhtulauas. Siis, seistes sigaretiga akna juures, selg toa poole, küsib Toomas veel kord:

„Kooliajal te olite vist väga lähedased sõbrad?“

Nüüd Ringa ei suuda enam.

„Toomas!“ purskub tal nii valusasti ja nii südamest, et Toomas korraga kõik unustab, kõik selle rämpse, inetu ning väiklase ja tummalt andeks palub Ringa selgeilt, siiralt, ent valust tumedaiks muutunud silmilt. Ka tema pole rumalam Eevalt Urbanist, ka temale hakkab ebamääraselt selguma, et nemad kõik kolm võivad olla mingi rumala ja lapsiku sepi-suse ohvriks. Ja kuigi talle põgusalt meenub hommikune salapäratsev Ringa, ta vaikib ja kannatlikult jääb ootama seletusi.

Neid ei tule veel niipea. Ringa on veel mõne aja hoopis pöörutatud ja ei oska enesele Tooma imelikku „tuju“ sugugi seletada, ta juurdleb ja mõtleb ning kaotab nii himu rääkida Toomaga küsimusest, millest tal oli ka juttu arstist sõbratariga Tartus.

Ent nädala pärast kõneleb ta siiski. Ta kõneleb lapsest, keda ta arvatavasti ootab, ja Toomale on nüüd kõik korraga

(Järg lk. 75.)

TOOMAS MERIHEINA

KASTANIÖIS

ROMAAN

3. järg.

„Teab, kuidas seal on ja pealegi, ei passi...“

„Ei passi heas restoranis õhtust süüa? No kuulge, preili Grünberg, niisugused mõtted nüüd küll visake kohe aplaagrisse. Ei ole ju enam soliidsemat asja kui see! Istuksime tunni, poolteist ja varsti oleme kodus. Ma ju sellepärast ainult kõnelen, et saaks natukenegi veel koos olla.“

Erevad mõtted tiirutasid Marta peas. Muusika mängib, hele valgus, ooberid jooksevad... ta teab küll kui erutav see kõik on — kord möödunud aastal sai Sarikutega käidud ja siis kunagi varem veel kord.

Ta sõnas:

„Ma ei saa ju ometi tulla juba vanemate pärast. Hakka-
vad ei tea mis mõtlema...“

„Mis nad mõtlevad, kui inimene käis söömas! Ega's teil tarvitse sellepärast alkoholi võtta, et restoranis õhtustate. See pole sugugi sunduslik. Ja kui soovite, ma ei võta eneselegi. Nii et täiesti puhas ning õilis.“

Siin ei saanud Marta enam midagi öelda. Mis siin ikka nii palju jorutada, asi nüüd! Ega ta mult tükki küljest ära võta, mõtles ta, võiks ju natuke istuda. Ja peab siis kodus just täpsalt ära rääkima, kus käidud ning mis tehtud. See tunnikene lõpuks ees või taga! Ja ei saa salata, tolle Kaalepiga ei ole sugugi paha olla...

Marta nõustus.

Kaalep näis üliõnnelikuna ja kesklinna paremas lokaalis istet võttes tõusis ta rõõm üha suuremaks.

„Nii hea on olla!“ hüüatas ta, „kui te ainult teaksite!“

Martalgi näis uues, erutavas ümbruses olevat meelega järgi ja ta naeratas Kaalepile rõõmsana ning rahuldatuna.

„Jääme siis selle juurde, nagu räägitud, et täiesti alkoholi-
vabalt?“

„Mis lubatud, see tehtud.“

„Hästi.“

Kaalep tellis õhtusöögid ja alustas kohe elavat juttu. Esi-
algu nähtud filmist, siis lokaalist, orkestrist, baarist... Marta
kuulas rohkem kui kõneles, aga nii oli hea olla. Ta ei kahet-
senud sugugi, et oli tulnud säärasesse „patusesse paika“.

Kõik läks nii, nagu oli lubatud ja seatud. Kui alguses
lauda istudes Martal südame all värisese pisukene kahtlusevine-
kene Kaalepi lubaduste otsekohesuse üle, siis kadus see varsti
sootuks. Kaalepil ei paistnud olevat kavatsusekübetki asju
kuidagi teisiti seada — söödi õhtueinet elava jutuajamise saatel
ja oli istunud ainult natuke üle tunni, kui asuti jälle tulema.

„Soo,“ sõnas Kaalep tänavale jõudmisel, „nüüd on süda
nagu rahulisem. Ennist valdas säärane rahutus, et lihtsalt ei
osanud olla. Tänan teid väga, preili Grünberg, et olite nõus
tulema sellele väikesele kõrvalkäigule.“

Koduukse juurde jõudes hoidis Kaalep Marta kätt peos
pikalt ning soojalt.

„Tänan väga ilusa päeva eest,“ sõnas ta, „ja te pole va-
hest kuri, kui esitan järjekordse alandliku palve: kunas tohik-
sin teid jälle näha?“

Marta vastas usaldavalt ning pehme soojusega:

„Kuidas te arvate...“

„Ülehommene samas kohas, samal ajal?“

„Võiks ju...“

Nad jätsid jumalaga rõõmsa sõbralikkusega. Kaalep kõn-
dis täies rahulolus tagasi tulnud teed, klõpsatades uljalt sõrmi
ja viilistades lustakat marssi. See oli nii hea, mõtles ta, et
sain esimesena kahekesi olla — loos oli nii toredasti minu
poolt! Nugis pühkigu nüüd suu puhtaks, ehehee!

Martal oli väga lahe tuju. Ema kahtlustavaile küsimusile
vastas rõõmsa vallatusega — et ajasin jah ringi mööda kõrtse
ning kabareesid. Ja misukesed need veel olid, prrr!

„Ära nüüd seguta siin kedagi jälgi,“ sõnas em. „Midagi
isevärki sul kindlasti juhtus, või saad sa seda minu eest var-
jata!“

Ja tähendas väikese vaheaja pärast ohates:

„Hoiad end tüdruk, pole kõik alati nii tore kui paistab.“

Aga Marta ei pannud neid sõnu praegu tähele. Tal oli
jäänud Kaalepist kõigiti sümpaatlik mulje ja kui ta end just
pärts põhjalikult oleks läbi hakanud katsuma, siis vahest pi-
sut rohkemgi... Otsemeelselt enesele tunnistades oli talle kohe
algusest peale meeldinud rohkem Nugis kui tõsisem ja nagu
tuumakam. Aga et ta täna nii kiiresti minema läks ja Kaa-
lep oskas nii hea olla, siis värskemad muljed võtsid paratama-
tult ülekaalu.

Ah, see kõik on ju ometi ainult nali ja mäng! mõtles
Marta. Kuid lõbus ja huvitav mäng, pidi ta siiski kohe juurde
lisama.

Onu jõuab pärale

Kui ema Grünberg oleks võinud aimata, missugune au ja
üllatus teda tabab kolmapäeva keskpäeval, siis poleks ta küll
mitu aega und silma saanud. Sest juhtus nii, et kui ema
parajasti kõõgis oli tuld tegemas, helises uksekell. Mõni ker-
jus vist jälle, mõtles ema ja ruttas ust lahti tegema.

Aga ukse taga seisis keegi võõras härra. Tal oli uhke
mantel seljas ja udu-uus kaabu peas. Oli keskmist kasvu, pi-
gem sihvakas kui tüse ja kui ta kergitas kaabut, siis oli näha,
et meeletakohad olid tublisti hallid.

„Kas...“ tahtis võõras küsida, sealsamas aga vajus lai
naeratus üle ta näo ja kõlas lause täis rõõmu ning üllatust:
„See ongi ju vist kallis Liine-proua!“

Ema Grünberg ehmus esiotsa ja läks oma mõtteis segi.
Ta ei osanud muud teha, kui pühkida sõrmi põlle külge.
Aga siis sai ta oma aju uuesti roopasse ja veel pisut tunnis-
tades imelist külalist, hüüatas ta, põlle suu ette tõstes:

„Kas meie Korgi onu?“

„Härra Jaan Kork ise!“ kummardus külaline naljatlevalt,
kusjuures ta sai ka juba pihku ema Grünbergi käe, mida rapu-
tades ning pigistades astus üle läve.

„Või heldeke!“ hüüdis nüüd uuesti ema Grünberg. „Oled
sina aga teist nägu.“

Kork viskas mantli varna.

„Noh, eks ole ka aastaid!“

„Või aastaid! Ma ütlen, et oled nooremaks läinud! Olid
siuke ümmarik ja pisut nagu rasvaski, aga nüüd niisuke trak-
sis noorherra, et lase aga olla!“

Kork naeris ja haaras ema Grünbergil õlust.

„Aga oled sina mul küll peaaegu muutumatuks jäänud, kal-
lis Liinekene!“

„Vana eit ja — muutumatuks! Tule parem ja istu siia
kuhugi.“

Nad astusid tuppa. Ema Grünbergile tundus otse üllata-
vana, et võõrastusest ning pelgikkusest, mida ta nii kartis
esimesel kohtamisel onu Korgiga, ei olnud üldse juttugi ja
kõne oli nii sõbralik ja omainimeslik, nagu kunagi vanasti.
Kusjuures ema Grünbergil oli kogu aja meeles, et see pole
keegi muu kui lugupeetav vabrikudirektor ja miljonär Aust-
raaliast...

„Kui jõudsin rongilt hotelli,“ ütles Kork, „siis lasksin
mõtteid ringi käia, kelle juurde kõige esimesena jooksen
külla. Ja kohe oli mulle selge, et see saab olla ainult proua
Liine ja mitte keegi muu!“

„Ole aga tere tulemast,“ ütles ema Grünberg, „olime siin
terve perekonnaga nii rõõmsad, kui saime su kirja. Ja nüüd
mõtled kohe jäädagi kodumaale?“

„Ei enam lähe kuhugi. Aitab mulle võõraste taevaste all
olemisest. Kuidas süda otse pakatas soojusest ja rõõmust, kui
rong vurises üle Eesti piiri! Ah, kuidas tont siin on kõik
nii hullusti muutunud ja toredamaks läinud! Lihtsalt ei
tunne ära!“

Sellel daamil

pole enda jäoks palju aega.

Päeval tegutseb ta büroos, õhtuti ootavad teda mitmesugused seltskondlikud kohustused. Aga iialgi ei ole märgata temas väsimust, ta näib alati hoolitsetud ja värsket. Nivea-kreem hoiab ta näo nii noore, ta naha nii sileda ja painduva. Ta usaldab end Nivea hoolde, seda õhkõhukeselt oma näole kandes ja kergelt nahasse kloppides. Nii võib õige nahahoole juures ka töötav naine omada õhtul värsket ja hoolitsetud jume.

Hinnad alates 30-nest sendist.

Werner Mehks, Tallinn

692

„Küllap vahe on muidugi suur,“ põikas ema Grünberg. „Ja eks siingi seinte vahel ole palju muutunud. Proua on küll endine ja arvatavasti ka härra, aga eks nooremad võsud ole sirgunud suureks ning täiskasvanuks. Üht tean, see on juba minister või kes, aga eks ka too väike tüdrukupirts, kes minu äraminekul vaevalt jõudis jalule tõusta, ole juba peenike preili?“

„Mis ta nüüd peenike, aga täisnimene ikka küll,“ naeratas ema Grünberg.

„Aga mis siin on endine, see on kodune ja mugav olek! Tundsin seda esimesel pilgul. Maailm on nii suur ja tore kah, aga kodu on seal harva leida, peaaegu ei leiagi. Siin istud ja süda soojeneb.“

„Nonoh, pole saanud ju veel ringigi vaadata. Ja ega oska esitsa kohe mitte juttugi seada, kuigi küsida oleks mustuhat...“

„Küllap jõuame. Aga ühe küsimuse seame siiski kohe — kas võib täna õhtupoolikul siia külla tulla?“

„Heldene aeg...“

„Tolle ministri juurest astun ma ise läbi ja vanahärra juurest kah. Tean, kus pangas ta töötab. Aga Marta-preilile paluksin küll öelda, et ta oleks kodus, sest onu Kork tahab teda nii kangesti näha.“

„Või veel öelda tarvis!“

„Aga nüüd paneme jutud liikuma. Kuidas proua on siis elanud need pikad aastad?“

„Eheh!“ naeratas ema Grünberg, „kuidas niisukese jutuga peale hakata? Ei oska ju midagi öelda.“

„Ega oska. Aga eks pikapeale saa otsa kätte.“

„Mis sul viga sellest otsast hakata. Maailmad ja mered seljataga. Aga mis meist? Elame päevast päeva, ühtemoodi. Siin korteriski oleme olnud juba üle kümne aasta. Nii et sina pead jutuga peale hakkama.“

„Küllap ma hakkan kah, aga nüüd lobiseme niisama. Vanahärra on ikka tervise juures?“

Jutt hargnes elavasti ja varsti oli ema Grünberg säärases hoos, et Korgil polnud suuremat võimalust omapoolseks juttuks. Nii oligi hea, ta kuulas mõnu ja rõõmuga, ainult kohati poetades vahele mõne lause.

Siis äkki tuli ema Grünbergil midagi meelde ja ta otse ehmus.

„Heldene aeg!“ sõnas ta pisut nagu õnnetult, „vaterdan siin kõiksuguseid tühiseid asju ja sinu jätan hoopis nagu kõrvale...“

„Lase olla, küllap jõuab minust.“

„Einoh, eks see ole meie uudishimu asi. Nagu praegu löi järsku pähe üks suur küsimus, mida peab sinu kohta ometi teadma. See on see, et... kas oled muidugi abielus?“

Küsimus oli seatud kaunis ärevalt ja oli ilmesti näha, et see siin oli tekitanud erilaadsemat huvi. Kork naeratas ja vastas vaikselt:

„Ikka olen sellegi tüki läbi teinud.“

Tume vari lendas üle ema näo, kuid ainult viivuks. Ta sai kohe kätte oma tasakaalu ja sõnas rahulikult:

„Nojah, see ju teada. Oli ka niisama küsitud. Kas siis jätsid teisepoole hotelli või?“

Kork vastas asjalikult ja nagu tõrkjalt:

„Sellega on lugu nii, et naine jäi mul veel Berliini. Tahatis põhjalikumalt tutvuda ühe ja teise asjaga. Tuleb hiljem järele.“

See oli emale ilmseks ootamatuseks. Nii kaugelt sõidavad koos ja siis pudenevad just enne pärispaika jõudmist laiali... Aga ta hoidis imestuse enesele ja küsis ainult:

„Ta sul muidugi sealt Austraaliast võetud?“

„Sealt jah. Aga mitte ammu. Alles viis aastat tagasi.“

„Inglane või mõni teine?“

Kork naeris helisevalt.

„Hoopiski mitte!“ sõnas ta. „Usu või ära usu — eestlane!“

„Tõesti ikka?“

„Selge tõsi. Ainult eesti keel on tal natuke kange, sest juba noorest peast on rännanud Austraaliasse.“

Ema Grünberg vangutas pead. „Vaata aga vaata! Või seal kaugelgi sattus ikka omasuguse otsa. See on ju hästi nii. Muidu poleks saanud ju kuidagi keele pooldest hakkama. Ja omalt maalt ikka omalt maalt. See ju nagu iseenesest juba pooleldi tuttav.“

Siinkohal oleks ema Grünberg nii väga tahtnud küsida, kuidas siis ka onu Korgi käsi selle va mammona mõttes on käinud, aga kartes, et võib kuidagi Elmari poolt toodud teadete äraandjaks saada, vaikis targu ja surus juba keelele tikuvad sõnad vapralt tagasi.

Onu Kork tegi nüüd teist juttu. Ta sõnas püsti tõustes: „Nüüd on aeg jälle nina välja pista. Tulin ju ka ainult tere üttelema. Peale lõunat, eks siis...“

Ema oli kah kärmesti püsti:

„Seda muidugi, ole terve. Suur tänu, et pidasid mees.“

„Ära unusta,“ naeratas Kork, „et olid esimene, kelle juurde kodulinnas sisse astusin!“

„Kus ma seda!“ sõnas ema Grünberg ja ta põsed õhetasid. Kui uks oli Korgi järel kinni klõpsatanud, vajus ema aegamisi toolile ja istus seal tükk aega, mõttlikult ning tõsiselt. Kuidas see siis oli, arutas ta, nagu päris oma inimese, aga ometi ilmatu miljonär ja direktor. Ja alles nüüd tagantjärele hakkas ta nagu ärevust ning hirmuvinetust tundma. Koguni aukartustki. Aga siis tuli köök meelde ja ta ruttas kähku sinna.

Sellesama päeva õhtupoolik oli alles tore ja erakordne! Grünbergide perekonnas valitses haruldane tujuärevus, kõrgendatud meeleolu ja rõõmus pinget. Kõige rohkem rääkimist oli muidugi onu Korgil, kes tehti küsimustega otse pehmeks. Aga ka ema Grünberg oli heal jutuotsal ja isegi vana Grünberg laskis lauseid hoopis ladusamalt kui muidu. Haljaste püüdis omalt poolt kõik teha, et jutt oleks võimalikult kodune, ja ta naeru ning nalja oli sel õhtupoolikul Grünbergide tuba täis.

Martalegi hakkas teiste kõrgendatud tuju külge. Ta pidi tunnistama kohe alguses, et see onu Kork on tõesti suurepärane mees, ning ta vaatas otsese imetlusega kauge külalise energilist profiili. Ja oli pisut uhkegi ning õnnelik, kui tundis, et Korgi silmist viskus tema suunas erilist hellust ning soojust.

„Jah,“ kõneles Kork, „nii on need maailma asjad. Teie ei või ette kujutada, misuke kaunis tunne on jälle kord olla omade keskel, kodumaal, kodus... Kui palju on vaatamist, kui palju uut igal sammul, kui palju rõõmu. Kõige rohkem

aga krapsab mul südamest siis, kui vaatan, kuidas omaaeg-
sest väikesest poisipõnnist on kasvanud suur täitsamees ja til-
lukesest, tillukesest maimukesest kaunis ning jumekas preili."

"Preili küll," naeris Marta, "aga kui kannis, eks see ole
iseasi."

"Tagasiajamine neis asjus on muidugi heaks kombeks,
olgu nii," jätkas onu Kork, "aga tõesti on peaaegu nagu õn-
nis värin südame all, kui vaadata, kuidas aastad on teinud
ilusat kätetööd. Oli mingisugune plikaraasuke, peaaegu nagu
polnudki teist ja nüüd korraga sirge ja sihvakas tüdruk..."

"Vaata, kus alles peenikesed sõnad suus," sai nüüd ema
Grünberg viimaks sõnajärje enda kätte, "just nagu omal ajal,
aga päris nii, nagu omal ajal!"

"Mett mokale määrada oskas ennem ja oskab praegu,"
sõnas isa Grünberg habemesse muiates.

"Küllap teil kõigil on selge, et kõnelen tõtt," sõnatas
nüüd Kork, "meemäärimisest pole juttugi. Aga peaasi, hea
on olla ja tore on elada!"

Jutt veeres tuliselt ning kõigil jäi ikka midagi ütlemata —
niipalju oli igaühel kõnelda. Marta jälgis kõrvalt onu Korki —
ja veendus ikka rohkem, et onu on tugevate ning kaunite näo-
joontega, aastad ta turjal ei andnud end sugugi märgata ja
hallid laigud meelekohil mõjusid soliidisena ning elegantsena.

Martal tärkas soe sõpruseluse kauge „austraallase“ vastu.

Kastitais varandust

Järgneval kohtamisel küsis Marta Kaalepilt, kuhu on jää-
nud härra Nugis? Küsis seda nagu väikese etteheitegagi, sest
olid nad ometi kokku leppinud kolmekesi oma tutvust
jätkata.

"Pole teist näinud," vastas Kaalep, "ei tea, mis asju ta
ajab. Mine püüa kinni."

Kuid see oli muidugi väikene diplomaatlik vale. Tegeli-
kult oli lugu nii, et ühel pealelõunal ilmus Nugis Kaalepi
juurde, morn ja tusane, silmad altkulmu luuramas.

"Ma lõpetan selle asja ära," sõnas siis.

"Et mida?" ei taibanud Kaalep.

"Et selle preiliga. Olgu peale, kui tahad, olen kaotanud.
Jään kõrvale."

Kaalep naeris.

"Oled vist kaotanud niikuinii. Kui oleksid näinud, kui-
das me eile istusime... kõrtsis..."

"Hea küll, hea küll," tõrjus Nugis, "ära parem seleta.
Usun, usun."

"Mis siis sinu naha vahele on läinud, et äkki nagu jahu-
kotiga pähe saanud?" küsis Kaalep ironilise muigega.

"Ei ole midagi naha vahel. Peab siis alati lõugu lajatama,
vahel passib olla ka tõsisem."

"Kuidas siis kihlveo hinnaga? Konjakiga? Või on juba
taskuski?"

"Kus sa teda siis praegu jood! Küllap juba saab, ära
muretse."

"Noh, hüva, ära sa aga kaua venita! Võit nõuab võidu
hinda!"

Niisugune oli lugu tõeliselt. Ja Kaalep ning Marta istu-
sidki kahekesi ega polnud märgata, et Nugise puudumine
oleks end just väga tunda andnud. Lobiseti kerkjal ning
heatujuliselt. Ja seekord saatis Kaalep Marta otsesed koju
ega teinud juttu ei kinost ega restoranist. Kuid koduukse
juures sõnas:

"Homme on teatris esietendus. Näete, mul on juba ni-
ipalju julgust, et esitan palve: kas tohiksin teid paluda teat-
risesse?"

Marta kõhkles viivu, aga oli varsti nõus.

"Täna," sõnas Kaalep ja näis olevat väga õnnelik. "Ootan
siin kell 3/4 8."

Järgmisel päeval töölt tulles pörkas Marta äkki kokku
Nugisega. Ta oli just ümber nurga keeramas ja jooksis suure

hooga poisile otse sülle. Esiotsa ehmus ta sellest, et tor-
mas inimesele otsa, ja siis veel rohkem sellest, et see inimene
osutus Nugiseks.

"Andke väga andeks," sõnas Nugis. Aga ta oli väga tõ-
sine, olgugi et situatsioon iseenesest oli lõbus ja oleks pida-
nud tingimata vallandama naeru.

"Mina pean andeks paluma, sest torman nagu pime," sõ-
nas Marta.

Oli natuke aega vaikuist, siis küsis Nugis:

"Vist oli koju kange rutt?"

"Koju jah." Ja viivu pärast: "Aga miks teid enam näha
pole? Pidime ju ikka kangesti kolmekesi suurteks sõpradeks
jääma!"

Nugis vaatas maha ja Marta märkas, et ta silmad, suured
ja mustad, löödi täis kibedust ning valu. Martal torkas mi-
dagi südame küljes ja tal oli ebamääraselt veider olla.

Ta küsis:

"On midagi halba juhtunud?"

Nugis naeratles ja ruttas tõrjuma:

"Ei, ei! Mitte midagi. Aga kahjuks ei ole saanud tulla,
loodan, et varsti kindlasti... Ja et meie... ikka sõpradeks
jääme..."

Ta ulatas kiiresti käe ja keeras ümber nurga. Marta
samm oli tasane ja tõnts, kui ta edasi sammus. Mis on poi-
siga? Peab Kaalepi käest küsima, tema ometi peaks teadma.
Ja ta tundis siinsamas, et hakkas millestki kahju, nii ääre-
tult kahju, et ta ei suutnud vastu panna, seisatas ja vaatas
tagasi. Nugis oli juba kaugel, ta kühmus turi paistis olevat
tõmbunud veel rohkem kühmu. Marta seisis ja ta silmad
olid äkki niisked.

Mis... nüüd... pomises ta siis ja ruttas kiiresti edasi.
Aga süda oli raske ja jalad liikusid nagu kammitsas.

Kodus oli meeleolu hoopis vastupidine. Keskpäeval olid
ekspressid tuppa kandnud ilmatu suure kasti, mis oli kuni
põhjani täis mõeldavat ja mõeldamatut kraami. Esialgul oli
ema seisnud ehmunult ega pole osanud midagi öelda. Aga
siis oli varsti klaar: kingitused onu Korgilt.

Marta tупpa astudes oli parajasti jõutud liigitlusega lõ-
pule: kolm suurt kuhja seisid kõrvuti, aga see kuhi, mille
kohta ema märkis: „Marta, sulle“, oli teistest vähemalt kaks
korda suurem.

Marta seisis tükk aega tummalt ja asus alles siis lähe-
malt vaatama, kui ema naeratades sõnas:

"On muidugi ime küll, aga ega sellepärast veel oimetuks
maks imestada."

Seal oli siid- ja kõiksugu muid riideid parajate üheini-
mese-kangastena, oli kaste ning kastikesi, peen ja suuremõõ-
duline ridiküll, ilmatu suur šokolaadikarp ja — sellele juhtis
ema tähelepanu erilise pidulikkusega — väike sametkarp, mil-
les peitus kividega kaunistatud kuldkäevõru.

"Ehtsad briljandid!" sõnas ema pateetilise rõhuga.

Marta silmis oli kõik kirjult segi. Ta ei osanud õiget
suhtumist seada kogu sellele nii ootamatult rüppe langenud
varandushulgale, katsus üht eset, sõrmitses teist, silmis mingi
ebamäärane helk, milles oli nagu rõõmu ja hirmu ühtlasi.

"On see aga alles üks onul!" kiitis nüüd ema, kui Marta
sõna suust ei saanud. „Minule ilmatu hulk asju ja isale —
arvan, meil ei pruugi enam enne surma kuhugi tarbepoodi
sisse astuda. Vaata siia: kaks suurt kleidiriiet, üks tumedam,
teine heledam ja niisugune riie, millele ei oska nime ka anda,
paistab, et kanna elupõliselt, nagu nahk. Ja siis..."

Isa tuli teiest toast, nägu rõõmsas muheluses.

"Nüüd on tubakat terveks eluajaks," sõnas ta, "ja nii-
sukest sorti, et lõhnab kui teeroos."

"Seda ta poleks tohtinud saata," sõnas ema, "nüüd on
varsti toad nagu pigipotid, suits käib suitsu peale."

"Eheh," muheles selle peale isa ja lisandas siis: "Olgu
kuidas on, aga mis saab tänasest lõunasöögist? Või jätame
söömata, kui on kord niisugused varandused tuppa saadetud?"

(Järgneb.)

**Kevadele vastu nägusa ja moodsa rõivas-
tiseiga sammub igaüks, kes oma ostud teeb**

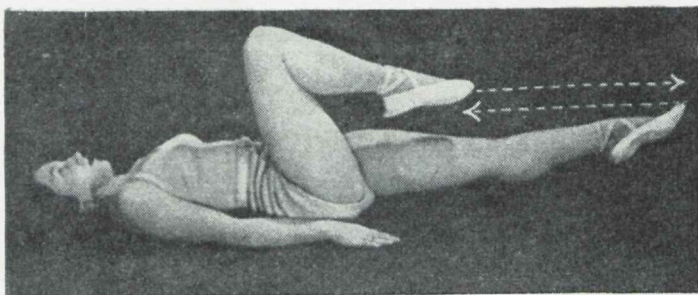
Herman Rõivase

**k o d u m a a vabrikute riidekauplusest,
TALLINNAS, ESTONIA PUIEST. 11**

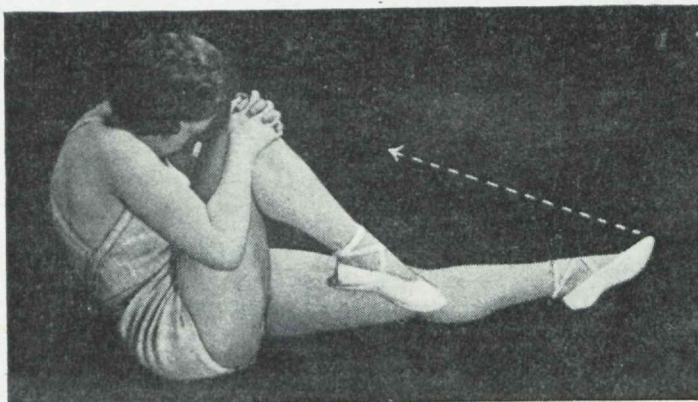
Musi filme

- 1) Ursula Grabley uues Terra filmis „Võimatu härra Pitt“.
- 2) Paul Hörbiger filmis „Tähed säravad“.
- 3) Willy Fritsch ja Gusti Huber uues filmis „Tüdruk eilsest ööst“.
- 4) Sylvia de Bettini uues Ufa filmis „Lõppenud meloodia“.
- 5) Maria Andergast ja Harald Paulsen mängivad peaosi filmis „Lasud kabinis nr. 7“.
- 6) Paul Klinger uues filmis „Suur alarm“.

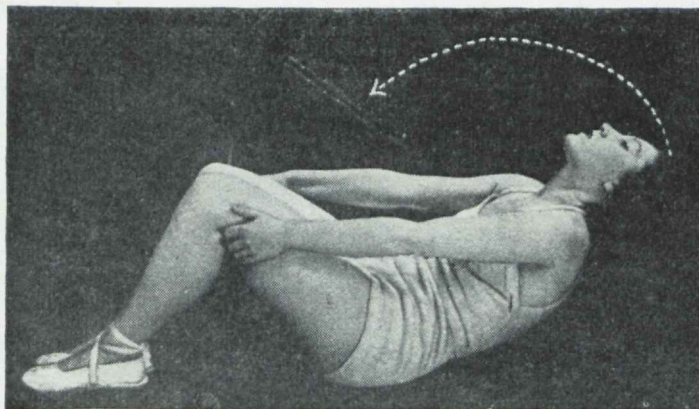

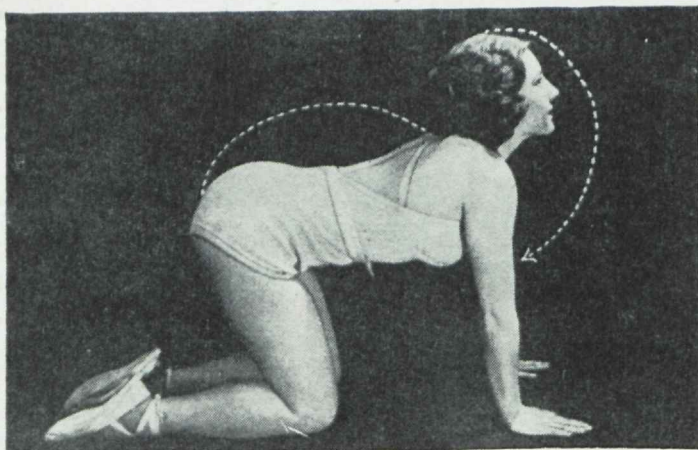
Kõhulihased muutuvad tugevamaks ja jalad nõtkemaks. Selili asend, peopesad surutud vastu keha. Tõmmata vaheldumisi paremat ja vasakut põlve vastu rinda.

Kael, selg ja puusad muutugu painduvaks. Kõverdada põrandal istudes vahelduvalt paremat ja vasakut jalga. Tõsta üht jalga, kuni põlv puudutab laupa, teine säär jääb sellal sirgeks. Algul mitte pingutada.

Kõhumuskulatuuri tugevdamiseks. Istuda, hoides jalgu mõne kindlaltpüsiva mööblieseme all, sealjuures hoida kätega kinni põlveõnaraist. Siis lasta sirgu ja teha pea- ning kerepainutus taha. Istukile tõustes kõverdada käsivarred ja tõmmata pingule kõhulihased.

Ristluude ja kõhukatte tugevdamiseks. Põlvili. Kädetugi. Ristluud nõkku, pea püsti, sügavasti sisse hingata. Siis selg kumeraks, pea alla ja kõht pingule, et põhjalikult välja hingata.

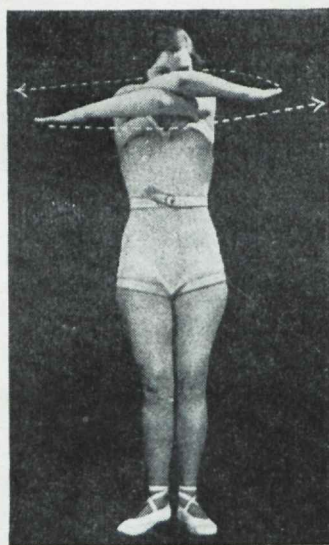
Võimlemist noortele emadele

Emakutse, naise sügavaima rõõmu allikas, ei tarvitse riisuda naiselt vähematki neiu põlve sarmist. Kuid liigagi sageli hakkab noor naine, kes seni oli sale ja sihvakas, kaalus juurde võtma ja rasvuma, niipea kui on saabunud esimene laps. Kuidas seda seletada? Peaaegu üldiselt liikumise puudusega. Kuude kaupa tugevasti pingutatud koed ja muskulatuur vannuvad liiga kaloriterikka toidu tagajärjel rasvale alla.

Niipea kui kõik läheb taas tavalist rada, hakatakse igal hommikul tegema kerget, aegajalt intensiivsemat võimlemist. Kõige parem alata alguses üsna pikaldaste liigutustega, kusjuures mõelda esijoones korrapärasele sissehingamisele. Välja hingates olgu tähelepanu suunatud kõhumuskliite pingutamisele. Nii tõstetakse kõhukatte elastsust ja tugevdatakse vahe-liha, kuna just need organid said enne seda ülemäära pingutada. Muskliidud omandavad peagi endise kindluse ja kõht saab jälle tagasi tasase, sileda kuju.

Püütagu kehale anda tagasi endine painduvus; käsivartele, säärtel, seljale, puusadele ja kaelale nende endine liikuvus. Eelkõige ei tohi naine pärast sünnitust jätta hoole-tusse oma rindu. Sellepärast tuleb pingutada ja lõdvendada rindu hoidvaid lihaseid. Nende lihaste kokkutõmbumine saavutatakse ainult rindade üsna külma vette kastmisega ja kerge alkoholmassaažiga.

Kõige tähtsam oleks aga, et noor ema toimiks õige ettevaatlikult, sooritades kõiki harjutusi esialgu võimalikult targu.

Rinnalihaste ja käsivarte tugevdamiseks. Käed vaheliti nii tugevasti pingutada, et nad oleksid naha all tunda. Siis käsivarsi kaugele taha viies sügavasti sisse hingata.

Jalgadele tagasi endine vetruvus. Käed puusa. Keha jääb sirgu. Tõsta ennem üht, siis teist painutatud põlve nii kõrgele kui võimalik. Harjutust alata targu, hiljem võtta hoogu juurde.

ROOSID

„Roosid...“
„Kas nad pole ilusad?“ küsis Anna ja naeratas. „Mõelge, härra Jaanis, minu mees tõi nad mulle. Kas pole ta kerge-meelne?“

„Väga kergemeelne!“ Härra Jaanis kummardus veidi ja silmitses järelemõtlikult ilusaid lilli pikas kristallvaasis. Siis muutus ta nägu äkki tõsiseks.

„Mälestused?“ uuris Anna ja saatis mehele kiire pilgu. Ta hääles tundus heatahtlikku pilget ja naiselikku uudishimu.

„Ei — mitte midagi,“ vastas Peeter Jaanis käegalöövalt. „Mulle meenus ainult väike juhtum ühes baaris. Kui see pole teile igav, armuline proua, jutustaksin selle loo meeleldi.“

„On sellel ühist roosidega?“

„Isegi väga palju.“ Peeter Jaanis nõjatus sügavasti tugi-tooli.

„Mingi juhuse tõttu olin kord sattunud väikesse täiskülitatud baari. Kõik lauad olid võetud. Oli ainult üks koht ühes lauas, mille juures istus vaikselt ja pidevalt juues keegi mees.“

Muusika hakkas lärmates mängima. Paarid sibelesid tantsupõrandal, mis vaevalt oli lauaplatesuurune. Vaatasin mõned hetked vaikides läbi sigaretisuitsu tantsijaid, kuni mind kiskus sellest lahti tugev ja äge hüüe: „Minema lilledega!“

Vana känguvajunud lillenaime, kes oli oma korviga meie laua juurde seisma jäänud, ruttas kohkunult edasi. Mees minu vastas pööras äkki oma näo minu poole. Heledad, klaasistunud silmad vaatatsid mind.

Ta näo kontuurid on mul veel selgesti meeles,“ siin tegi Jaanis lühikese pausi. „Ta esitas mulle küsimuse, üsna iseäraliku küsimuse, mida ma kohe ei mõistnud. Ta küsis: „Olete juba kord armastanud?“

Ta hääli oli kare ja kõikuv. Ta toetas oma pea käte najale ja vaatats mind teravasti.“

„Ja mida vastasite talle?“ uuris Anna uudishimulikult, millele ta mees reageeris väikese etteheituga. „Aga, Anna, lase ometi Jaanisel jutustada!“

„Ma ei osanud midagi vastata. Ja mees rääkis kohe edasi. „Ei, ütles ta, kahitlete. Ükskõik, olete armastanud või mitte... Tahate olla minu külaline? Palun!“

Ta laskis tuua klaasi, kallas täis ja jõi ise, januselt, nagu joob inimene, kes otsib lohutust ja unustust.

„Ella!“ ümises ta ja pani tühja klaasi lauale. „Ella!“ kordas ta uuesti. „Ma armastasin teda. Armastasin — mis teate teie sellest!“

Siis kõneles ta ruttu edasi: „Mul oli hirm armastuse ees,“ mis pesitses minu südames Ella vastu — palun, ärge naerge, või siiski, nagu tahate — aga see hirm haaras mu südame. Kuidas ta lööb, mu süda... Kuid see ei tohi nii olla.“

Ta hingeldas. „Naised ei tohi seda teada. Mees peab olema külm, kui ta tahab, et naine teda hoiab. Ta süda peab tuksuma rahulikult ja mõõdetult. Nii...“ — ja ta lõi rusikaga korrapäraselt taktis vastu lauda. „Nii rahulikult! Minul aga löi süda hoopis teisiti. Isegi magades tundsin ma hirmu, et ma ei jõua seda nõiduslikku naist enda juures hoida ja et ma ei ole küllalt rikas tema jaoks.“

Nii algas metsik jaht kroonidele, kõik ainult selleks, et pakkuda temale neid mugavusi, millega ta oli harjunud.“

Mees tõmbas kuuevarrukaga üle näo, täitis oma klaasi uuesti ja jõi.

„Meie kihluspäeval tõi käskjalg roose, tulipunaseid roose. Ella armastas roose. Ta juubeldas rõõmust ja silitas ilusaid lilli. Siis otsis ta kaarti saatjalt, üht kirja — aga käskjalg oli lilled toonud nimetult.“

„Võib-olla on nad Jaanilt?“ hakkas Ella arutlema, „või Kaarilt?“

„Kes on Kaarel?“

„Üks noormees laulukoorist — aga tema ei või see olla. Kaarel pole nii rikas. Ei, need saatis kindlasti härra Kant,“ ta kallutas pea kaheldes küljele. „Võib-olla Jüri Raag, pangadirektor? Oota, nüüd on mul käes: need on Aleksilt, Aleks Küllapilt...“

Siis asus minusse armukadedus — litsus, raputas, kohutas mind unenägudes, viis minult õõsiti une...“

Nüüd tulid igal pühapäeval roosid: roosad, kollased, valged ja punased nagu Ella huuled.

Igal pühapäeval tõi käskjalg roose, misjärel algas igakord uus arutlemine: „Jaanilt? Kaarilt? Härra Kantilt? Jüri Raagilt? Võib-olla siiski Aleks Küllapilt? Või Aadu Kuuselt? — Mis sa arvad, Villem, kas on roosid Aadult? Ma kohtasin teda eile kohvikus ja ta naeratas nii paljutähendavalt.“

„Ella, sa ei armasta mind!“ ütlesin talle. Ta naeris!“

Võõras laskus raskelt toolile. „Aga teie ei joo ju üldse!“ hüüdis ta mulle ja tõstis oma klaasi huulte. Kui ta selle jälle lauale aetas, oli see tühi.

Orkester alustas väikese vaheaja järel uuesti.

„Ja saite teada, kes saatis roosid?“ küsisin, millele minu lauanaaber reageeris vaikimisega.

Äkki tõusis ta püsti ja vaatats mulle klaasistunud silmadega. Nähtavasti ei mõistnud ta minu küsimust. Ta rääkis edasi: „Ellal olid käed, pikad õrnad käed ja selged silmad. Aga siis tulid jälle roosid ja uuesti nimetas ta nimesid, kuid nüüd ei maininud ta enam Aleks Küllapit. Ma karjusin talle: „Sa petad mind!“ Ma raputasin teda. „On see Aleks Küllap?“

„Lase mind!“ ägestus ta. Ta hääli oli külm. „Sinu armukadedus masendab mind,“ ütles ta ja kordas uuesti: „...masendab mind!“ Ta hääli oli külm kui jää.“

Mehe lõug vajus rinnale. Ta pea värises pidevalt õlgade vahel, aga ta rääkis edasi: „Järgmisel pühapäeval toodi jälle roose. „Ella,“ ütlesin ma, „kuula mind, roosid...“

„Ma tean.“

„Ella, võid sa mulle andestada?“

Ta pilgutats veidi ripsmeid ja vaatats mulle üllatunult otsa. „Mida ma pean sulle andestama, Villem? Sul on ju täielikult õigus — Aleks ja mina...“

Ning täna kihlus Ella Aleks Küllapiga...“

„Mehega, kes saatis talle roose,“ pärisin ma.

„Ei! Kas teie ei mõista mind? Roosid olid ometi — ainult!“

Ta pea vajus aeglaselt käte vahele. „Ma tahtsin valmistada talle rõõmu — aga tema ei tulnud kunagi mõttele, et see võiksin olla mina...“

Nii sügavale oli vajunud ta pea, et ta laup puudutas laua äärt.“

Ning Jaanis vaikis.

Anna tõusis aeglaselt istmelt, läks oma mehe juurde ja pani oma käed kergelt ning tänuhulka tema õlgadele.

Emma

(Algus lk. 66)

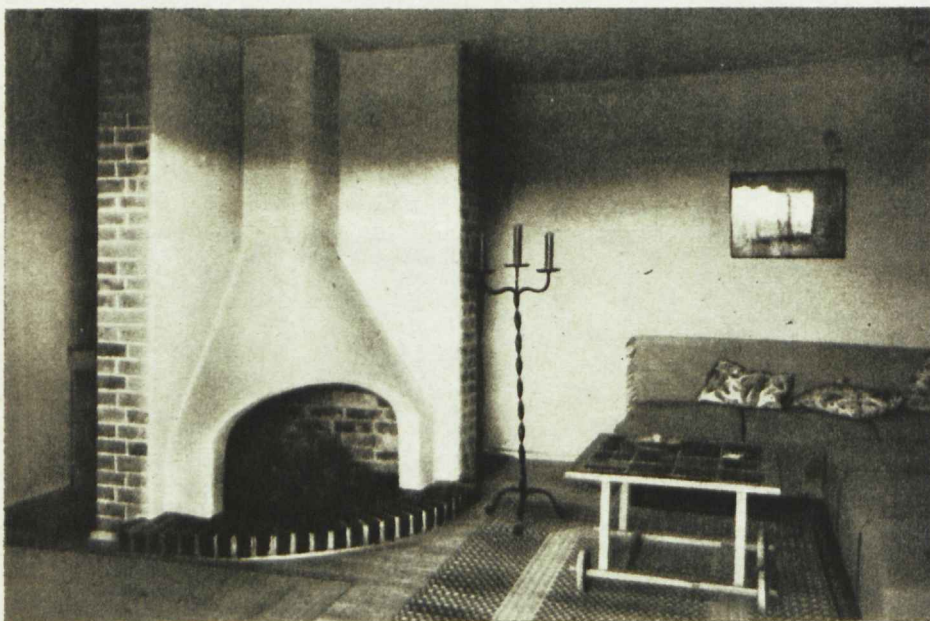
nii selge ja hea ja kaunis. Ringat hämmastab veidi ta piiritu, lausa taltsutamatu rõõm, mille siirus toob talle pisaradki silma. Vangutades pead meeste salapärase ja kummalise iseloomu üle, ta läheb jaama, sõitmaks oma eksamile Tartu, huulil hell ja pisut emalik naeratus tugevama soo igavesele lapselikkusele. See naeratus üha süveneb, mõteldes tuhandele pisiasjale, millega Toomas kogu nädala on püüdnud heaks teha oma rumalat kiivust — Ringa nägu on peagu äraseletatud, kui ta tellib Emmalt oma traditsioonilise sidrunisooda. Ja vaevalt jääb talle aega oma kaunite mõtete pärast märgata, et Emma on iseäralikult halvast tujus.

Kui Ringa on läinud, seisab Emma aknal ja vahib järele lahkuvale rongile. Seal ta nüüd jälle läks, too kõigest ja ka saatusest eelistatu, nii õnnelik, nii rahul, nagu ei juhtuks maailmas üldse midagi vapustavat. Milline imeline kaitselmus küll võis teda hoida, et tema pärast mehed isegi ei uskunud kirju ega telefonikõnesid ega langenud kavalate sepitsuste võrku? Ja mis oli teinud küll tema, Emma, et temal alati nõnda ebaõnnestus?

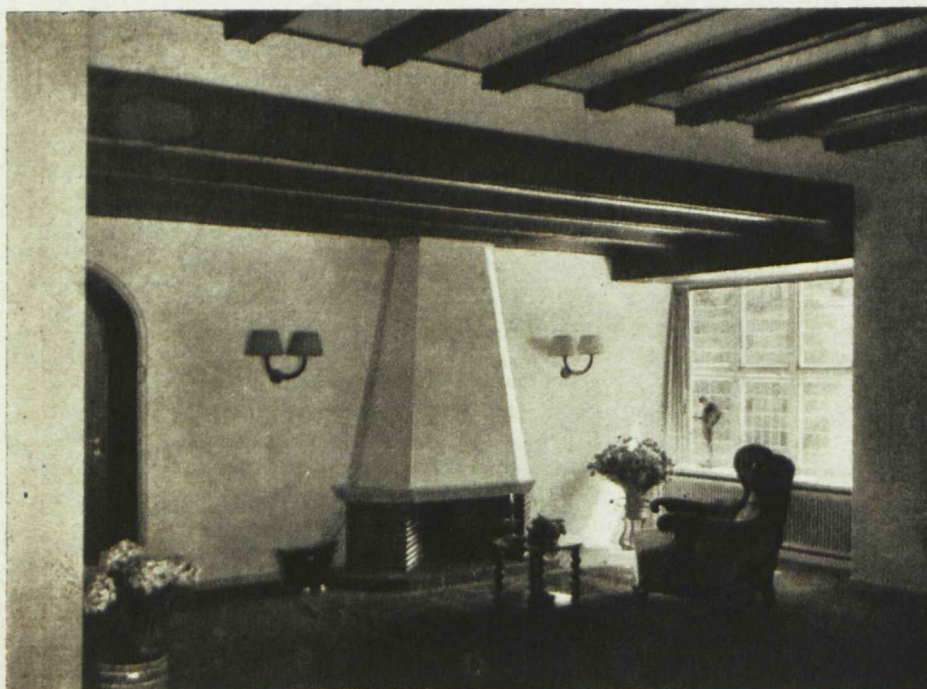

Raskepärane võlvitud kamin, mis võtab enda alla peaaegu ühe seina.

Mugav nurk kamina juures

Kõrge, nurgeline kamin, mis ulatub kuni laeni

Kamin

Juba ajast, millal Prometheus tõi inimestele tule taevast alla, õpetades inimesi tuld enda teenistusse rakedama, on inimene leiutanud ikka uusi sisseseadeid, et võõrutada tulelt selle vähem meeldivaid omadusi ja harjutada seda paremini kütma, keetma, praadima, sulatama jne.

Juba varakult ehitasid inimesed endale maja ette kolde, et kitsasse, akendeta onni asetatud tuleaset süüdata vaid erilise külma puhul, kuna sellega kaasus ebameeldiv suits. Et kollet kaitsta vihma eest, tõmbasid nad katuse kaugemale ette postidele, nagu näeme seda veel tänapäeval rumeenia ning bulgaaria talumajade juures. Ka kreeka templi algkuju põhineb sellel kahe tuleasemega majavormil.

Hiljem polnud enam kollet vaja maja ette asetada, kuna järsk katus, mis oli asetatud laeta kõrge ruumi üle, võimaldas kergesti suitsu äratõmmet. Alles siis, kui suitsu õpiti korstna kaudu välja juhtima, sai ka väiksemaid ruume kütta, surudes tuleaseme ikka kitsamaks, kuni viimaks hakati kasutama kahhel- või raudahjusid. Ahi ja kunstlik valgus, olles küll paremad ja täpsemad töötajad kui lõkendav leek, on mõlemad vaid „masinad“. Seepärast mõistame paljude soovi, kes tahavad videvikutunnil tuua eluruumi jälle elavat tuld, mis viib unustusse päevase pingutava töö. Tänapäeval pole see enam raske, kuna meie ei nõua kaminalt kütmist ega valgustamist, vaid ainult, et ta rõõmustaks meid oma lõbusa leegitsemisega. Sealjuures on lahtine tuli väga nõudlik: kogu maja peab end tema järgi seadma. Ta vajab eriti tugevat korstnat, mis algab kohe tuleaseme kõrvalt või tagant, minnes otse katuseni. See on küll väikesim nõue. Kamin tahab olla koosviibimise keskuseks, vajades selleks, kui nii öelda võib, „foorumit“ oma imetlejate jaoks. Segamatult ustest ja akendest peavad istmed olema suures kaares asetatavad tuleaseme ümber. Tähendab, ta tahab endale tervet seina, jättes vähe ruumi puhveti ja kappide jaoks. Tahtes vallutada seina ja ruumi, kannatab kamin enda kõrval kõige enam üht paneeli või kõrgeid raamatutiuleid, mis sulguvad seinataoliselt. Kapid peavad pugema paneeli taha seina. Ja ilusaid asju nõuab ta: ahjusirme, kui ta

elutoas

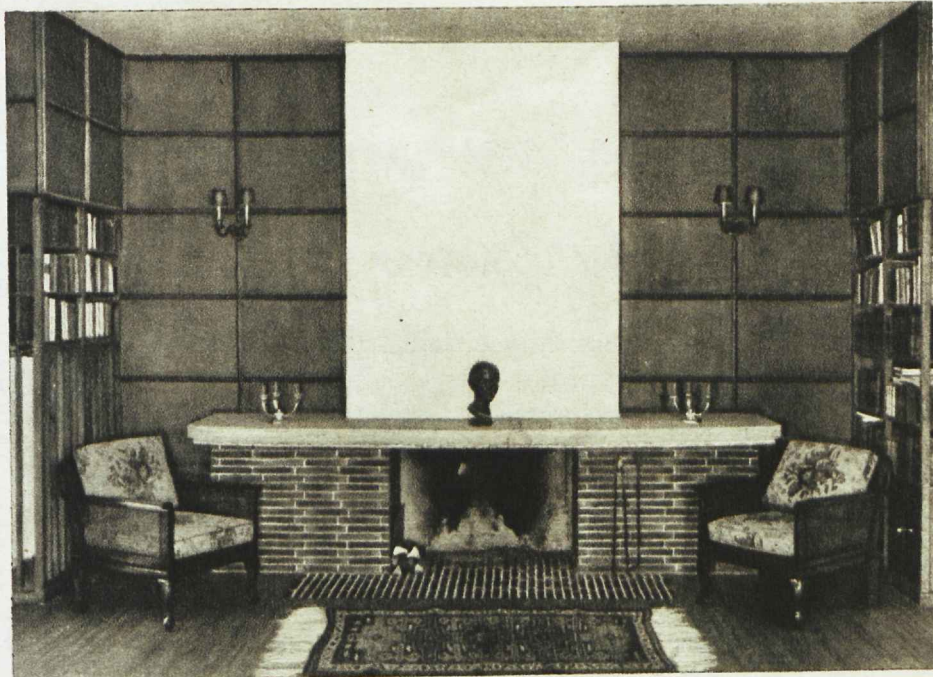
liiga kuumaks muutub, ja ilusasti sepitsetud tuleteenreid, mis puid hoivavad, tange, plaatidest või telliskividest koosnevat esist ja enda taga, kui ta peab väärikas olema, malmist või kivist plaati mingi kaunistisega. Ei tohi ka unustada erilist nurka suurte halgude jaoks, mis ootavad põletamist. Kõiki neid nõudeid võib rahuldada vaid üks ruum majas, hubane eluruum, mis aga lõpuks ka ühtlasi võib olla töötuba. Kui meie korraks joonistame üles kamina tema „foorumiga“, siis meie näeme, et me ei tule välja alla 6 m. Hästi sobib kamin sinna seinale, mis on kaugemal liiklemiskohast.

Kujutatavalt vaadatuna on kamin kas müüri süvendatud auk või etteehitatud kivist kast. Mõlemad moodused nõuavad tagaseinaks suurt, rahulikku seinat. Kui pole seda, siis juhitakse teda kui kõrget, järsku väljaulatuvat ehitist laeni. Säärane raske ülesehitus vajab kõrget ruumi. Tagasihoidlikumates eluruumides tuuakse esile madalam ehitis. See sobib enam ülejäänud ruumiga, jättes seinat vabaks maali jaoks.

Väikestes oludes tuleb loobuda kaminakesisest ruumist. Ruumi raskuspunkt juhib meie tähelepanu sellele, et lauda ei tohi asetada mitte keset tuba, vaid suuremaid esemeid tuleb korraldada vabamalt ja seega isikupärasemalt. Öhtuti seame istme nii, et meie pilk on juhitud tulle, päeval või suvel pöörame istme ümber, nii et kamin jääb meile seljataha, et meie võiksime näha valgust andvat akent. Raiutud kivi ja marmor on sobivam ehitusmaterjal kamina „tanuks“ või vähemalt kallakuks.

Kamina mittetarvitamisel peab hooliga jälgima, et kamina korsten oleks klapiaga hästi suletud, muidu muutub ruum varsti külmaks. Kamina suurus ja korstna kõrgus peavad olema kindlas suhtelises vahekorras, kui tahame, et kamin hästi „tõmbaks“. Ent see on peamiselt arhitekti mure.

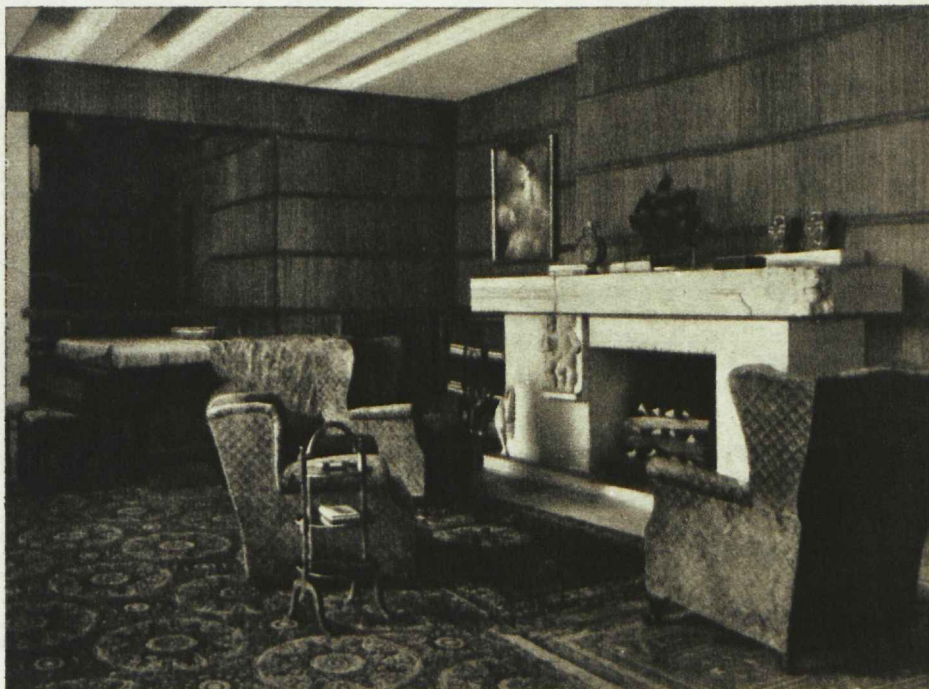
Mõned asendavad puukütet gaasiga köetud hõõgkehadega või valgustus-torudega. Nad saavutavad seeläbi võib-olla küll üllatava efekti ja ehtsa mulje, kuid hävitavad märgleva elu, kuna kamin peab valguse ja soojuse kõrval esmajoones lõbustama meid leegitseva tulega.

Madal kamin, kaetud marmorplatega

Massiivne kamin, mille mõlemal poolel raamaturiiulid asetsevad

Mugav nurk elutoast, mille ühes seinas on kunstipäraselt ehitatud kamin

Kuidas sai minust kirjanik

Rootsi naiskirjanik Selma Lagerlöf
jutustab selles lühikeses ülevaates
oma ebaõnnestumistest ja võitudest.

See juhtus 1886. aasta niiskel sügisõhtul, mõned nädalad enne jõule. Parandasin parajasti oma õpilaste emakeele vihke, kui toodi post. Üks suures kirjaümbrikus kiri, mis kandis Stokholmi postitemplit, oli mulle.

Kui olin lugenud mõned read, hakkasid mu käed värisema ja tähed tantsima silmade ees. Püüdsin ennast rahustada sellega, et korjasin vihud laualt kokku ja panin riulile. Seejärel asusin uuesti kirja lugema.

Olin sel ajal õpetajaks ühes tütarlaste koolis Landskronas. Tõtt öelda polnud mul siin mingit häda, olin kõige paremas vahekorras koolijuhatajaga ja oma kolleegidega, tundes ennast väikeses linnas Öresundi ääres üsna kodusena. Pere-kond, kelle juures ma elutsesin, hoidis mind kui oma last. Kuid kõigele sellele vaatamata seiras mind igatsus saavutada elus rohkem kui võis seda pakkuda minu kooliõpetaja-amet. Juba seitsmeaastaselt unistasin ükskord saada kirjanikuks. Viieteistkümneme-aastaselt hakkasin kirjutama luuletusi. Kuid vaatamata sellele suurele igatsusele ei õnnestunud mul midagi, mis oleks viinud mind lähemale sellele suurele unistusele. Ning selsamal õhtul, millal sain ülalnimetatud kirja, polnud veel ühtki minu tööd ilmunud trükituna. Olin siis kahekümneüheksa-aastane.

Aastate jooksul olin kirjutanud hulk luuletusi. Neist olid mõned jäänud ühele minu kooliõele, kes oli saatnud nad lugemiseks pr. Adlersparrele, naisele, kes juhtis tollal Rootsis naisliikumist, toimetades sealjuures oma ideede propageerimiseks mitmesuguseid ajakirju.

Ning nüüd kirjutaski pr. Adlersparre, kelle varjunimeks oli Esselde, et minu sonettidest ilmuvad neli järgmises „Dagny“ numbris. Ühtlasi küsis ta, kas ma peale sonettide ka midagi muud olen kirjutanud. Ta palus saata endale ka teisi luuletusi ja avaldas lõppeks soovi õppida mind isiklikult tundma.

Kui ma neid tähendusrikkaid lauseid tema kirjast juba küllalt ning küllalt olin lugenud, kustutasin tule ja tõmbusin kerra diivaninurka, pühendades selle õhtu suurtele kavatsustele ja unistustele.

Kuu hiljem, kohe peale uusaastat sõitsin Stokholmi, et külastada Esselde. Jõudsin õhtul Stokholmi. Õo veetsin Esselde majas. Majaomanikku ma sellel õhtul ei näinud, kuna ta oli ennast haigena tundes heitnud varakult sängi.

Järgmisel hommikul, kui olin rõivastunud, hakkasin oma-pead tutvuma majaga. Ronisin üles mööda treppi, millel ei näinud tulevatki lõppu. Üsna ülal leidsin ma üsna suure toa, mille üks sein oli ainult akende rida. Kuna kedagi polnud toas, kõndisin ma ühe akna juurest teise juurde ning olin üllatatud ilusast avarast vaatest orus lamavale Stokholmile. Ka oli väga kena toa sisustus, mille ilu suurendasid seinel hulk itaalia meistrite õlimaale. Suur kirjutuslaud oli üleni kaetud brošüüride, raamatute ja korrektuurpognatega. See oli Esselde töölaud. Siia jäin ma kauaks seisma. Esmakordselt viibisin ma kirjaniku kodus. Siin dikteeriti, kirjutati, kritiseeriti, loeti korrektuuri, elati raamatute maailmas ja juhiti elu.

Olin nii süvenenud sellesse maailma, et ma ei pannud tähele, millal Esselde sekretär oli astunud ruumi. Ta teatas, et preili olevat ikka veel haige ja ei saavat teda ka täna vastu võtta.

Alles kolmandal hommikul, millal külastasin jälle seda tuba, istus väike, vana daam laua taga ja võttis mind rõõmsasti vastu. Ta nägu ei võinud nimetada ilusaks, eriti veel nüüd, millal ta silmades oli veel haiguseväsimus. Aga ta hääl oli sügav ja nüansirikas.

Meie jutt liikus alguses peamiselt kooliküsimuste valdkonnas, kuid kandus varsti üle minu luuletustele. Algul lugesin ma talle mõned oma luuletused ette. Ta kuulas vaikselt. Ja kui olin lõpetanud, ütles ta, et luuletused olevat väga kenad, aga viis, kuidas ma neid lugevat, olevat väljaspool arvustust. Siis luges ta paar luuletust ise mulle ette, misjärel ma leidsin, et mu luuletused pole kunagi kõlanud nii ilusasti. Viis, kuidas tema neid tõlgitses, oli otse uskumatu!

„Siiski ma tahaksin teile midagi öelda, preili Lagerlöf,“ arvas ta, „mulle näib, et meie mõlemad mõistame teineteist. Ning seepärast ongi mul veidi raske leida teie teis vigu. Kind-

Selma Lagerlöf

lasti leiavad teised seal vigu, kus mina neid ei näe. Ma ei ole kuri kohtumõistja.“

Sõprus, mis sellel päeval sigines meie vahele, kestis kuni Esselde surmani.

Hiljem kui ta märkas, et minu luuletused ei äratanud erilist tähelepanu, sundis ta mind kirjutama proosat. Ma vastasin talle, et minu proosatööd on veel halvemad kui luuletused. Ning et teda veenda, saatsin talle 1887. a. sügisel oma esimese novelli. Kiiresti sain ma selle tagasi seletusega: „Sisu — jumalik, stiil — võimatu!“

Töötasin novelli jõuluks ümber ja viisin ta Stokholmi. Novell meeldis nüüd Esseldele. Üht tema stiilireeglit mäletan ma alati tänuga: „Tõmba kõik maha, mis ei ütle midagi olulist.“

Seejärel ei kuulnud ma hulk aega midagi Esseldest. Ja kuna olin süvenenud „Gösta Berlingi“ kirjutamisele, polnud ma ka eriti huvitatud temast. 1889. a. kevadel saatsin ma talle ühe peatüki „Gösta Berlingist“. Sain selle tagasi kiitusega, kuid kõva käsuga seda poole võrra lühendada. Saatsin selle siis lühendatult, millele ei tulnud hulk aega vastust. Ühel päeval sain siiski käsikirja temalt, ent see oli võõras. Kuna mul oli selsamal ajal tarvis sõita Stokholmi, külastasin Esselde, et vahetada võõras käsikiri õige vastu. Vahepeal oli ajakirja „Dagny“ juures sündinud toimetajate vahetus. Esselde asemele oli astunud proua Kerfstedt. Esselde oli vaimustatud minu novellist, kuid proua Kerfstedt ei julgenud vastu võtta, kuna novell tundus temale liiga fantastilisena.

Saatsin hiljem selle novellivõistlusele ja sain auhinna. Siit peale algas minu kirjanikukarjäär, milleks on palju kaasa aidanud Esselde.

Uudislõhnad

LAVENDEL
COBAKO
CYKLON
CASANOVA
CASCADE
CRÊPE DE CHINE jne.

A.S. ODOR

Kevad on käes

86

87

88

89

90

86. Moodne suvikostüüm mustast marokäänist. Äärised valgest riidest või hõbelameest. Ees nägusad metallklipsid.
87. Nägus kevadansambl. Džamperkleit sinise- ja valgeruudulisest peenest villasest või siidist, mille juurde sobib hästi punane pikk jakk, mis vooderdatud kleidi materjaliga.
88. Elegantne kevadkostüüm sinisest peente hallide triipudega materjalist.
89. Kevad- või suvimantel oliivrohelistest materjalist. Huvitav krae on koostatud kahesugusest materjalist.
90. Elegantne kleit mustast taftist.
91. Moodne kevadmantel diagonaalmuustriga materjalist.
92. Sportlik reisumantel ruudulisest villasest materjalist. Vöö, nööbid ja äärised tumedad.
93. Nägus kostüüm, mis koosneb tumesinisest jakist ja triibulisest seelikust.
94. Moodne sportlik kostüüm helehallist materjalist. Kainistuseks värvilised tõmblukud taskutel ja seelikul.
95. Lihtsa tegumoe nägus kevadmantel tumesinisest siledast materjalist.

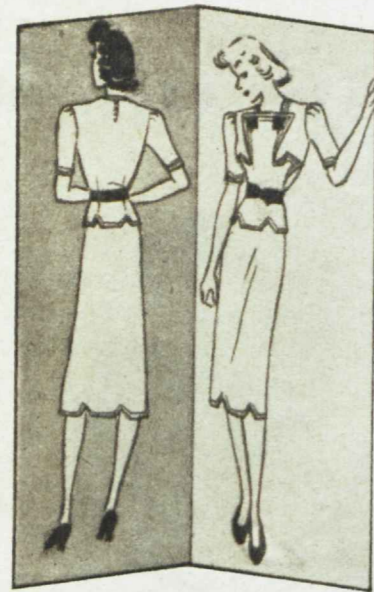
*Esimene Eesti mehaaniline
sugadetööstus*

E. Kenke - Tartus

Holmi tän. 7, telefon 17-46

Saadaval igasugused VASK- ja TERASKANGASOAD tina- ja pigiköites. TERASTRAADIST NIIED, NIITE RAAMIKINNITAJAD, NIITE SILMAD, LINAHARJAD jne.

Sugade parandus ja pikendused.
Töö esmajärguline. Hinnad odavad.

1. Suvine džemperkleit ühevärvilisest materjalist. Kleidi kaunistuseks tehitud ääred, ees suured tumedad nõöbid ja tume nahkvöö.

2

4. Nägus pealelõunakleit krepdešiniist või korjetist. Kleit osaliselt plisseeritud või volditud.

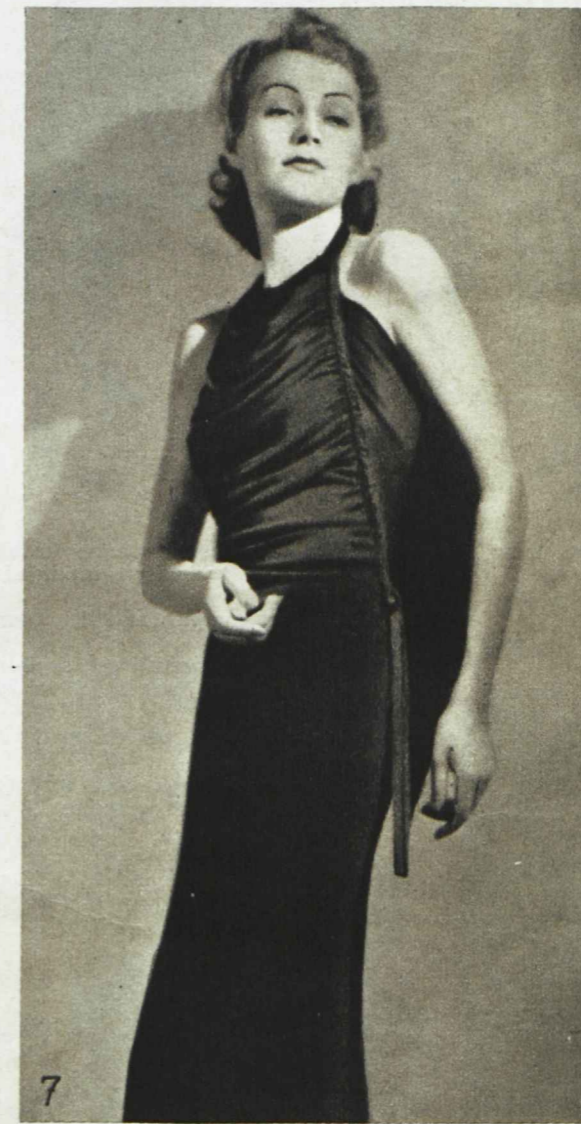

5

2. Triibulisest materjalist kleit. Ees kleidi põhja ja triipude värvidega ühtuvad seotised ja kaks rida nõöpe.
5. Nägus sportlik õhtukleit huvitavast, hästilangevast metallkoelisest materjalist. Kaunistised väikestest pärlitest või litritest.

6

7

6. Huvitav kevadkostüüm siledapinnalisest materjalist, kaunistatud teppimisega.
7. Moodne õhtukleit kroogitud rinnapartiiga, kus sissetõmmatud jäme siidnõör lõpeb kahel pool rippuva pika siidlõngadest tutiga.

3

3. Moodne sportlik suvikleit peeneruudulisest materjalist.

8. Meeldiv tänavkleit tumesinisest villasest materjalist.

8

91

92

93

94

95

96

96. Sportliku tegumoega kevadmantel segavärvilise diagonaalriidest.
 97. Nägus pealelõunakleit tumesinisest mattsiidist või õhemast villasest. Kaunistised joonelisest siidist.
 98. Meeldiv kleit maiskollasest siidist.
 99. Moodne suvikleit muustrilisest materjalist.
 100. Huvitav kleit tumesinisest materjalist. Seelik plisseeritud või volditud. Lai vöö, mis mähitud kaks korda ringi, on ruudulisest siidist.
 101. Moodne kevad- või suvikleit ühevärvilise materjalist. Seljal tõmbluk kinniseks.
 102. Nägus suvikleit muustrilisest materjalist.

- 103—106. Valik nägusaid pluuse kostüümide juurde.
 107. Nägus pluus triibulisest materjalist. Lõige I lõikelehel.
 108. Lihtsa tegumoega meeldiv pluus väikesemuustrilisest siidist.
 109—110. Kaks paelkaunistisega suvikleiti.
 111. Nägus suvikleit tikandi ja viltkaunistisega. Muster muustri-lehel.
 112. Lihtsa tegumoega, tikitud suvikleit. Muster muustri-lehel.
 113. Huvitav suvikleit sinisest materjalist, kaunistatud valgete paeltega. Vöö punane.

103

104

105

106

107

108

97

98

99

100

101

102

114. Bolecrojakikesega suvikleit.
 115. Suvikleit valgest materjalist, kaunistatud kitsa tikandiga. Lõige II lõikelehel ja muster mustri-lehel.
 116. Nägus suvikleit tütarlapsele.
 117. Ruudulisest riidest suvimantel.
 118. Suvikleit kahesugusest materjalist. Lõige III lõikelehel.
 119. Triibulisest riidest suvikleit.
 120. Seelik ja pluus tütarlapsele.
 121. Kleidike 1/2-1-a. tütarlapsele. Lõige IV lõikelehel.

Moodsaid kleite, pesu ja sukki

soovitab

JOH. ROOSIPUU kaubamaja

Tartu, Suurturg 14, telef. 85

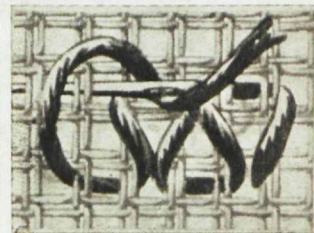

ANKUR
TIKKIMISLÕNG ON PARIM

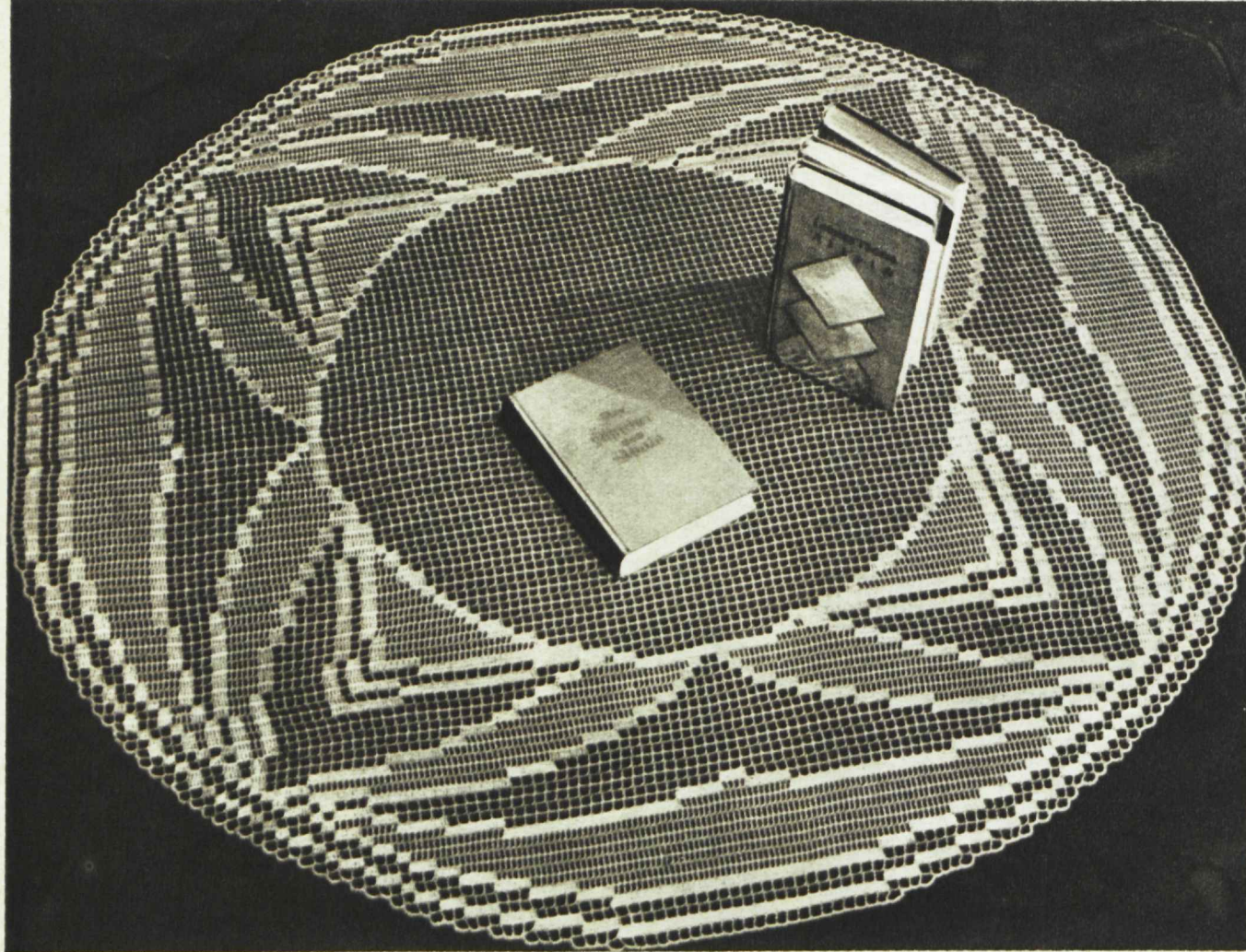
Keelimpiste tööproovid

Pikisihis üksikute ridadena õmmeldav keelimpiste.

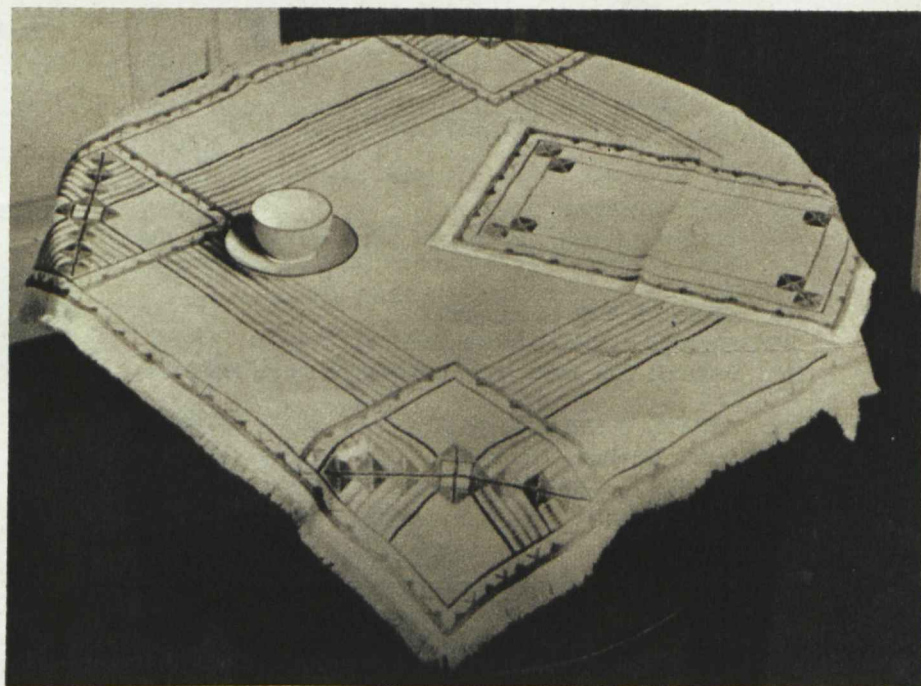
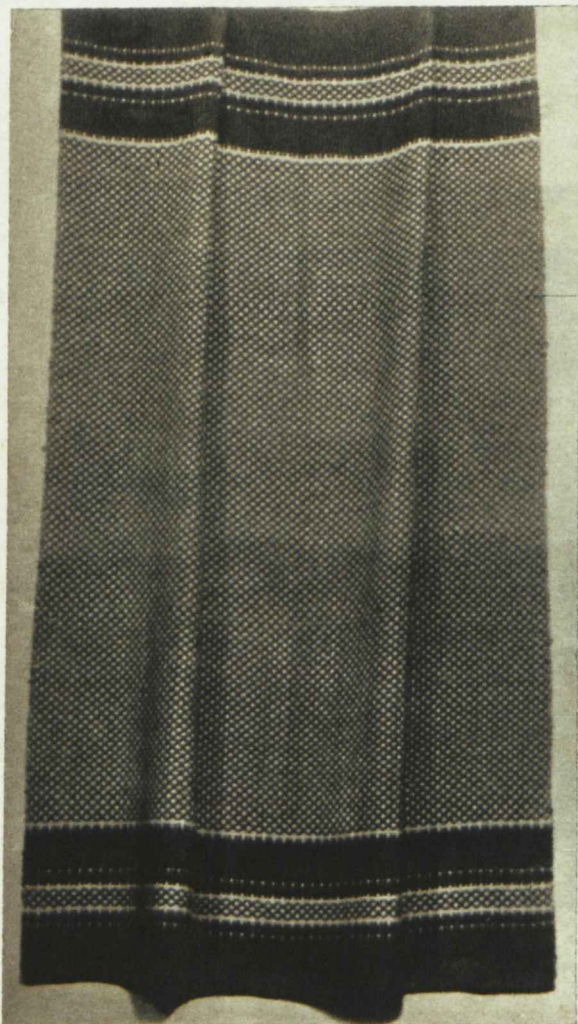

Ristisihis õmmeldav keelimpiste. Õmmeldes pista läbi ikka kaks lõnga ülalt ja kaks lõnga alt, vahele jättes niisamuti kaks lõnga.

Ümmargune heegeldatud lina

Lina on heegeldatud edasi-tagasi käivates ridades mustri- ja ridade järgi. Lina suurus oleneb heegelniidi jämedusest, millest lina heegeldatakse. Jämedama niidi puhul saame suurema ja peenema niidi puhul väiksema lina nii umbes 60- kuni 100-sm läbimõõdu ulatuses. Tööd võib alata ühest lina äärest või ka päris keskelt, et oleks lihtsam sakilist äärt heegeldada. Keskelt algamise korral üles luua 495 õhksilma ning edasi heegeldada mustri järgi kuni lõpuni. Siis töö ümber pöörata ja jätkata jälle mustri järgi keskelt, kuni teise poole lõpuni. Lõppeks heegeldatakse äär üle kinnissilmadega. Valminud töö niisutatakse ja tõmmatakse ilusa ringina pingule. *Muster mustri- ja ridade järgi.*

Ristpistes tikandiga laudlina ja väike linik

E. Haugas.

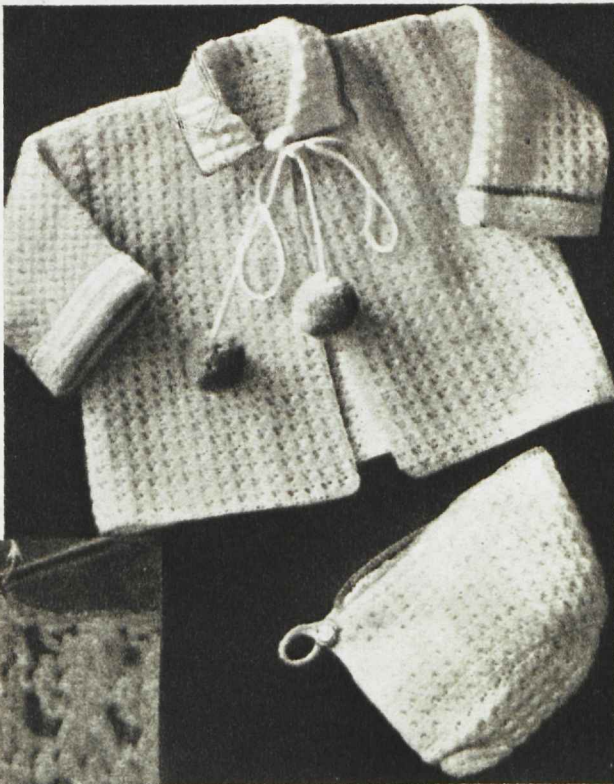
Lina võib tikkida valgele linasele kanvaalile või panama- ja rindadele, tikkides lõngade järgi. Tikandid on tehtud kahekordsete mulineeniitidega. Lina suurus võib vastavalt soovile olla mitmesugune, võttes vaheosad pikemad või lühemad. Muster on tikitud kollase, sinise, punase, roheline ja mustaga. Lina äärde on kistud 5–10 sm pikkused narmad. Lina äär on pilutatud või üle löödud, et ei hargneks. *Muster linale ja linikule mustri- ja ridade järgi.*

Kootud villane vooditekk

E. Nagel.

6 niit, 6 koelauda.

Sidus toimne. Suga 50/1 või 40/1. Teki laius soas 170 sm. Lõimeks on võrguniit nr. 6/20, mis värvida tumepruuniks või mustaks. Soale 50/1 käärida 660 lõnga ja soale 40/1 688 lõnga. Lõime kulub umbes 200–250 g. Teki pikkuseks käärida 285 sm, siis saame 210 sm pikkuse teki. (Järg lk. 86)

Heegeldatud jakk ja tanu väikesele lapsele

Materjali kulub umbes 120 g valget või värvilist keskmise jämedusega pehmet villast lõnga ja veidi teist värvi lõnga äärte heegeldamiseks. Jakk ja tanu heegeldatakse edasi-tagasi käivates ridades, heegeldades ikka üks rida kinnissilmi ja teine rida muustrilist kudet, kusjuures viimane oleks märgitud edasireana. Jakk alata parempoolse esitüki alt äärest 53 õhksilmaga ja heegeldada siis 1. rida kinnissilmi. 2. rida: \times 1 kord heegelnõelale võtta, siis kolmest järgnevast silmast igast ühest pikk silmus tõmmata ning kõik 5 heegelnõelal olevat silmust korraga läbi tõmmata. 1 õhksilm ja 1 kinnissilm, mis läbi pista viimase silmuse tagapool olevast lõngast (vaata proov!) \times , 2 alumise silmuse tagapool olevast lõngast (järg lk. 86)

Tülltehnikas heegeldatud stoor

Tikitud sohvapadi

Padja suurus on 55x70 sm. Materjaliks on must atlassiid. Tikandi võib valmistada mezzana, Ankur scintilla siidiga või mulineega järgmistes värvides: heleheline, tumeroheline, pruun, kollane, tume, keskmine ja hele telliskivipunane. Muster muustrilehel. L. Rein.

Tülltehnikas heegeldatud stoor

Stoor heegeldada heegelnõelist nr. 30 või kalavõrgunõelist nr. 60 pikisihis edasi-tagasi käivates ridades. Stoori laius heegeldada vastavalt akna laiusele kas kolme, nelja või rohkema lillega. Niisamuti võtta ka stoori pikkus vastavalt aknale. Sellesama mustriga võib heegeldada ka kaht eraldi eesriiet ühele aknale ja alla äärde sõlmida meeldivuse korral kuni 25 sm pikkused narmad. Muster muustrilehel.

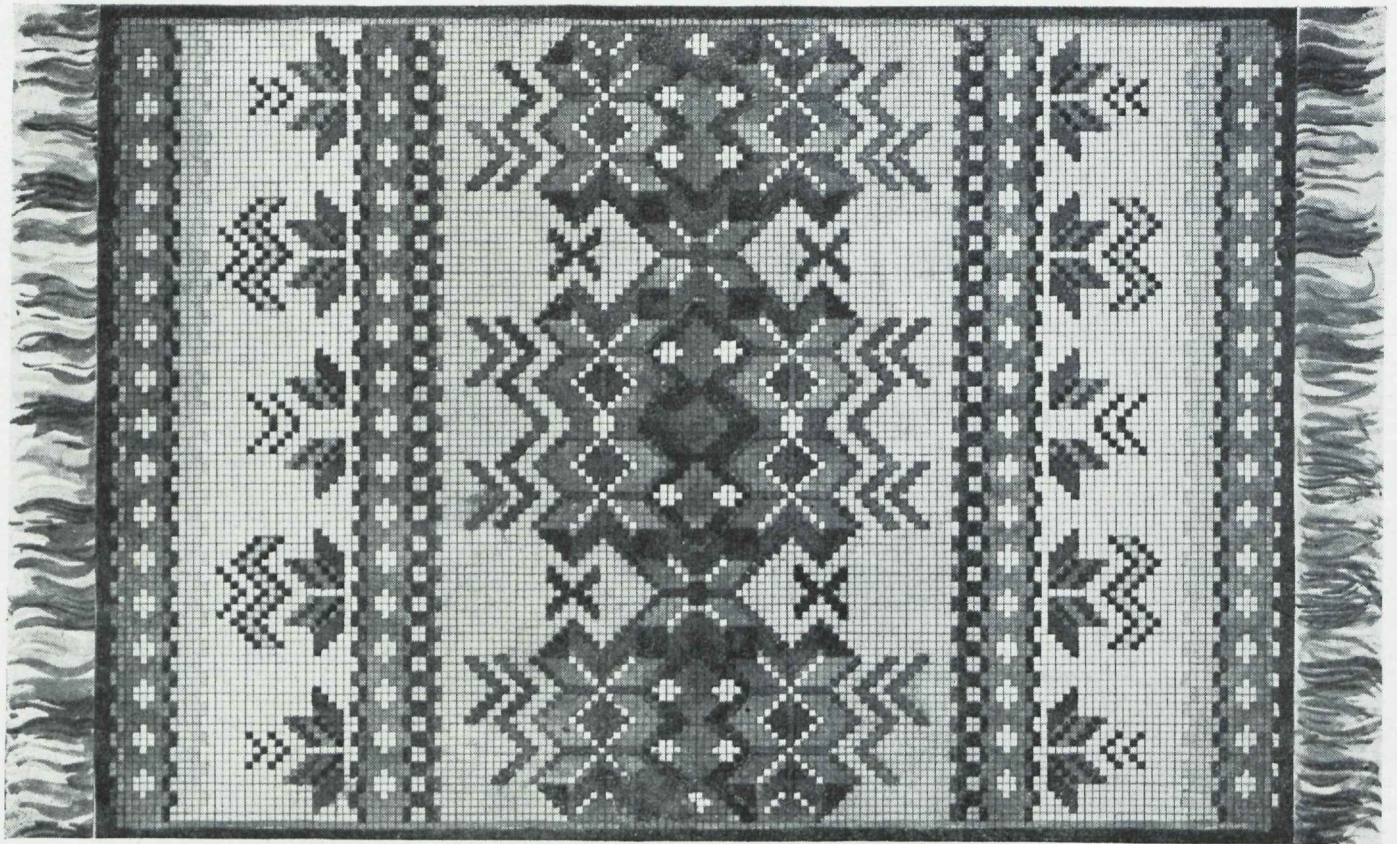
Toleedo- ja pilutikandiga laudlina

Lina on valmistatud peenest valgest linasest riidest. Lina suurus on 150x150 sm. Lina skeem ja toleedomotiivi muster muustrilehel.

L. Rein.

Toleedo- ja pilutehnikaga laudlina

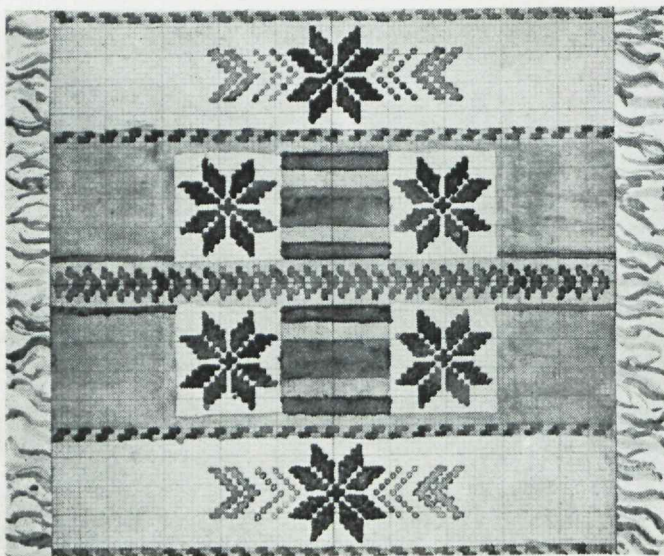

VAIP RAHVUSMOTIIVIDEL

L. Leik.

Vaiba suurus on 160×112 ruutu. Kui võtta iga ruut 1 cm^2 , siis saame vaiba suuruseks $160 \times 112 \text{ cm}$. Soovitakse aga saada veel suuremat vaipa, siis tuleks võtta iga mustri-ruudu asemele $1,5$ või 2 cm^2 . Vaipa võib õmmelda rist-, keelimpistes jne., sõlmida või põimida. Värvid A. Trässi

„Ekstra“ värvikaardi järgi on järgmised: 1) kollakasbeež nr. 60; 2) kuldpruun nr. 59; 3) tumepruun nr. 55; 4) roostepunane nr. 42; 5) roosa nr. 70; 6) kollakasvalge nr. 61; 7) roheline nr. 67 või ka sinine nr. 27 — üks neist meeldivuse järgi. $\frac{1}{2}$ mustrit mustri-lehel.

SOHVAPADI RAHVUSMOTIIVIDEL

Padi sobib hästi antud vaiba juurde. Suurus on 100×96 ruutu. Patja võib õmmelda rist- või keelimpistes ja põimida. Värvid needsamad, mis vaibalgi. $\frac{1}{4}$ mustrit mustri-lehel.

L. Leik.

HEEGELDATUD JAKK JA TANU VÄIKESELE LAPSELE.

(Algas lk. 85)

rea silma vahele jätta ning jälle korrata \times kuni \times . 3. r.: iga alumise rea silma 1 kinnissilm. Nii kordub 2. ja 3. rida. Vasak hõlm heegeldada niisamuti lõike järgi nagu paremgi. Seljale üles luua 86 õhksilma ja alata varrukad alt äärest 59 õhksilmaga. Lõppeks heegeldada $4,5 \text{ cm}$ laiune krae 74 õhksilma pikkuse ning õmmelda jakile külge. Niisamuti heegeldatakse kahes osas lõigete järgi ja õmmeldakse kokku. Ääred üle heegeldada teist värvi lõngaga. Lõige lõikelehel.

KOOTUD VILLANE VOODITEKK

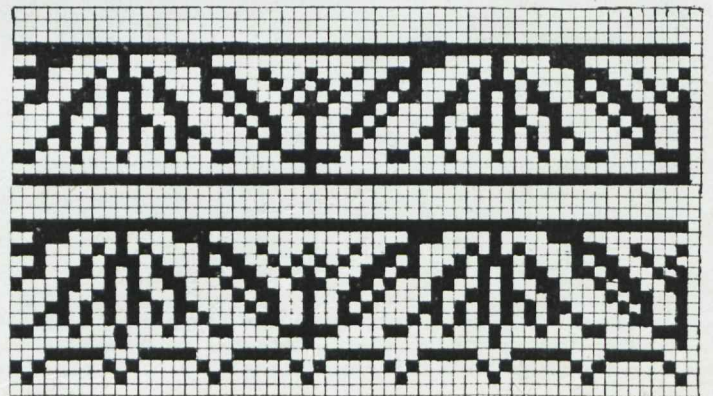
(Algas lk. 84)

Teiki koeks on peenike kodumaa villane lõng: must, hele-kollane ja beež. Kollase ja beeži asemele võib ka igasuguseid teisi värve tarvitada. Näiteks hele- ja tumerohelist, telliskivipunast, vanaroosat jne.

Kududa 3 musta lõnga kokkupoolitult ja 2 beeži ning 1 kollane koos.

Kirja kududes tallata nii, nagu märgitud mustri-lehel antud seadluses, visates vaheldumisi kollast ja musta pooli vahelikku. Musta põhja kududes tallata 3. ja 6. tallalaua vaheldumisi, et saada ripsilist pinda. Koeks kulub umbes $1,8 \text{ kg}$. Seadlus mustri-lehel.

E. Nagel.

HEEGELDATUD VAHE- JA ÄÄREPITS

Kr. Mark.

Need nägusad pitsid sobivad kaunistuseks pesule, taskurättidele jne. Heegeldada juuresolevate kavandite järgi Ankur heegelnidist nr. 100—200.

109

110

111

112

113

114

115

122. Tikitud suviülikond poisile.
 123. Kleit väikesele tütarlapsele. Lõige V lõikelehel.
 124. Tikitud suvikleit tütarlapsele.

Lõige V lõikelehel.

125. Kevadmantel väikesele tüdrukule. Lõige VI lõikelehel.
 126. Nägus suvikleit tütarlapsele. Lõige VII lõikelehel.

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

Nooruslik suvipullover

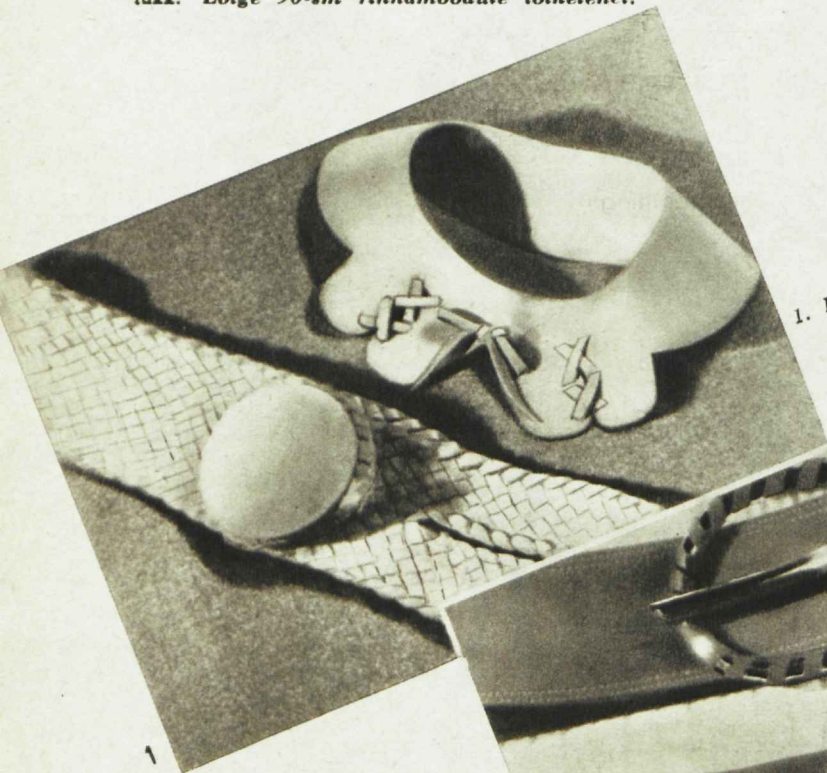
Antud pulloverile kulub umbes 300 g materjali järgmistes värvides: valget, helesinist, tumesinist, korallpunast, tumedamat punast ja maiskollast villast troteerlõnga. Pulloveri äär, krae ja varruka otsad on kootud valgega 2 s. parempidi, 2 s. pahempidi.

Pullover on kootud harilikus koos, kusjuures edasiread on kootud parempidi ja tagasiread pahempidi.

Esitükk alata 100 silmaga ja kududa 6 sm laiune valge äär 2 s. parempidi, 2 s. pahempidi. Edasi kududa: 6 rida valget, 6 r. helesinist, 4 r. korallpunast, 6 r. kollast, 4 r. tumedamat sinist, 6 r. valget, 4 r. korallp., 6 r. kollast, 4 r. helesinist, 6 r. tumepunast, 4 r. tumesinist, 6 r. valget, 6 r. korallp., 6 r. kollast, 6 r. helesinist, 6 r. tumepunast, 6 r. tumesinist, 2 r. valget. Siis jätta käeaugud, misjärel kududa edasi 4 r. valget, 6 r. korallpunast, 6 r. kollast, 6 r. helesinist, 4 r. korallp., 6 r. valget, 4 r. tumesinist, 6 r. kollast, 6 r. helesinist, 4 r. tumepunast, 6 r. tumesinist, 6 r. valget, 6 r. korallpunast, 6 r. kollast, 4 r. helesinist. Selg alata 94 silmaga ja kududa nendesamade värvitriipude järjekorras nagu esitükk. Varrukad alata 78 silmaga ja kududa niisamasuguses triipude järjekorras alt üles nagu esi- ja seljatükk. Lõige 90-sm rinnamöödule lõikelehel.

1. Punasest seemisnahast moodne garnituur, mis sobib mitmesuguste kleitide juurde.

2. Kaks moodsat võõd seemisnahast või mõnest teisest nahasordist.

2

Varrastelkootud heledavärviline jakk

V. Johanson.

3

See nägus jakk on kootud loomuliku värvi kollakasvalgest kodumaa sukalõngast. Jakile kulub tähendatud lõnga umbes 300 g. Passe osa on nii ees kui ka taga kaetud tikitud lillornamentidega. Tikkimiseks on tarvitatud pastelltoonēs väga mitmekesist materjali järgmistes värvides: 2 tooni roosat siidi ja villast inglise lõnga, sinist mulineed, kollast lõime nr. 16 ja villast sukalõnga, mis värvitud kollaseks ja heledaks kohvpruuniks. Lilledes kesk-kohad on tikitud valge angoora lõngaga, mis annab tööle pehme ilme. Nööpide katted on kootud, olles sealjuures elustatud kahesuguse pruuni lõngaga. Ka kitsas õige kraeriba on ääristatud pruuniga.

1. rida: 3 silma pahempidi, 7 s. paremp. 2. r.: * 3 s. paremp., 7 s. pahemp. * 3. r.: * 3 l. pahemp., 1 kord ümber varda (õhksilm), 4 s. paremp. ja õhksilm üle 4 silma tõmmata, 3 s. paremp. * 4. r.: * 3 s. paremp., 7 s. pahemp. * 5. r.: * 3 s. pahemp., 1 s. paremp., 1 õhksilm, 4 s. paremp. ja siis õhksilm üle 4 silma tõmmata, 2 s. pahempidi * 6. r.: * 3 s. paremp., 7 silma pahempidi * 7. r.: * 3 s. pahemp., 2 s. pahempidi, 1 õhksilm, 4 s. pahempidi ja õhksilm üle 4 silma tõmmata, 1 s. paremp. * 8. r.: * 3 s. paremp., 7 s. pahemp. * 9. r.: * 3 s. pahemp., 3 s. paremp., 1 õhksilm, 4 s. paremp. ja õhksilm üle 4 silma tõmmata * 10 r.: * 3 s. paremp., 7 s. pahemp. 11. r.: nii nagu 3. rida ja nõnda edasi järgmised read.

Passe kudumine:

1. r.: * 1 s. paremp., 1 s. kudumata tõsta. 2. r.: Kõik silmad pahempidi. 3. r.: 1 s. kudumata, 1 s. paremp. 4. r.: Kõik silmad pahempidi. Nii edasi kududa lõike järgi, ainult tähele panna, et iga järgmise rea õhksilm tuleks alumise pahempidise silma kohale. Lõige lõikelehel ja muster muustrilehel.

3. Nägus sportlik vöö pruunist nahast. Ees apartne muster.

Mida peaks iga ema tähele panema?

1. Et ta laps puhastaks hambaid korrapäraselt ja põhjalikult, eriti õhtuti.
2. Et ta sellele järgnevalt loputaks korralikult suu.
3. Et ta tarvitaks ainult parimat hambapastat, näiteks NIVEA-hambapastat.

NIVEA-hambapasta hävitab kahjulikke suuhappeid (hammaste vigastuste põhjustajad) kuid ei kahjusta sealjuures mingil kombel hambavaapa.

Hind 50 senti ja 75 senti.
Werner Mehks, Tallinn.

59*

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

127. Kevadmantel poisile.

128—129. Kaks kevadmantlit tütarlastele.

130. Põll tütarlapsele.

131. Pidžaama suuremale tütarlapsele.

132. Pidžaama väikesele poisile või tüdrukule. Lõige VIII lõikelehel.

133. Muustrilisest kretongist põll.

134. Pesu tütarlapsele.

135. Öösärk tütarlapsele.

136. Nägus öösärk muustrilisest riidest. Lõige IX lõikelehel.

137. Öösärk ühevärvilisest materjalist.

138. Magamisülikond tütarlapsele.

139. Meeldiv öösärk kunstiidist. Ees pits.

Kootud esemed valmistatakse
LUIGE märgiga

käsitöölõngast.

Need on pehmed ja ehtsate värvidega.

Töid iluaias

Ilupuud ja -põõsad

Ilupuudel ja -põõsastel tagasi lõigata talvel murdunud oksad. Ilupõõsastel tuleb välja lõigata vanad õitsevõimetud oksad ning varred. On maa sulanud, rehitud läbi põõsaste oksad, vajaduse korral rammutada aga ka põõsaid komposti- või sõnnikumullaga, kusjuures enne kõrvaldada vana lahja muld.

Muru

tuleb peale maasulamist puhtaks riisuda, sammal raudrehaga välja kratsida, sambala hävitamiseks murule lupja külida ja lõpuks muru tasaseks rullida. Lahja mullapinnase korral peab muru väetama, milleks tarvitatakse peent läbisõelutud komposti- või sõnnikumulda. Väetusained raputatakse murupinnale võimalikult ühtlaselt ja rehitsetakse laiali.

Roosid

hoolikalt puhastada peale talvisest katkest vabastamist. Lehed kokku korjata ja ära põletada. Vana muld tuleb uuendada sõnnikumullaga. Põõsasroosid lõigatakse 2–5 silmani tagasi. Tüvi-

roosid painutada üles, puhastada ja väärisesa niisamuti 2–3 silmani tagasi lõigata. Väärroosid peale puhastamist väävliga korralikult tolmutada ja nõrgad varred juureni ära lõigata, kuid varred ja oksad jätta kärpimata.

Püsilille

peenraid ei tohi liiga vara kuuseokste kaitse alt vabastada. On aga see tehtud, siis on tarvis peenrad puhastada kõdunenud lehtedest, muld kergelt läbi kaevata ja lille juurikate vahel mulda uuendada. Gladioolide, galtooniate ja triitoomade mugulsibulad on vaja puhastada ja istutada kastidesse ja pottidesse. Sedasama tuleb teha ka begooniate ja daaliatega. Kõik nad paigutada poolsooja lavasse. Seejärel võib paljundada juurestikust punast lobeeliat ja pistikutest — punast salviat ja alatiselt õitsvat begooniat.

Suvilille

peenrad läbi kaevata ja väetada. Lilleseemned külida aegsasti pottidesse ja pikeerida taimed õigeaegselt ümber kastidesse.

Uue nõu põhja asetame veevoolu aukude kohale potitükke ja katame poti põhja 1 sm paksuselt pestud kruusaga. Siis asetame sinna vajalisel hulgal istutusmulda, tõstame taime uude potti, paigutame ta võimalikult sellesse sügavusse, milles ta oli vanas nõus, ning istutame sinna lõplikult, mulda pulgaga juurte ümber kaunis tihedasti kinni surudes. Peale istutamist kastame taime tagasihoidlikult, et mitte takistada õhu pääsu mulda ja juurteni.

Aeg on mõelda lilleaia korraldamisele

Märtsis on aeg mõelda lilleaia korraldamisele. Tuleb muretseda suvilillede seemneid, nagu ageraatum, lõvilõuad, astrid, nelgid, levkoid, moonid, lobeeliad, lilleherned, petuuniad, ressedad, peilulilled, tsinniad jne. Niisamuti tuleb valmistada peenarde kavandid, külida pottidesse lobeelia, petuunia, ageraatumi, raudürdi ja begoonia seemned, jälgida nende idanemist ja pikeerida idandid õigel ajal kastidesse ümber. Teha krüstanteemide pistikuid ja valvata, et keldrisse paigutatud lilled ei hakkaks mädanema, niisamuti ka lillede mugulad.

Varase redise kasvatamisest lavas

Kevade tulekul algab lavas varase aedvilja kasvatuse. Esimesena tuleb siin kõne alla redis. Redise sort „Non plus ultra“ on juba ammust ajast tuntud ajatamissort, kuid viimasel ajal on siiski tekkinud sorte, mis valmivad lühema ajaga, näiteks Weigeldti Dreiwochen Treib, Saxa jne. Kõige kiiremini saadakse redist kasvatada järgmiselt: seemned külitakse kasvumajas pikeerkastidesse ja taimed istutatakse lavasse. Enne külumist seemned sortida, sest peened, nõrgad seemned annavad nõrku ja jõuetuid taimi. Redise seemneid on kõige parem sortida sõela abil. Jämedad seemned jäävad sõelale, kuna peened läbi lähevad. Enne külvi peitsitakse redise seemned Germisani lahusega. Ka kastid, kuhu külvatakse, tuleb kolm päeva enne külvi desinfitseerida, et hävitada redisele kardetavaid seenhaiguste idusid.

Redis ei taha sooja, aurust lava, vaid rohkem vilumat ja hästi palju värsket õhku.

Redise kasvuaeg, kui seemned on otse lavasse külitud, on harilikult 4 kuni 6 nädalat. Kui aga taimed on mujal kasvatatud ja lavasse pikeeritud, saadakse rediseid juba 3 nädalaga.

Lavasse pikeerimiseks on kohased ainult lühikesed, ümmargused redisesordid, kuna pikad sordid annavad pikeerituna kõveraid ja inetuid juuri.

Redis armastab kaali- ja fosforväetist. Väetusained peab juba sügisel mulda segama, 1 kantmeetrile mullale 1 kg kaali-soola ja 1/2 kg superfosfaati.

Kuidas toimetada suuremate toataimede ümberistutamist?

Suurte toataimede ümberistutamine on kaunis tülikas toiming, mispärast tuleb kõik teha, et nad kasvaksid mitu aastat, ilma et neid oleks ümber istutatud.

On mõnda suurt kummipuud, palmi, oleandrit või araukaariat siiski tingimata tarvis ümber istutada, siis tuleb aegsasti muretseda vastava suurusega pott või puust tünn, mis võib senisest olla ainult õige vähe suurem. Uued savipotid peab enne tarvitamist läbi leotama, sest muidu nad imevad enesesse algul palju vett potimullast. Puutünnid põletada aga enne tarvitusele võtmist seestpoolt sõele, sest sõekiht takistab mädarikseente tungimist puusse. Puutünnide seestpoolt värvimist õlivärviga või imprägneerimist fenolaadiga ei või mingil juhul ette võtta, kuna need ained on taimejuurtele kahjulikud. Ka ei takista nad mädanemist.

Peale nõude kordaseadmist tuleb koostada igale taimele vastav mullasegu. Üldiselt peab püüdma mullaga kaasa anda rikkalikult toitesoolasid, kuna siis pole tarvis niipea korrata ümberistutamist. Toitainetega võib mulda rikastada

kas sõnnikumulla või aeglasemalt lahustuvate soolade (kondijahu, fosforiit, sarvelaastud jne.) lisandamisega.

Palmide jaoks valmistame mulla savikast mättamullast ja sõnniku- või lavamullast, millele lisandame pestud liiva ja krohvi.

Oleandritele, kummipuule, filodendronile saame mulla savikast mättamullast, kompostimullast, liivast ja krohvist. Need taimed ei vaja nii rammusat mulda kui palmid.

Suurte taimede väljalöömist vanadest pottidest on kõige parem toimetada järgmiselt: siduda kaks tugevat teivast ristpuudena kahelt poolt taime külge, tõsta nende abil taim ühes potiga veidi maapinnast kõrgemale ning asetada toed ristpuude otste alla. Siis koputada ettevaatlikult poti servale ja vabastada niimoodi taim vanast potist. See tehtud, kaabime vana mulla taime juurte küljest lahti, lõikame vigased juured ära ja raputame lõikepindadele sõepuru. Ka liigsed või kuivanud varred lõikame ära.

Kas kõneled oma lastega ?

Iga ema või isa vastab muidugi jaatavalt sellele küsimusele. Kuidas ma siis ei kõneleks? See on ju nii päevaselge, et ei maksa üldse juttu tehagi sellisest asjast.

Vahest ehk siiski.

Kas olete õieti tähele pannud, mida olete päeva jooksul lastele öelnud? Õieti peaksite neid sõnu kohe ütlemise ajal endale meelde teritama. Kuid kardan väga, et need sõnad on hoopis teist laadi, kui ise arvategi. Katsuge korraks ise-endil kuulata.

Kui sageli on see „kõnelemine“ umbkaudu selline:

„Valdo, kell on juba kaheksa ja sa pead poole tunni pärast minema hakkama, kui tahad kooli jõuda. Et sa ka iial õigeks ajaks maast lahti ei saa, käi sind otse iga minut äratamas. — On sul kael ja kõrvad pestud? — Jäta juba see vilistamine ja kõõrutamine! — Istu sirgesti, Mai! Ära söö nii pikkamisi. Sa ei jõua ka iial õigeks ajaks valmis. — Kuidas te küll võite olla nii hoolimatud! Maie uues kleidis auk ja Valdol jälle põlved maas. Kust see raha peab kõik välja tulema? — Ärge riielge alati! — Juba jälle ei osanud sa tükke. Kui mina koolis käisin, poleks ma tohtinud isale säärast tunnistust näitamagi minna!“ — — —

Kas ei käi lastega kõnelemine vägagi sageli selliseid radu — ka häis perekonnis? Hoiatusi, nõuandeid ja manitsusi lõpmatuseni. Need on ehk päris õigustatud, küllap tähtsaks, kuid kahju tõesti, kui me suhtlemine lastega piirduks vaid sellise „kasvatamisega“. Ei ärata see lastes vähemalt kuigi suurt tahtmist meie juures viibida.

Ehk jälle teevad vanemad otsuse, et nüüd võtavad nad õige korraks kätte ja kõnelevad lastega tõsiselt maailma elu ja asjade üle. See toimub siis nii, et isa või ema kogub lapsed enda ümber. Kõige noorem võetakse põlvele ja peetakse siis lastele ilus, meeltülendav ning õpetlik monoloog. Lõpuks patsutatakse neile veel käega ilusasti vastu palet ja öeldakse: „Eks ole, niisuguseks tahate ju teiegi saada?“ — Ja „kõnelus“ on läbi. Vanemad on endaga rahul, sest nad on ju nii haruldaselt head kasvatajad. Kuid veel enam rahul on lapsed, et see on jälle sedapuhku seljataga.

Kuid kas vanemad ja lapsed seetõttu üksteisele lähemale said, see on iseküsimus.

Ometi kujutleb iga õige isa ja ema, et nende ja laste vahele moodustub otsekohene, südamluk vahetõde, millest hiljem laste sirdused arenevad tõsine sõprus. Ent sõprus ei kasva igaveste õpetuste ega ka ilusate seletuste najal. Vanemad peavad oskama ka kuulata.

TABLETID
närvivalu
ja isiaase puhul Saadaval apteekides
Valmistaja: Liivalaia apteek, V. Kuik, Tallinn

Viibisin kord suvel ühe tuttava arsti kodus. Neil on mitu rõõmsat ja toredat last, kellest üks õige vilgas küsis ning päris lakkamatult kõiksugu asju, nii et tikkus juba häirima täiskasvanute juttu. Kuid pereisal jätkus rohkest ja väsitavast tööst hoolimata aega ja just eriti lõpmata palju kannatust laste pärimistele vastuste leidmiseks. Kord jälle, kui poiss oli juba tükk aega sädistanud, hakkas isagi väsimata ütles tõsiselt: „Seks korraks aitab. Nüüd tuleb sul seni vait olla, kuni on midagi õige tähtsat küsida.“

Paar minutit valitses vaikus. Siis alustas väike mees.

„Isa, isa.“

„Noh, kas on tähtis asi?“

„On küll.“

„Noh, küsi siis.“

„Isa, mitu inimest mahub krokodilli suhu?“

Me teised puhkesime naerma. Kuid isa sai aru, et küsimus oli pojakese meelest tähtis, pidas talle lühikese ülevaatliku loengu krokodilli üle. Siis valitses rahu maa peal.

Kuid tema oligi oivaline kasvataja. Tema teadmised olid tema laste kasutada. Tema osavõtt nende harrastustest ei valmistanud millalgi pettumusi.

Ma kardan, et meie, vanemad ja kasvatajad, ei oska alati vahet teha, mis on lapsel tähtis ja mis mitte. Me

võtame kõike kõrgelt, täisealise inimese seisukohast ega püüagi laste harrastusi ja kujutlusmaailma mõista. Meil on nii palju tähtsamat mõelda, et me ei märkagi, kui selle kõrval lapse usaldav meeleke haavub, suu lakkab pärimast ja süda meist märgatamatult võõrdub.

Kui isa ja ema ei jõua kuulata väikest häälekest, mis usaldavalt jutustab oma päevaseid elamusi, küll siis jäävad hiljem tulemata suured ja otsustavad avameelsed kõnelused tähtsail nooruseaastail. Siis igatseb isa asjatult seltsilist ja ema ootab unetult koju poega või tütar.

Kindlasti kuuluvad nii mõnegi inimese parimate mälestuste hulka õhtused hetked elutoas, kus vanemad jagasid mälestusi endistest aegadest või vahetasid mõtteid ja arvamusi elu ning kodumaa saatuse üle. Siis sai lapski vahest küsimuse sekka heita ja oma arusaamisi arendada. Ja kuigi need võisid olla lapsikud, ei naerdud neid välja. Isa polnud ainuvalitseja, kes oma seisukohti peale sundis, vaid jutles sõna tõsisel mõttes, seletades innukalt oma seisukohti. Just selliselt äratas ta lastes seda austust ja autoriteedi tunnustamist, mida laps osutab vabatahtlikult ainult armastatud ja imesteldud inimesele.

Peame meeles, et just siis, kui lapsed on väikesed, luuakse kõik need nähtamatud sidemed ja kuldseid niidid, mida me hiljem tulevikus nii kuumalt sooviksime leida. Ärgem olgem nii täis isekust, et usaldus sureb. Ärgem olgem nii kanged „kasvatama“, et taim kiduneb ülemäärase „toidu“ kätte.

A. M.

Nõuandeid

majapidamiseseemete korrashoiuks

Korvmööblit võib kerge vaevaga ise parandada

Sageli läheb korvtooli jalgade juures punutis lahti. Bastiga, mis punutisega ühte värvi, saab seda viga ise parandada.

Peegleid ja klaasruute mööblil

ei tohi liiga märjalt puhastada, kuna raamipuu saaks siis märjaks. Kõige hõlpsamini hõõrutakse klaaspindasid alkoholiga läbiimibunud lapiga ja poleeritakse hiljem siidpaberiga.

Kui põrandatel või aknalaudadel

on tekkinud valged või heledad viirud, mis tingitud ämbritest või lillepottidest, siis kõrvaldatakse nad kõige hõlpsamini tärpentiini või piiritusega.

Kevadel on

„TEDRESAN“

KREEM JA SEEP

parimaks kaitseks

TEDRETÄHTEDE

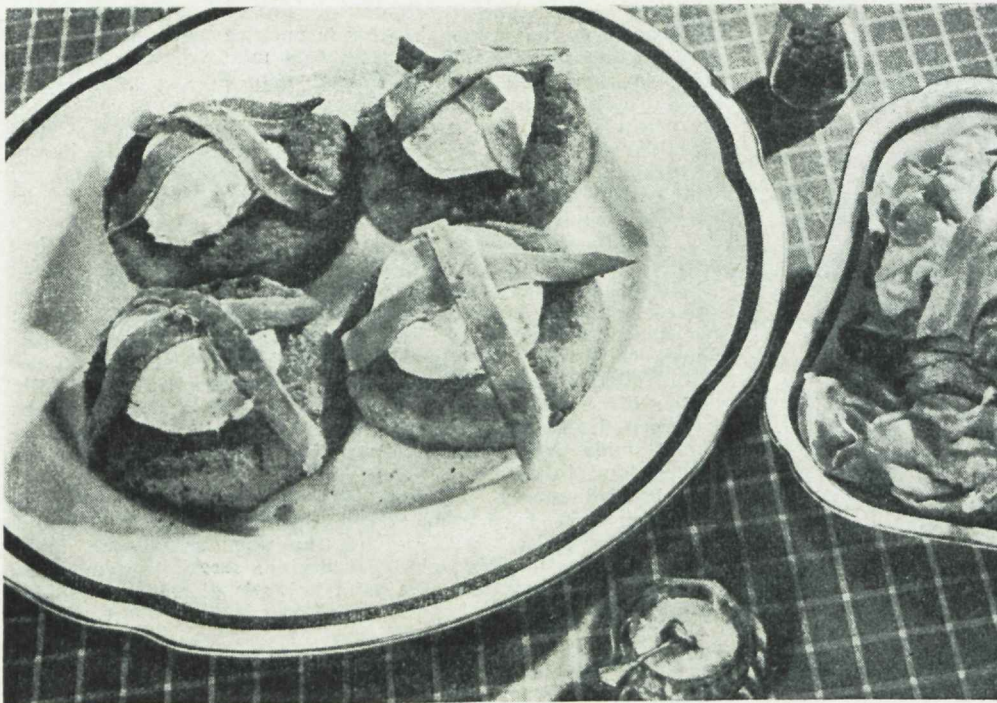
vastu!

A.-P.

Proviisor J. LILL

Tartus

Kadunud munad riisiga

Kuidas kasutada kuivanud juustu?

TÄIDETUD JUUSTULEIB

Ain ed: 1 piklik sai, 150 g võid, 1 kõvakskeedetud muna-kollane, 2–3 viilu pumperniklit, 80–100 g juustu, 1 nootsaläis paprikat, veidi soola.

Saial lõigata otsad ära ning õonestada sisu seest välja. Võile lisandada koort, segada hästi läbi ning lisandada läbi sõela hõõrutud munakollane, väikesteks kuupideks lõigatud juustu, pumperniklid ja maitseained. Segu läita õonestatud saiasse, asetada õige kerge vajutus peale ning lasta seista külm-kojas. Teisel päeval lõigata hästi terava noaga 1 sm paksusteks viiludeks.

SPINATIVORM JUUSTUKREEMI JA PRAETUD KARTULITEGA

1 kg spinatit nagu harilikult ette valmistada ja asetada määritud vormi. 1 kl. piima, 1 muna, 1 spl. jahu ja 1–2 spl. koort segada ning keeta kaste läbi. Lisandada maitse järgi soola ning 2 spl. riivitud juustu. Saadud kaste valada üle spinatite ning küpsetada ahjus 15–20 min. Anda lauale praetud kartulitega.

JUUSTUOMLETT

3 spl. jahu, 2–3 muna, veidi soola ja niipalju piima, et saaks paras vedel taigen, 80–90 g riivitud juustu. Koogipannil küpsetada tasasel tulel paraja suurusega koogid, asetada kokkukeeratult vaagnale ja anda kuumalt lauale.

JUUSTURULLID

$\frac{1}{2}$ kl. sõredat jahu, 1 küpsetuspulber, veidi soola, 5 spl. võid, $\frac{1}{2}$ kl. piima, $\frac{1}{2}$ kl. juustu.

Jahu, sool, küpsetuspulber segada ning 3 spl. võile juurde hõõruda, lisandada $\frac{1}{2}$ kl. piima. Saadud taigen umbes 1 sm paksuselt välja rullida. Juustust, 2 spl. võist ja 2 spl. piimast hõõruda segu, mis määrada väljarullitud taigale. Seejärel rullida taigen kokku, asetada võigamääritud plaadile ja küpsetada hästi kuumas ahjus. Lõigata tükkideks ja anda lauale kuumalt. Sobiv lisand ka leente ja supptide juurde.

PRUUN LOOMALIHA AEDVILJAGA

Ain ed: $\frac{1}{2}$ –1 kg loomaliha, 50 g võid, 50 g jahu, $\frac{1}{2}$ sibulat, $\frac{3}{4}$ –1 l vett, soola, pipart, 1 toorberileht, 2 porgandit, mõni kartul ja supirohelist.

Liha lõigata suuremateks tükkideks, veeretada jahus ja praadida tulises võis pruuniks. Lisada juurde hakitud sibul ja lasta pruunistuda, misjärel lisandada vesi ja aedvili. Esiteks lõigatud porgandid ja siis viiludeks lõigatud kartulid ning maitseained. Hautada kõik pehmeks. Kastmele võib lisandada veidi jahu ja koort.

KADUNUD MUNAD RIISIGA

Ain ed: 150 g riisi, riivsaia, 5 muna, soola, riivitud ingverit ja singiribasid.

Riis keeta soolvees pehmeks, lasta nõrguda ja pressida mõnda klaasi või purki. Kui jahtunud, lüüa välja ja lõikuda viiludeks, millised määrada klopitud munaga, riputada üle riivsaia ja praadida võis või rasvas helepruuniks. Praetud

riisiviilud asetada vaagnale, igale viilule asetada üks kadunud muna, millele riputatud soola ja ingverit. Peale asetada singiribad.

Kadunud mune saab hästi keeta üksikult õhukeses alumiiniumkulbis, kuhu lastakse muna, hoides seejärel kulpi keevas vees. Selliselt valmistatud munad omavad ilusat ümmargust kuju.

KAUNISTATUD ŠNITSEL

Ain ed: 4–6 vasikašnitlit, 2 kõvakskeedetud muna, 4–6 sidruniviilu, veidi lihaleent või vett ja maitseks kapparit.

Lihaviilud paneerida ja praadida võis või rasvas helepruuniks. Munad hakkida, jaotada lihaviiludele ja riputada üle peenendatud kappariga. Peale asetada igale šnitstile sidruniviil. Praevõile lisandada veidi lihaleent või vett ja valada üle lihaviilude.

HAUTATUD VASIKAMAKS

Ain ed: $\frac{3}{4}$ –1 kg maksa, 100 g võid, soola, veidi jahu, 1 sibul, nootsaläis paprikat, tomatipüreed, 1 kl. vett ja hapukoort.

Viiludeks lõigatud ja kergelt läbi klopitud maks veeretada jahus ja kiiresti praadida tulises võis karedal tulel mõlemalt poolt pruuniks. Siis hautada praevõis tasasel tulel hakitud sibul pehmeks, lisada juurde maitseained, vesi ja koor, valada üle maksatükkide ja lasta umbes $\frac{1}{2}$ tundi haududa.

SUITSUKALAVORM

Ain ed: 1–2 spl. jahu, 50 g võid, $\frac{1}{2}$ kl. vett, 3 muna, soola, 1 spl. tomatipüreed, $\frac{1}{4}$ – $\frac{1}{2}$ kg suitsukala.

Vesi, või ja püree asetada keedunõusse, riputada jahu juurde ja keeta paks kaste. Lasta jahtuda, lisandada sool ja segada üksikshaaval munakollased juurde. Munavalge lüüa vahule ja segada massile kergelt juurde. Kala puhastada nahast ja luist, lõikuda väikesteks tükkideks ja segada eelmisele massile juurde. Küpsetada võigamääritud vormis 20–30 min.

MAKARONID LIHAPALLIDEGA

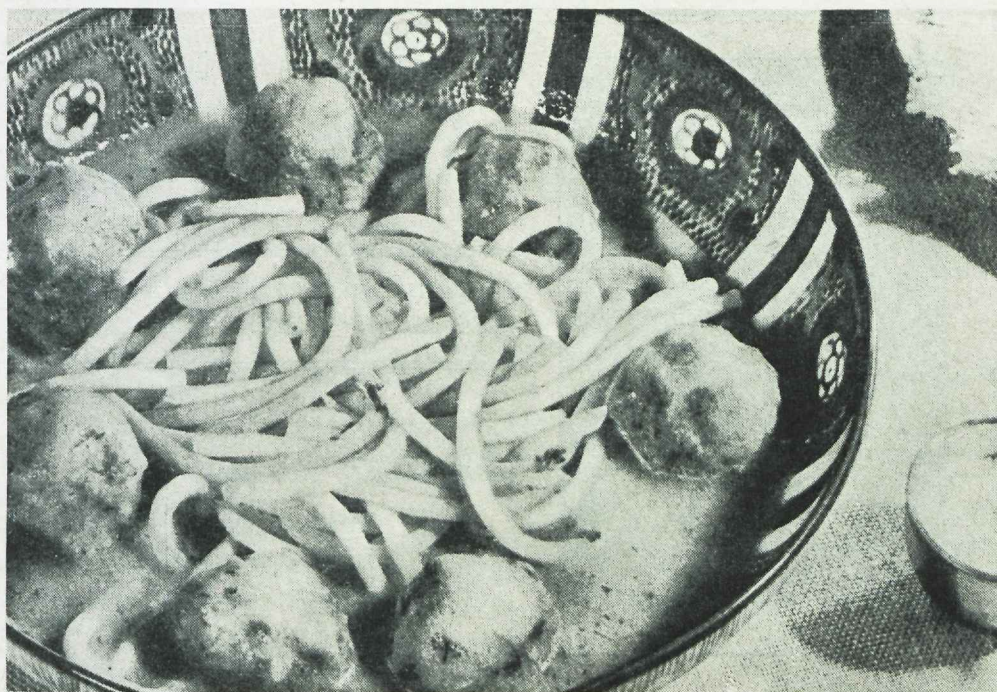
Ain ed. Kastmeks: 1 spl. jahu, tüki võid, 1 kl. lihaleent või vett, hakitud peterselli, tilli, riivjuustu või 1 tl. tomatipüreed soovi kohaselt.

Lihapallideks: 250–500 g hakkliha, $\frac{1}{2}$ prantsaia, mis vees leotada ja välja pigistada, 1 muna, veidi soola, pipart, 1 spl. riivsaia või jahu, 3–4 spl. vett.

Valmistada lihapallid, segades kõik antud ained hästi segi, misjärel vormida pallid. Siis valmistada kaste. Või ja jahu pruunistada, lisada juurde lihaleent või vesi ja segada hästi läbi. Kastmes keeta lihapalle umbes 10 min.

Makaronid keeta soolvees pehmeks ja lasta nõrguda. Asetada kõik ilusasti vaagnale ja valada üle veidi pruunistatud võid.

BONA PARIM
TAIMEVÕI

Makaronid lihapallidega

KARTULI- JA HEERINGAVORM

Kartulid keeta koorega, koorida ning lõikuda viiludeks. Asetada kihitimisi vormi leotatud ja peeneks hakitud heeringaga, nii et alumine ja pealne kiht koosneksid kartulitest. Valada üle 1—2 klopitud muna ja klaasitäis piima, asetada peale võitükikesi ning küpsetada ahjus 15—20 min. Sobiv toit õhtusöögiks.

KÜPSETATUD KALAFILEE

1 kg suuremat kala puhastada ning parajateks tükkideks lõikuda. Tilgutada peale sidrunimahla või äädikat ning soolata kergelt. Kui kalatükid on nii 1/2—1 tund seisnud, veeretada mõlemalt poolt jahuga, kasta munasse ning küpsetada rohkes tulises rasvas või võis. Kalatükid tõsta pannilt kuumale vaagnale ning riputada üle riivjuustuga. Igale kalale asetada sidruniviil ning anda lauale keedetud kartulite ja valge koorekastmega.

KLIMBISUPP LIHAGA

Ained: 3 l lihaleent, 1 porgand, 2 viilu kaali, 1/2 l kartuleid, peenendatud peterselli.

Klimpideks: 100 g võid, 2—3 muna, veidi soola, 3—4 spl. jahu ja 3 spl. mannat.

Klimbitaigen valmistada järgmiselt: vahustatud võile lisada üksikult juurde vahustatud munad, jahu, manna ja sool.

Porgand ja kaal puhastada ning lõikuda peeneks. Keeta lihaleemes pehme, siis lisandada kartulid, maitse järgi soola ja kui kartulid on peaaegu pehmed, lisada juurde väikesed klimbid ning keeta mõni minut. Peale riputada hakitud peterselli. Supile võib lisandada ka väikesi lihatükikesi.

KAKAOTARREND

Ained: 2 kl. piima, 2 spl. kakaojahu, 2—3 spl. suhkrut, 2—3 spl. kartulijahu ja veidi võid.

Kakaojahu ja tärklis segada külma piimaga ja asetada keema, sealjuures pidevalt ümber segada. Keeta umbes 4 min., misjärel lisandada või ja asetada külma veega üleloputatud vormi.

MOORITUD NEERUD

1 kg sea- või väsikaneere puhastada nahast ning sisemisest soontest ja pesta hästi läbi.

1—2 spl. võis või rasvas pruunistada 1—2 suuremat hakitud sibulat ja lisada juurde neerud. Kui neerud mõlemalt poolt veidi pruunistunud, lisada juurde vähe vett, soola ning paprikat ja lasta moorida kuni valmis. Kastmele lisandada 1/2 spl. jahu ning 2—3 spl. hapukoort. Süüa soolakartulitega.

KALA TOMATIKASTMES

1 kg kala puhastada ja luu välja võtta. Siis riputada peale soola ning sidrunimahla ja lasta seista. Seejärel määrada kalale veidi sinepit, katta hakitud sibulaga ning pekikuu-

pidega ja rullida kokku. Asetada pannile või vormi, riputada peale riivsaia ning võitükikesi ja lasta ahjus pruunistada. Siis rullid ümber pöörata, niisamuti riivsaia peale riputada ja pannile 1 kl. vett valada. Kui kala küpsenud, valmistada selsamal pannil vähesest jahust, tomatipüreest ja hapukoorest kaste. Süüa keedetud või ahjus küpsetatud kartulitega.

AHJUS KÜPSETATUD KALA

Ained: 1—2 kg suurune kala (haug, latikas, siig, koha jne.) 1/2 spl. soola, 1 spl. sidrunimahla või äädikat, 100 g võid, riivsaia, jahu, hapukoort.

Puhastatud kala pesta, kuivatada ja riputada üle soola ning sidrunimahlaga. Seejärel lasta umbes 1/4 tundi seista. Siis asetada kala võitud pannile ning panna kalale võitükikesi. Küpsetada ahjus pruuniks, võida veel kord võiga ja riputada üle riivsaia. Kui siis veel veidi küpsenud, lisada juurde veidi vett ja hapukoort. Pärast, kui kala pannilt ära võetud, lisandada kastmele jahu ja lasta läbi keeda. Sellisel küpsetatud kala võib süüa lõunaks kartulitega või ka külmalt õhtul ja hommikul.

Tugevad ja terved lapsed
— on rahva lootus!

Vivomalt

Kõrgeväärtuslik toitevahend lastele ja taastoiujuale.

Sisaldab püsiva kuivpreparaadina esmajärguliste toitainete: piima, muna ja linnaste kõiki organismile väärtuslikke koostisaineid kakaolisandiga, toitlustamisele kõige sobivamas vahekorras.

Vivomalt

Kaks — kolm teelusikatäit Vivomalti segatakse tassitäie sooja piimaga, lisandatakse maitse järgi suhkrut ja toitejook on valmis.

A.-S. Ephag'i laboratoorium
Tallinnas

Ilmus müügile suure ja huvitava kevadenumbrina

„Vallatu Magasin“ nr. 6

Hulk novelle, artikleid, följetone. Palju vasesügav- ja klišeetrükis pilte. Kaas kolmevärviline. Hind 50 senti.

Mõnda sisust: R. Tiitus: Üks traagiline lugu. Jan Forster: Kumb oli targem? Tantsiv tsaar. Väike pettus. L. Mõtus: Esimene lumi. Senjoriita. Otsus. E. J. Voitk: Punased nelgid. K. Murdel: Sirelid. Jne. jne.

Selles numbris

Josef Stalini elulugu

Kingsepapojast Venemaa punaseks keisriks

Tekstis hulk filminäitlejate kunstipäraseid pilte

Mitmesuguseid näpunäiteid perenaistele

Kui kapiuks ei sulgu

Mööbli ümberpaigutamisel juhtub sageli, et kapiuks enam hästi ei sulgu. Siis on sageli pörand ebaühtlane, millest sõltubki viga. Pabe kõrvaldatakse seega, et asetatakse eseme ühe jala alla puuklots. Ei sulgu üks alt, asetatakse klots selle jala alla, mille üle asub üks. Muidu aga asetatakse kiil vastasoleva jala alla.

Küünlaplekke puumööblilt

ei tohi ära kraapida, kuna see võib jätta inetuid kriimuseid. Neid plekke saab kergesti kõrvaldada, kui tarvitusele võetakse õlisse kastetud lapp.

Peeglite puhastamine

Peegleid tuleb hoida eemal päikesest ja niiskusest. Puhastamine sünnib esmalt siidpaberiga hõõrumisega, misjärel kastetakse piiritusega läbiimibunud lapp kriidipudrusse ja hõõrutakse sellega kergelt klaasi. Järgnevalt hõõrutakse puhta pehme lapiga ja poleeritakse üle kuiva nahatükiga. Tuhmiks jäänud peegliklaasi tuleb üle hõõruda põlenud magneesiumiga, mis segatud piirituse või bensiiniga. Seejärel kuivatada ja poleerida inglispunasega. Plekid kõrvaldada klaasilt kampripiiritusse kastetud flanellitükikesega hõõrudes. Tarvitatakse ka klaasi puhastamise seepi.

Teie küsite — meie vastame

Üks lugejaist.

Äärmiselt kuiva näonaha puhul on rasvakreemist vähe. Siin tuleks õhtuti teha loputusi leige vee ja hea rasvaseebiga jne. — Ka osutub tarvilikuks naha hea seisukorra jaoks, et peaksite silmas toitumist, oma siseelundite seisundit ja kõigepealt atmosfäärilisi muutusi, tuult, vihma jne. Säärase ravi nurjumine on tavaliselt sellest tingitud, et ostetakse oma ravivahendeid umbes, katsutakse üht ning teist — ja abi jääb tulemata. Kõige õigem oleks, kui pöörduksite nahahaiguste eriarsti poole, kes vastavalt Teie näonahale soovitab õiged ravivahendid.

L. P. Tallinnast.

Jalgadelt ja kätelt pole võimalik kodusel teel kaotada karvu. Arsti nõuande järgi ja arsti valve all on see aga teinekord võimalik mitmel viisil. Mida tihedam ja laiaulatulisum on karvkate, seda raskem on selle kõrvaldamine, kuna sellega käib käsikäes nahaärritus või nahapõletik. Pöörduge nahahaiguste arsti poole.

Meriloo.

Teie viga nõuab arstilist järele vaatust. Võimalik, et on tegemist mõne tõsisema käenärvi häirega. Laske end arstil läbi vaadata.

Lugeja 2011.

Jalatalla alla tekkinud paksu sarvnahka saab ära arstida. Teil tuleb ainult nahahaiguste arstil lasta kindlaks määrata.

kas haiguspildi järgi on otstarbekohasem teha seda süsihapu- lumega või nn. „konnasilmarohuga“.

Lugeja A. e. Pärnust.

Teil tuleks minna sisehaiguste kliinikusse, kus vastavate uurimuste ja laboratoorsete katsete varal määratakse kindlaks Teie kõhu ja soolte seisukord, mahlade puudumine või rohus jne. Siis saate ka vastavad õpetused söökide reguleerimise suhtes või vastavad rohud. Muud juhatus pole meil võimalik Teile anda, kuna ilma haiget nägemata ei saa ainult kirja järgi ükski arst määrata ravi.

Lugeja Türiilt.

Kodusel teel arstimi abil pole võimalik kõrvaldada näol asuvaid käsni või soolatüükaid. Teil tuleks pöörduda mõne nahahaiguste arsti poole.

M. Tõrvast.

Et võtta seisukohta norskamise suhtes, tuleb pöörduda kurgu-, nina- ja kõrvahaiguste eriarsti poole, kes nina ja kurgukoopad järele vaatab. Sageli on seal olevad polüübid selle põhjustajaks. Arstilt saate ka lähemaid seletusi.

Lugeja S. K.

Soovitame pöörduda Tartu ülikooli kõrva-, nina- ja kurgu- haiguste polikliiniku poole, kust saate õiget abi ja nõu. Nagu Teie kirjast selgub, on tegemist tõsisema haigustumisega, mille ravi võib määrata arst ainult peale põhjalikku järele- vaatust.

Järjekindel lugeja.

1) Ungari professor dr. Stefan Ruszyák ütleb, et saledust tagaajaja inimese tervis kannatab kahtlemata alati. Abinõusid ja rohte, mille abil püütakse saavutada saledust, on mitmesuguseid. Rohkemtarvitatavaist võiks nimetada: teatud söögid, dieet; kehalised harjutused; kõhulahtistajad rohud; kilpnäärme valmistatud preparaadid; uriini hulka suurendajad rohud jne. Igaüks neist võib tuua aga tervisele kahju, eriti kui neid tarvitada oma algatusel ja viisil ning ilma arsti järelevalveta.

Näiteks söögid, milliseid tarvitatakse saleduse saavutamiseks, on enamasti vähese toiteväärtusega või sisaldavad palju üht liiki toitu, mis pikema tarvitamise järel mõjub kahjulikult kõhule ja seedimisele. Nii võib rohkesti puuvilja või tselluloosi sisaldav toit tekitada pikemal tarvitamisel mao ja soolte rikked, kõhupuhulist, seedimishäireid jne., millised sageli on visad kaduma. Peaaegu niisamasuguseid terviserikked ja isegi soolteseiinte krampe on andnud ka kõhulahtistajate rohtude pikemaajaline tarvitamine.

Nüüdsel ajal väga levinud kehalised harjutused, millega tavaliselt liialdatakse, kui seda tehakse just saleduse saavutamise eesmärgil, põhjustavad sageli tõsiseid haigusi eriti vereringe organeis. Liigse sportimise kahjulikkus on üldtuntud.

Kilpnäärme preparaate tarvitatakse saleduse saavutamise mõttes väga laialdaselt, kusjuures peab ütleva, et need teistega võrreldes annavad ka rohkem ja kiiremini tagajärgi. Nende kahjulikkus aga ettevaatamatu tarvitamise korral on niisamuti tuntud, põhjustades raskematel juhtudel südamekesta haigustumist.

Muud ravimid (näit. elavhõbeda-ühendid) on põhjustanud isegi mürgitusi. Seega on saleduskuur tõsine asi, mille teostamiseks on vaja arsti nõusolekut ja abi.

- 2) Saledate säärete suhtes küsige nõu ortopeedilt.
- 3) Juuksesoengu suhtes küsige nõu juukselokkijalt.
- 4) Tugevamaid küüsi ei ole võimalik saavutada.
- 5) Ripsmeid ja kulme saab tumedamaks muuta värvimise teel. Glütseriin ise pole kahjulik, kuid silma sattudes ärritavad glütseriinitilgad limanahka.
- 6) Hea on hambapasta Chlorodont.

L. K.

1) Huravisse puutuvaile küsimusile leiate vastuseid prof. Paldroki raamatust „Edu, Tervis, Ilu“.

2) Jalgratturitele erilist rõivastist pole, kuna jalgrattasõit toimub peamiselt suvel, millal sõidetakse harilikus rõivastises.

S. A. Tallinnas.

Kiviparketti ja -treppi tuleb puhastada ikka vee ja seebi abil. Pärast pesemist parkett kuiva pehme riidega üle hõõruda.

Telli ja 4501.

1) Puuvilja- ja toiduplekid lähevad pesust välja, kui neid korralikult pesta ja keeta. Leotamisveele võib lisandada ka kas salmiaki või nuuskpiiritust.

2) 1-a. lapsele sobib ristimisel küll veel ristimiskleit.

3) Küsimuste-vastuste osas pole kahjuks võimalik anda toidukavasid.

K/M. **J. Oinas**

TALLINN, PIKK T. 3

Kevadiseks hooajaks daamidele

välismaa sini-, rist- ja hõberebaseid,

punarebaseid mitmes värvitoonis

Asjatundlikult pargitakse ja värvitakse igasuguseid karusnahku

Oma tööstused Tallinnas ja Helsingis

M

ÜLDTUNTUD JA LAIALDAST
KASUTAMIST LEIDNUD

RIIA

vaibalõngu

„RIGA TEKSTILE MILLS LTD.“
VABRIKUST

esitab suures ja rikkalikus
värvide valikus

A. KOLGA

TALLINN, HARJU T. 17

Üldnimetatud vabriku lõngad on parimaks
materjaliks pärsia vaipade valmistamiseks

Iga lõngatokk on varustatud vabriku
märgiga, mida palutakse ostul lah-
kesti tähele panna

Mareti trüki- ja köitekoda

TARTUS, ULIKOOLI TAN. 25, TEL. 15-20 ja 19-75

VALMISTAB IGASUGUSEID TRÜKI- JA KÖITETÖID

SOODSATE HINDADEGA

TRUKITÖÖDE TELLIMISI VÄL-
JASTPOOLT TARTUT VÕETAKSE
KA TELEFONI TEEL VASTU

KIRJASTUS

Maret

TARTUS, ULIKOOLI TAN. 25, TEL. 15-20 ja 19-75

OMRUS SINGER MASINAD

SINGER

Õmmelge elektriga

Kavandid prl. A. OESTE'lt

Oma tööstuse saadustest soovitame rikkalikult ja maitsekas valikus käsitsikootud

mööbliriideid, ukse- ja aknaeesriideid

Igas värvis

vaiba- ja käsitöölõnga

Ostetakse maalamba villu.

Džundiriidet lõngadele vastava ruudustikuga Kraasimise, korrutamise ning riide värvimise, vanutuse ja pressimise tööd tehakse kiiresti ja korralikult võistlemata headuses

HEAD KODUMAA VILLAST RIIET
kõrges kvaliteedis

Meie lõngade müügikohad: Võrus, Kreutzwaldi tän. 50, A. Pihlak; Viljandis, Lossi tän. 16, M. Labi; Pärnus, Kalevi tän. 41, H. Reimann; Paides L. Rästas, telefon 107; Petseris S. Martsen; Tallinnas, Lühijalg 6, K. Saarse; Rakveres, Tallinna t. 20, S. Haukka; Rakveres, Lai tän. 13, L. Leinfeldt; Narvas, Joala tän. 26, E. Stern; Valgas, Kesk tän. 11, firma „Amro“; Türi A. Rumvolt; Põltsamaal, Jõgeva tän. 10, A. Supp; Karksi-Nuias Reile.

Villa- ja värvimistööstus
„EKSTRA“
A. TRÄSS

TARTUS, Narva t. 49, telef. 10-07
TALLINNAS, S. Tartu mnt. nr. 12

Otepää.

Kõigis rahvusrõivastesse puutuvais küsimusis palume pöörduda Eesti Rahva Muuseumi poole, Tartu, Raadimõis, kust saate täpseid juhtnööre ja õigeid mustreid ning lõikeid.

„Mareti“ tellija.

Sametjakid pole praegu eriti moes, pealegi pole samet suveks praktiline materjal.

H. J.

Teie küsimus jäi veebruarikuu numbriga jaoks hiljaks, sest saame vastata ainult küsimustele, mis tulevad enne eelmise kuu 25. kuupäeva.

Pikkid juukseid võib praegu kanda taga ülesrullitult.

Padjapiüüre võib kaunistada pitside, pilu- ja valgetikandi ning monogrammiga.

Lugeja Nõmmelt.

Soovitame pöörduda nahahaiguste arsti poole. Ilma haiget nägemata pole võimalik ravi määrata.

L. M. Sürgaveres.

Lastepilte avaldatakse tasuta nende sissetuleku järjekorras. Pilt olgu selge, nägus ja huvitav, sest mõned pildid pole üldse trükkimiseks sobivad, millised siis avaldamata jäetakse. Pilte tagasi ei saadeta.

S. M.

Raseduse ajal on üldiselt võimlemine keelatud, seda tuleb teha ainult arsti juhtnööride järgi. Niisamuti küsige arstilt nõu ka ujumise suhtes. Korsetti kanda ei tohi, selleks ajaks on olemas erilise lõikega kõhuhoidja.

Ella Tallinnast.

Tikitud diivanikatted pole praegu moes. Katteid tarvatakse üldse väga vähe, vahest ainult suvel, et päike ei pleegitaks mööbliriidet. Kõige sobivam on valmistada kate mustri- lise kretongist või kududa telgedel.

Ootav abisaaja.

Meil on ühes numbris võimalik lugejale vastata ainult 3—5 küsimusele, kuna muidu täituks mitu lehekülge ainult vastustega. Saame vastata Teile ainult mõningatele tähtsamatele küsimustele.

1) Tutvustamisel nimetada oma perekonnanimi.

2) Kohvikusse minnes istuda lauda ja oodata, kuni ettekandja küsib Teie soovide järele.

3) Tantsima kutsumise õigus on üldiselt ikkagi meestel. Päris võõrast inimest pole daamil kunagi sobiv tantsima kutsuda.

4) Iluravi küsimustes pöörduge vastava arsti poole.

Lugeja Tallinnast.

Kleitide moode rasedale naisele on ilmunud „Maretis“ nr. 5 — 1937. a. lk. 184—187 ja „Maretis“ nr. 11 — 1937. a. lk. 452—454. Võib-olla leiate nendest mõne sobiva.

„Mareti“ sõber Tartust.

1) Kindanahka saate nahaäridest.

2) Meil on olemas ainult need vaibamustrid, mis on „Maretis“ ilmunud. Pöörduge mõne käsitööäri poole.

Selma maalt.

Õõkapile sobib valmistada linake nii valge- kui ka värvilise tikandiga, või ka heegeldada. Tikitud lasteriideid katsume avaldada aprillikuu numbris.

Küsija Tallinnast.

Vaipu liimitakse harilikult lahja puuliimiga kergelt vasakult poolt ning õmmeldakse — kui kuivanud — vooder alla. Liimimine otstarve seisneb selles, et vaip seisaks pörandal sirgelt ning oleks üldiselt kõvem. Voodriks sobib mõni hõredam linane või puuvillane riie, mis laseb hõlpsamini tolmu läbi.

4 „Mareti“ lugejat.

Mõõtude järgi pole kahjuks lõikeid võimalik avaldada. Mõõtude järgi saab lõikeid tellida toimetusest „Maretis“ nr. 8 — 1937. a. ilmunud tabelis märgitud tasu eest.

V. K.

Heegeldatud ruudukardina muster ilmub aprillikuu numbris.

Küsija Elvast.

1) Lasteriide lõikeid on meil pidevalt igas numbris ilmunud midagi.

2) Ei soovita poisile teha plüüsmantlit.

3) Nähtavasti on Teie korter röske. Kütke ja õhutage hästi.

4) Lastepiltide asjus lugege vastust „L. M. Sürgaveres“.

„MARETI“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 3.50, 6 kuud kr. 1.80, 3 kuud kr. 0.90. Välismaale aastas kr. 5.50, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. — Kuulutuste hinnad: külg kr. 120.—; viimase kaane seesmine külg kr. 100.—, kr. 200.—, 1/2 lehekülge kr. 100.— jne. Kuulutajaile võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesügavtrüki lehekülgedel kuulutusi ei avaldata. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav toimetaja: R. Puusepp. Käsitöö, moe ja majapidamise osak. toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetuse, talituse, trüki- ja köitekoda: Tartus, Ülikooli 25; telefonid: kontor, trükikoda ja ärijuht 15-20, peatoimetaja ja trükikoda 19-75; pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sisse- makse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

Käesoleva numbriga lisana kaasas kiri „Mareti“ lugejale.

„Mareti“ trükk, Tartus, 17. märtsil 1938. a.

MÕJUTE ÜMBRUSELE
KEVADISE PÄIKESEKII-
RENA, KUI KANNATE
KAUNIST KLEITI

«Rauaniidi» riidest

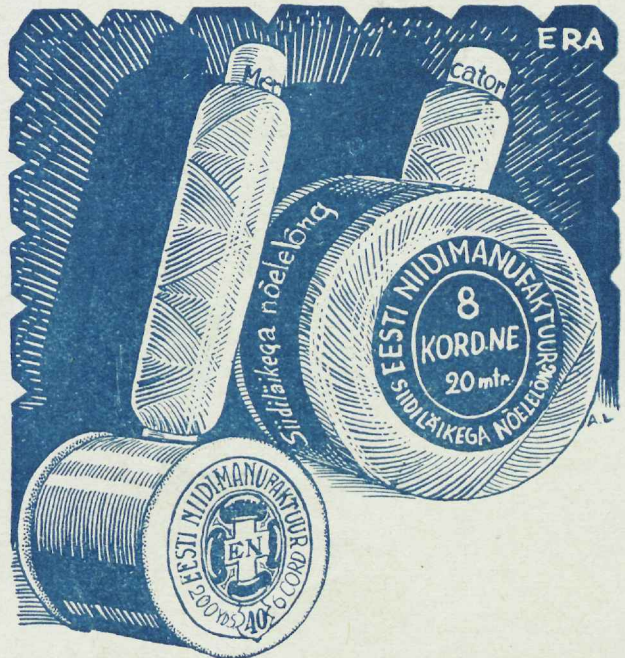
«RAUANIIDI»

RIIDED, PITSID ja PAELAD
ELEGANTSE, SÄTEN-
DAVA TOONI ja MUST-
RIGA VÕLUVAD KÕIKI!

PÖÖRDUGE VEEL TÄNA
VASTAVATE ÄRIDE POOLE
JA NÕUDKE

„RAUANIIDI“

UUDISMUSTRITE
DEMONSTREERIMIST

«Valge rist» -
levinenum õmblusniit

«Mercator» -
parim õmblussiidi asendaja

NEED
rõõmsad
INIMESED

On vaimustatud

Orto

KÖLNIVEE
KREEMI
PUUDRI
SEEPIDE ja
LÕHNAÕLIDE

häist omadusist

Ka Teie veendute selles proovimisel.

ORTO keemiatehased Tallinnas

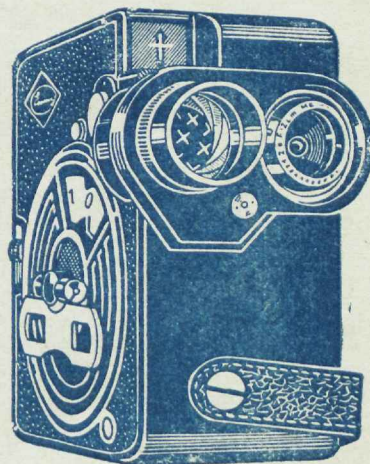
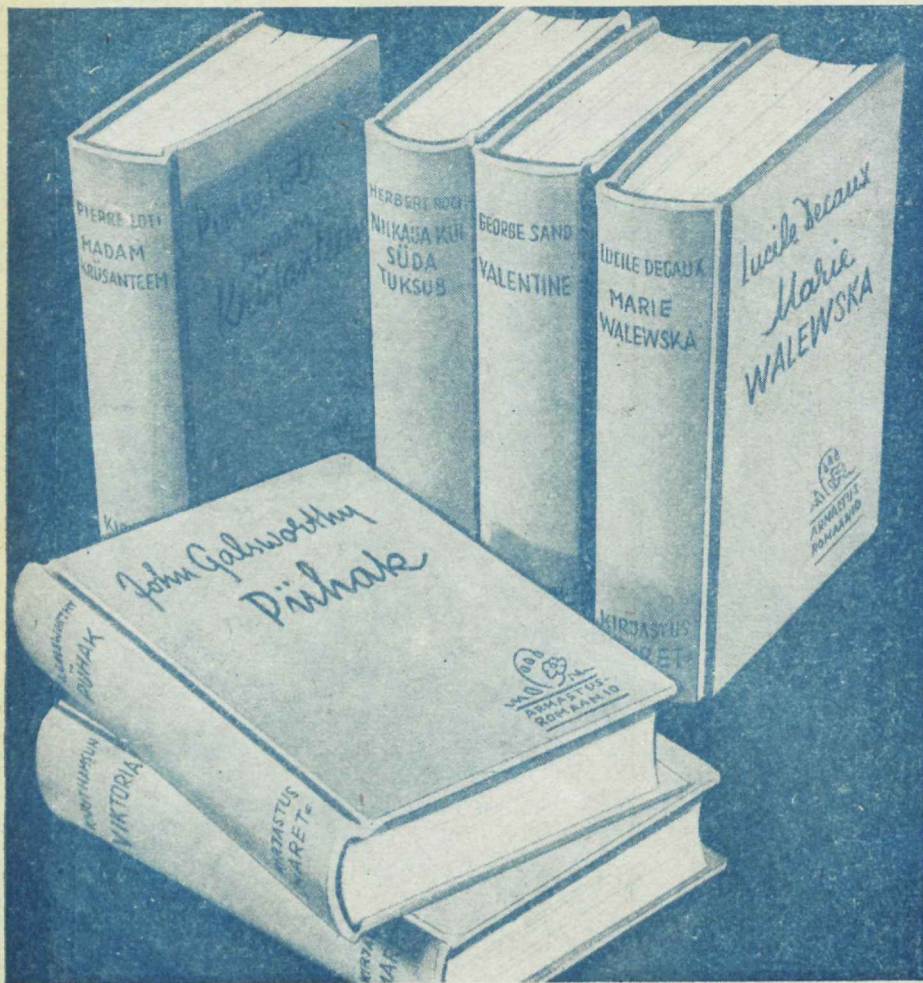

FOTO- ja KITSASFILMI
APARAADID ning tarbed
suures valikus

Raadio - Kooperatiiv

TALLINN, S. KARJA 9 ● TARTU,
VÕIDU 11 ● PÄRNU, KALEVI 40 ●
RAKVERE, TALLINNA 25 ● VIL-
JANDI, LOSSI 31

Teie südamesoov täitub!

Kui sageli olete soovinud endale väikest raamatukogu — häid ja armsaid raamatuid, mille lugemine kannab Teid eemale argipäevast. Kuid ühtlasi olete soovinud raamatuid, mis oleksid nägusad ka välimuselt, et nad riulile asetatult oleksid ehteks kodule, luues sinna mugava ja kultuurse õhkkonna.

Seda võimaldab Teile

Armastusromaanide sari

See on 1938. a. luksuslikum ja odavam väljaanne.

Kogu sari ilmub ILUKÖITES (seljal ja kaanel kuldtrükk).
6 romaani — umbes 2000 lk.

Kõik raamatud ilmuvad 15. novembriks.

Hinnad ettetellimisel:

SULARAHAS:	JÄRELMAKSUGA:
25. maini . . . Kr. 19.—	23 krooni — 4 osas:
25. augustini . . . „ 23.—	25. mail Kr. 8.—
25. oktoobrini . . . „ 27.—	25. augustil „ 5.—
Pärast 15. nov. . . „ 30.—	25. septembril . . . „ 5.—
	25. oktoobril . . . „ 5.—

Tellimishinna võib sisse maksta kirjastuse „Maret“ posti jooksvale arvele nr. 2201 käesoleva numbri vahel oleva posti jooksva arve sissemaksu kaardiga.

Kirjastus „MARET“

Tartus, Ülikooli 25. Telefonid: 15-20 ja 19-75.
Posti jooksev arve nr. 22-01.

ILUSAD ON RAAMATUD ARMASTUSEST.

Nad jutustavad õnnelikkudest ja õnnetutest südametest. Neist hoovab lugejale vastu õrnust, nukrust, kannatust ja õnne, lootusi ning kahtlusi.

Knut Hamsun: Viktoria

Ühe armastuse ajalugu.

„Viktoria“ pole ainult ühe armastuse ajalugu, vaid on moodne ülemlaul armastusele. See raamat meenutab lapsena loetud muinasjuttu kahest kuningalapsest, kes teineteisele „väga armsad olid“, aga siiski ei tohtinud abielluda. Niisama lihtne on selle romaani sündmustik, mida kirjanik on jutustanud sügava kaasaelamisega ja haaravusega.

„Kui suurem osa kaasaegsest kirjandusest on vajunud ükskord unustushõlma ja tolmunud, siis jääb ikkagi „Viktoria“ püsima ja juhtijaks noortele armastajatele inimestele nii nagu täna ja homme,“ üteldakse kirjandusloos.

Herbert Roch: Niikaa kui süda tuksub

See on vaikne, lihtne raamat armastusest ja rännakutest, eneseleidmisest ja -kaotamisest. See on laul proosas, tõsine ja armas, sõbralik ja sügav ning puhas kui metsade ja rohu lõhn. Romaani keskseks kujuks on noor viuldaja, kelle soontes voolab matkaja veri. Vaikse kaastundega, kuid siiski lohutatult paneme raamatu läbiloetult käest.

Lucile Decaux: Marie Valevska

Noor poola krahvina Valevska armub Napoleonisse, kingib talle poja ja järgneb talle ka siis, kui keiser saadetakse Eiba saarele maapakku. Napoleon austab teda kuni oma surmani; võib-olla on ta ainuke naine, keda suur keiser on tõsiselt ja sügavalt armastanud. „Kirjanik on meile oma kütkestavas romaanis naisekuju nii elavalt joonistanud, et meie tahtmatult peame tema traagilisele elule kaasa elama.“ ütleb üks arvustajatest.

Pierre Loti: Madam Krüsanteem

Pierre Loti on saanud ka eesti lugeja lemmikirjanikuks, nagu ta on seda muudegi rahvaste juures. „Madam Krüsanteemi“ tegevus sünnib eksotilises Jaapanis. Nagu ikka nii teeb ka selle teose meile „armsaks ja veetlevaks Loti“ luuletajahing.

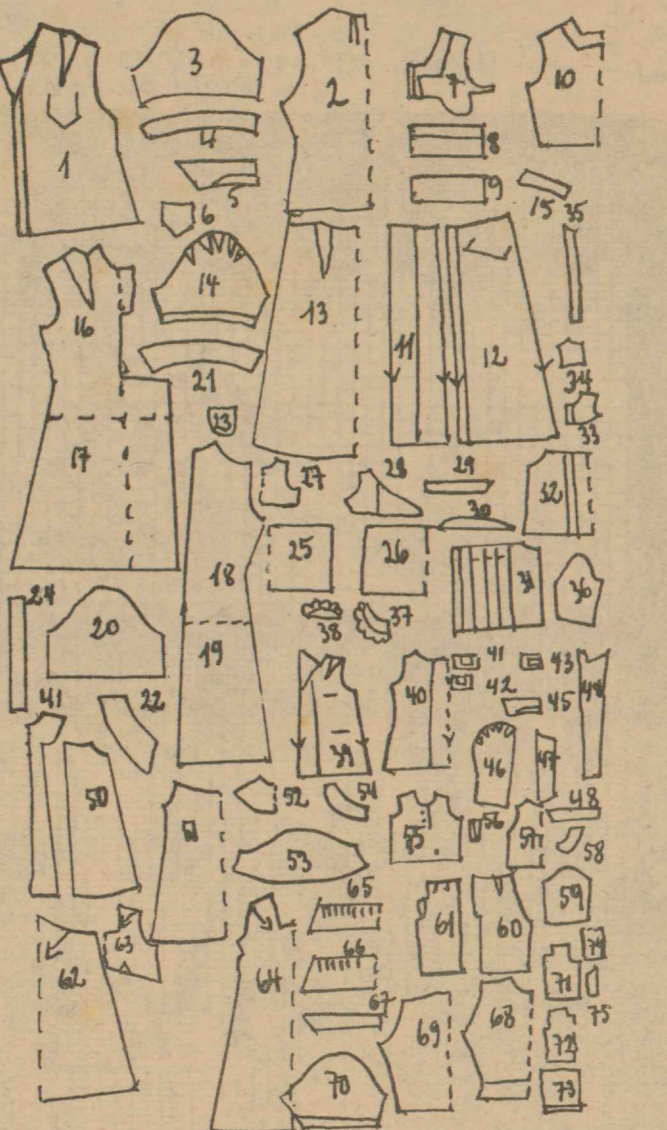
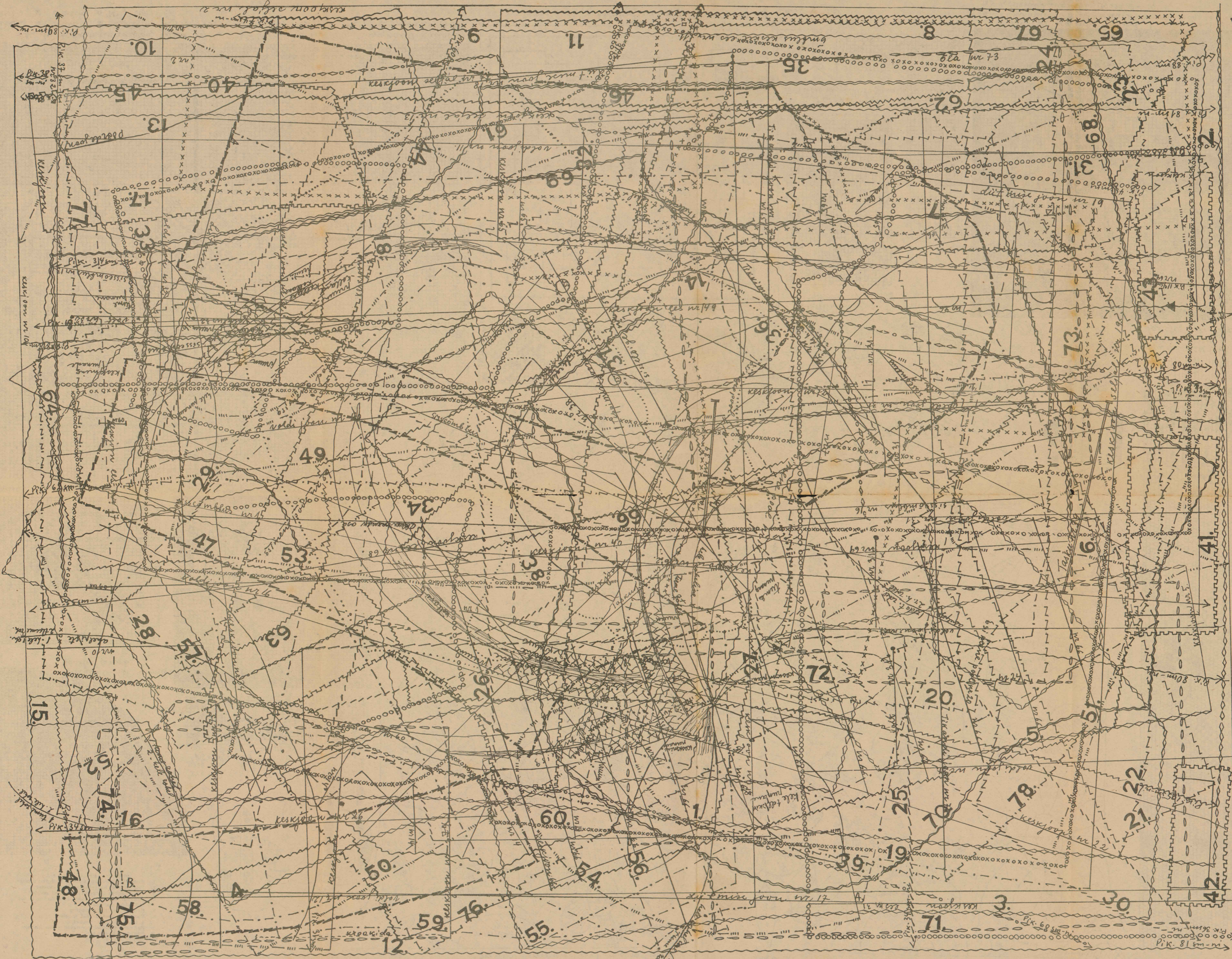
George Sand: Valentine

Selle prantsuse ja ühtlasi maailmakirjanduse väljapaistvama naiskirjaniku teoseid on meie keelde seni vähe tõlgitud. Kuid ta on seda väärt. „George Sand'i romaan teeb veetlevaks kirjaniku kõrge mõttelend ja stiililine soojus. Mitte ainult suur kirjanik, vaid ka suur inimhing köidab meid neis,“ kirjutab Engel. „Valentine“ kuulub Sand'i paremate, haaravamate ja jõulisemate teoste hulka.

John Galsworthy: Pühak

Galsworthy' tööd on leidnud alati meil sooja poolehoidu. Omades rikkalikku ja varjundiküllast sõnavalikut ning tasakaalustatud ilmekat lausetaset, on Galsworthy üks suuremaid meistreid kaasaegses inglise proosas. „Pühak“ on ta suuremaid ja paremaid usku ning armastust käsitlevaid romaane.

ARMASTUSROMAANIDE SARI

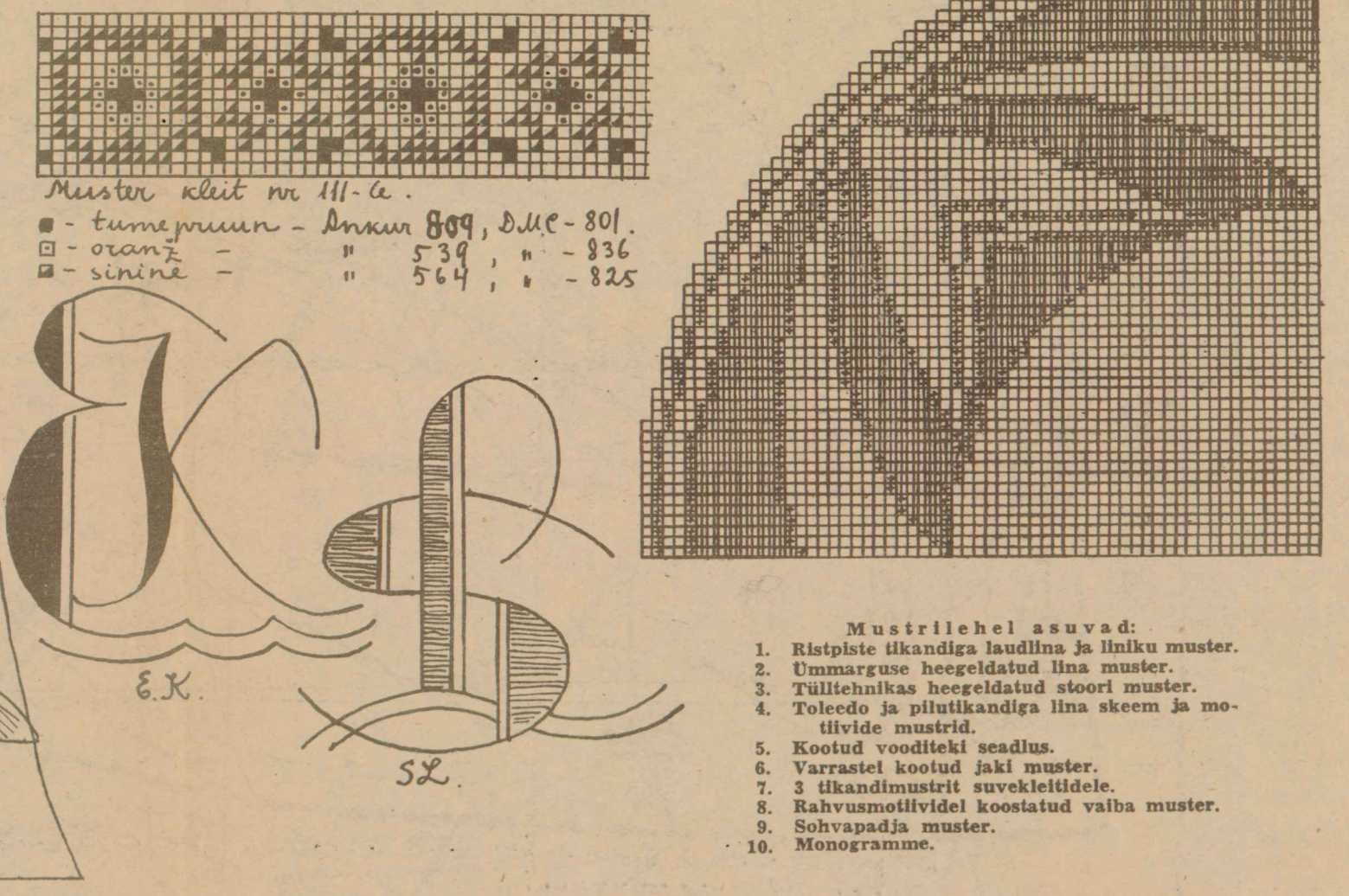
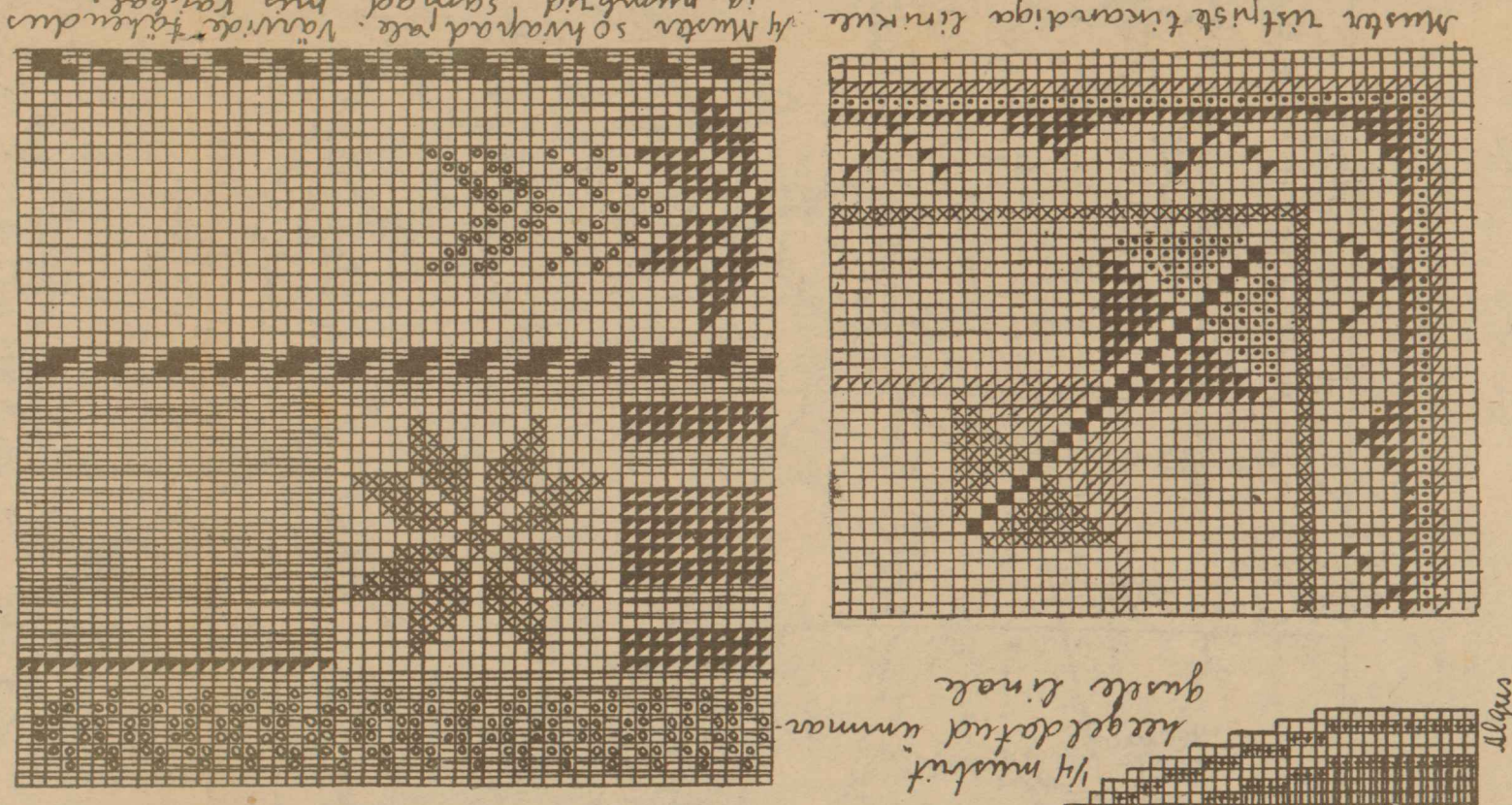
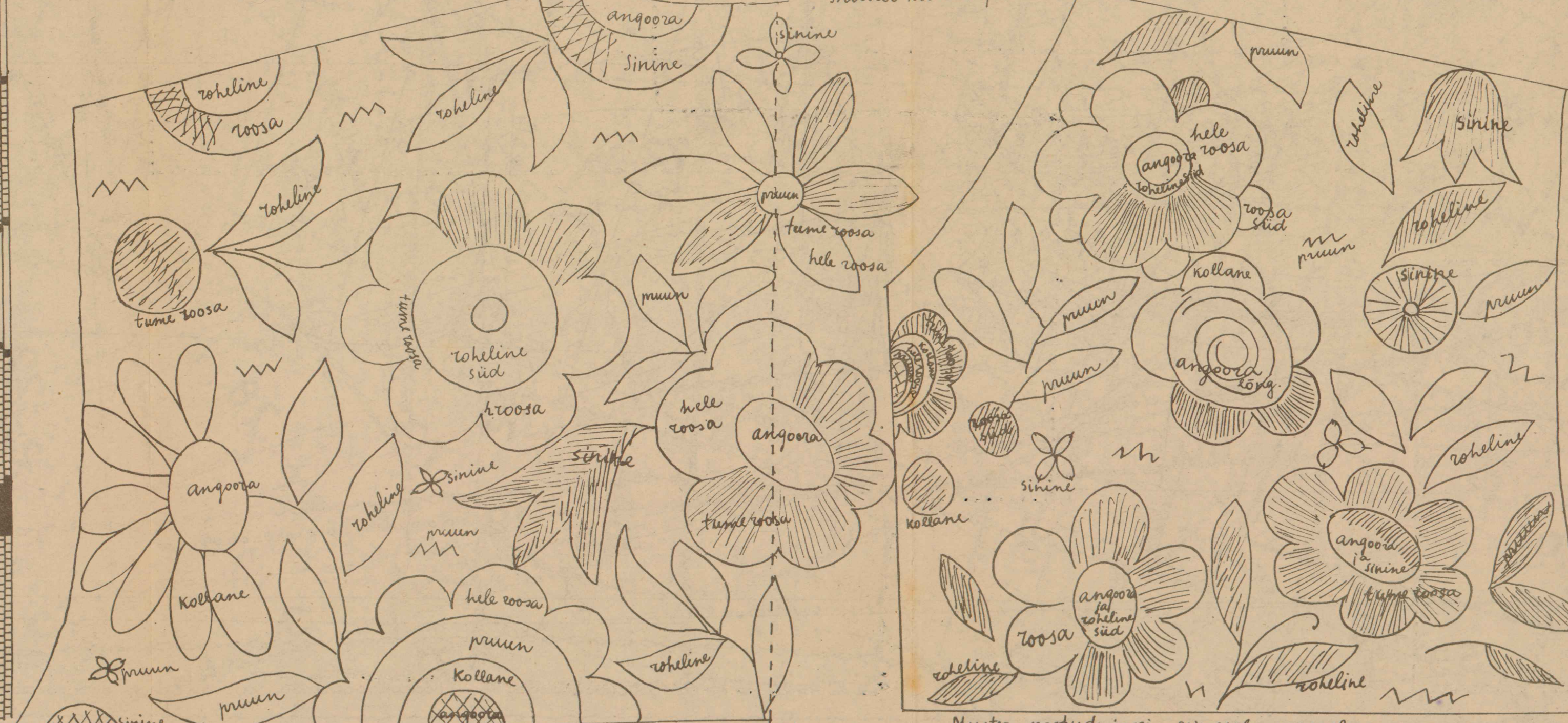
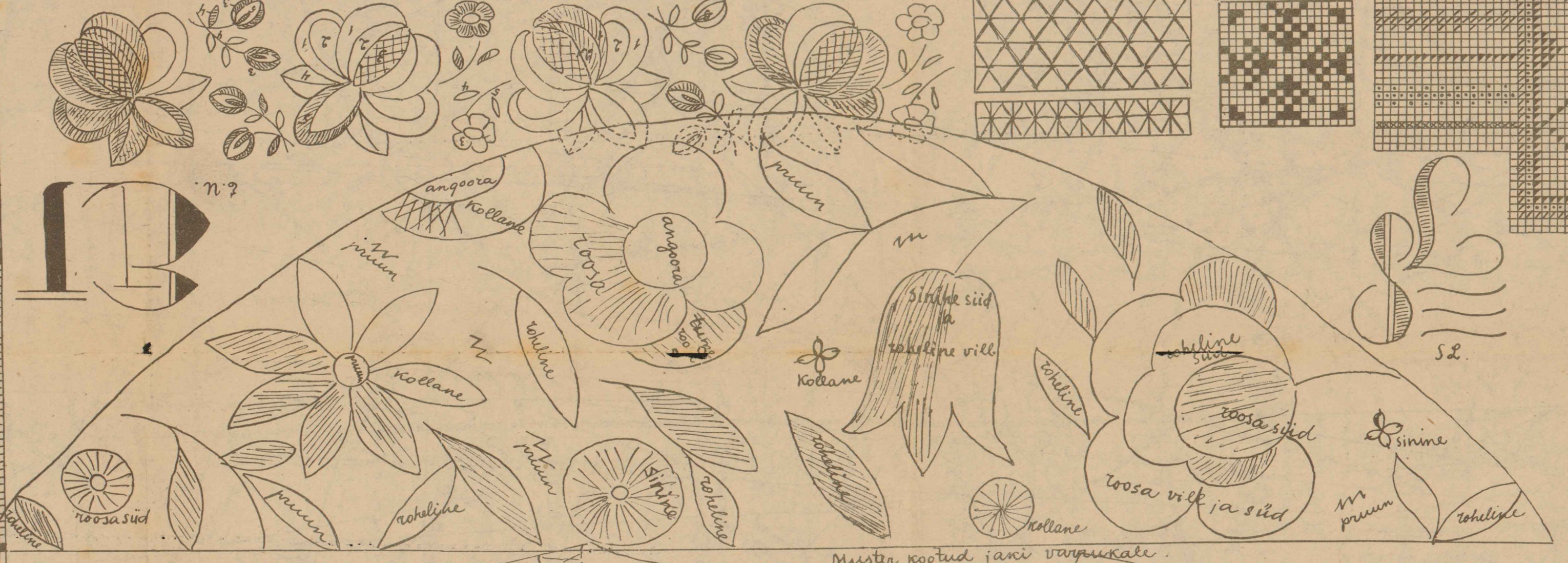
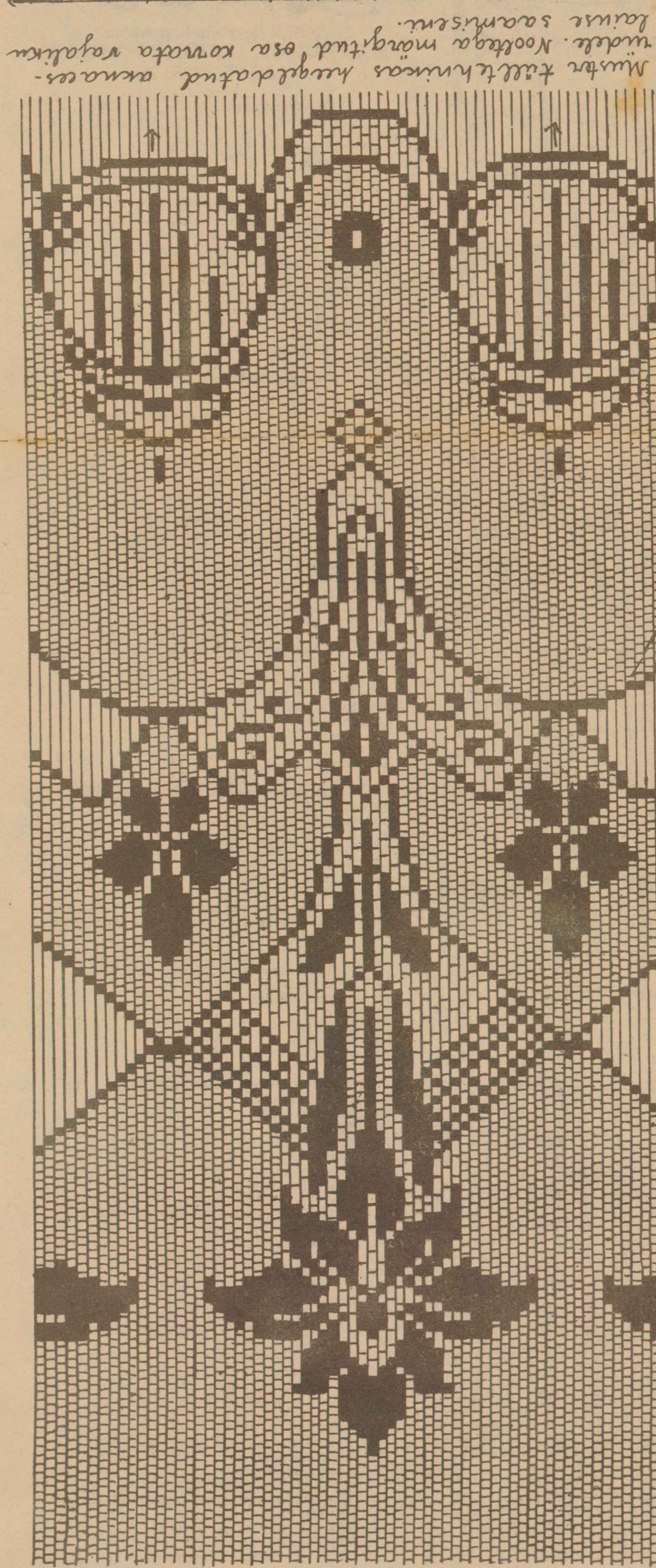
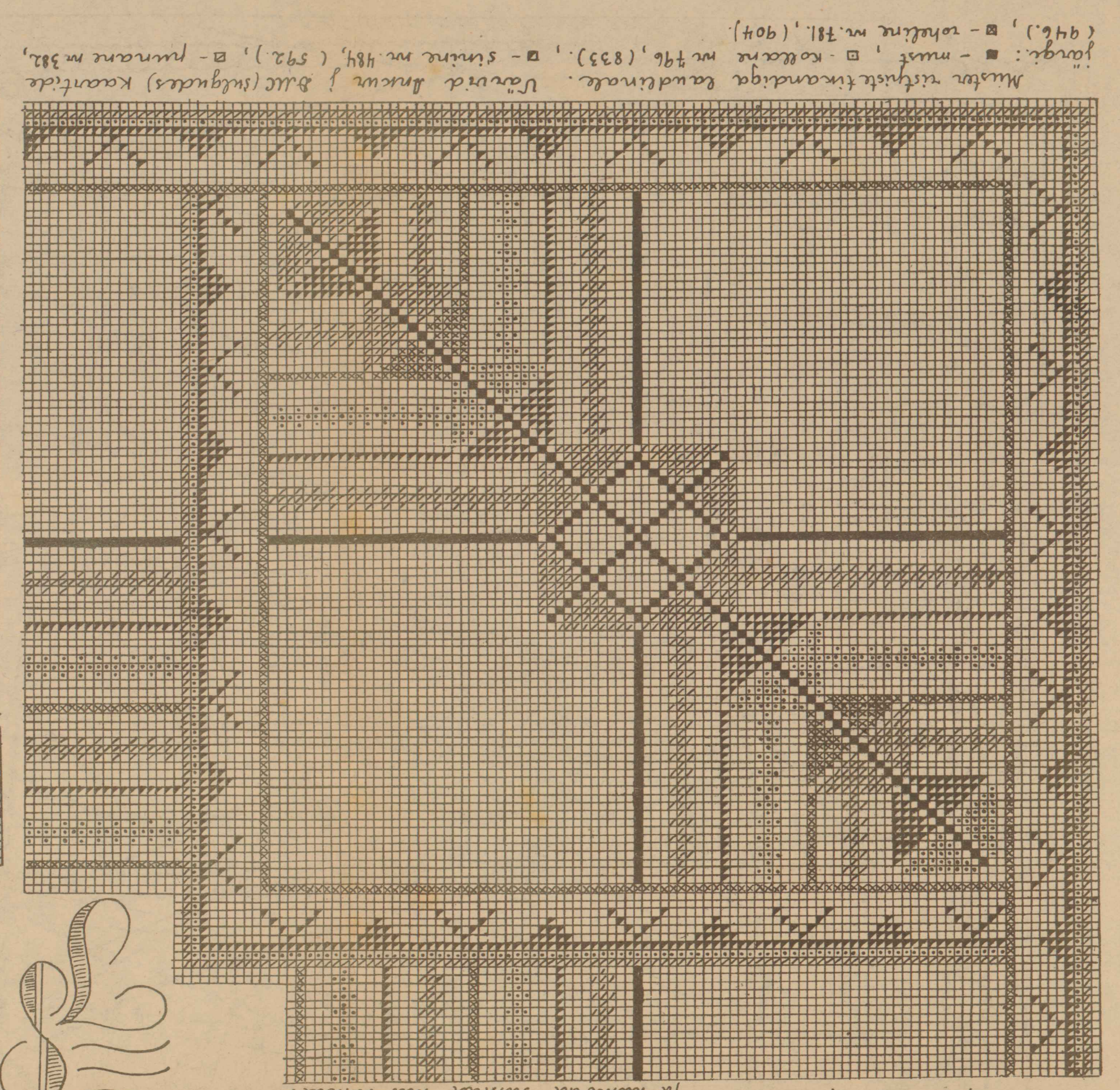
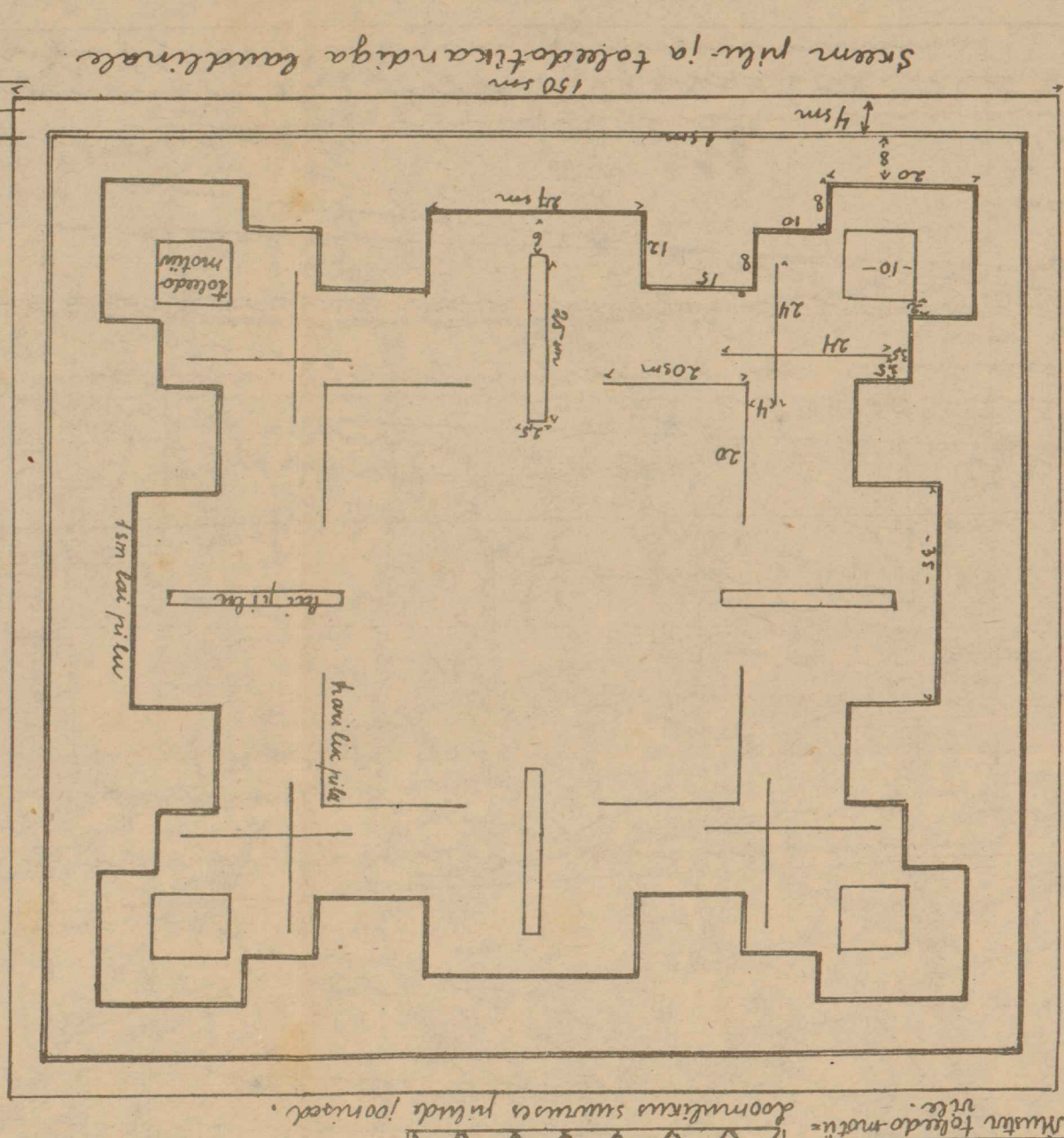
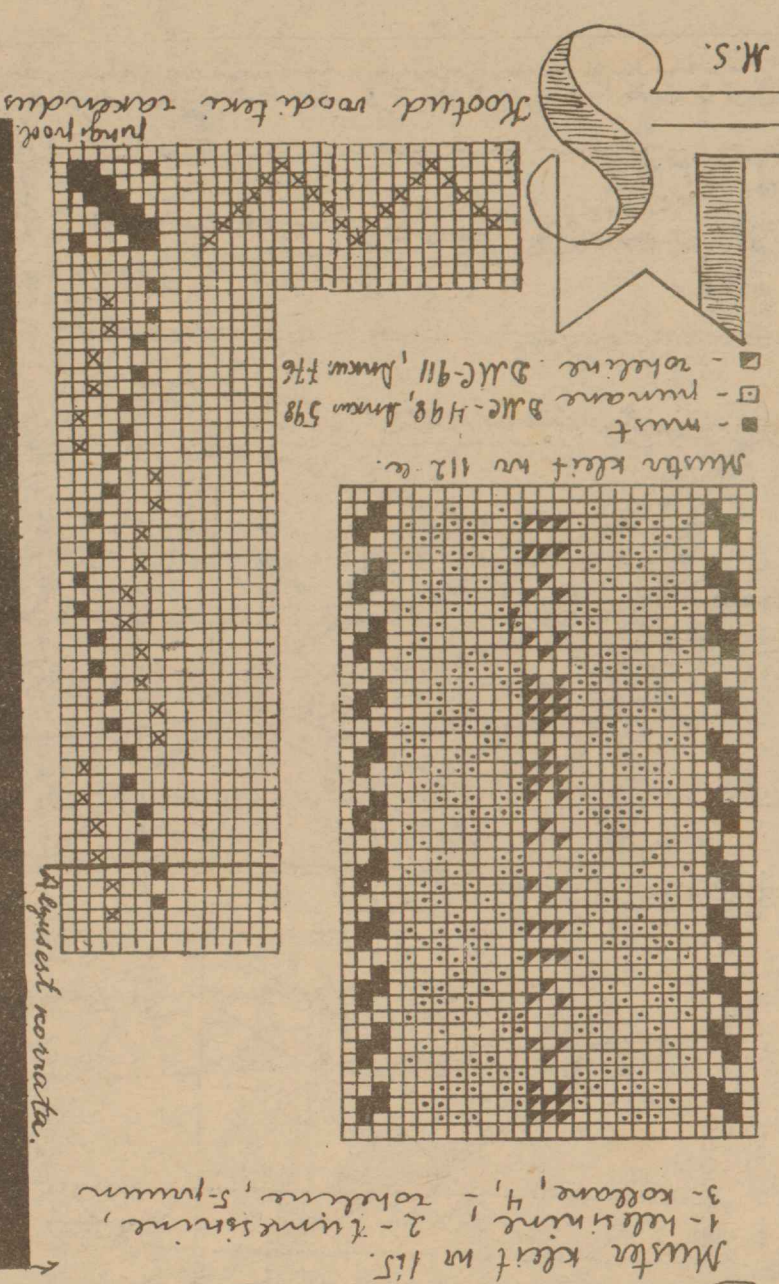
Maret

Naiste ja kodude kuukiri.
MÄRTSIKU LÕIKE JA MUSTRI-
LEHT 1938. A.

- Lõige I.**
Plus, rinnam. 92 sm, nr. 107.
1. Estitükk
 2. Selg
 3. Varrukas
 4. Manšett
 5. Krae
 6. Tasku
- Lõige II.**
Kleit, rinnam. 96 sm, nr. 115.
7. Estitüki ülemine osa
 8. Estitüki keskosa
 9. Estitüki alumine osa
 10. Selg
 11. Esliaia keskosa
 12. Esliaia külgeosa
 13. Tagelaid
 14. Varrukas
 15. Taskuklapp
- Lõige III.**
Tütari lapse kleit 10-11-aast., nr. 118.
16. Estitükk (liita)
 17. Selg (liita)
 18. Varrukas
 19. Manšett
 20. Krae
 21. Tasku
 22. Vöö
- Lõige IV.**
1/2-a. lapse kleit, nr. 121.
25. Esliaid
 26. Tagelaid
 27. Estitükk
 28. Selg
 29. Kaela volang
 30. Varruka volang
- Lõige V.**
Tütari lapse kleit 2-aast., nr. 123.
31. Esliaid
 32. Tagelaid
 33. Espoole passe
 34. Selja passe
 35. Revaar
 36. Varrukas
 37. Krae
 38. Manšett
- Lõige VI.**
Tütari lapse mantel 4-aast., nr. 125.
39. Estitükk
 40. Selg
 41. Alumise tasku klapp
 42. Ülemise tasku klapp
 43. Selja vöö
 44. Revaar
 45. Krae
 46. Varruka päälmine pool
 47. Varruka alumine pool
 48. Manšett
- Lõige VII.**
Tütari lapse kleit 7-aast., nr. 126.
49. Keskmise estitükk
 50. Espoole külglaid
 51. Selg
 52. Selja passe
 53. Varrukas
 54. Krae
- Lõige VIII.**
Magamisilukond 2-aast. lapsele, nr. 132.
55. Pluusi estitükk
 56. Sisselõike äär
 57. Selg
 58. Krae
 59. Varrukas
 60. Püksi esipool
 61. Püksi tagapool
- Lõige IX.**
Õesärk rinnam. 88 sm, nr. 136.
62. Esliaid
 63. Estitükk
 64. Selg
 65. I volang
 66. II volang
 67. Seos
- Lõige X.**
Triibuline pullover, rinnam. 90 sm.
68. Estitükk
 69. Selg
 70. Varrukas
- Lõige XI.**
Lapse jakk ja tanu.
71. Estitükk
 72. Selg
 73. Varrukas
 74. Tanu ääresosa
 75. Tanu pesosa
- Lõige XII.**
Tikitud kootud jakk, rinnam. 90 sm.
76. Estitükk
 77. Selg
 78. Varrukas

Tikitud sohvapadi.
Värvid Ankur „Scintilla“ kaardi järgi: hele-
roheline — 822, tumerohteline — 824, kollane —
807, pruun — 830, hele telliskivipunane — 834,
keskm. punane — 835, tumepunane — 836.

■ - toostipruun - 42, ■ - toosa ■ - 70
 ■ - tumepruun - 55, ■ - roheline - 67, ■ - kollane väge - 61, ■ - kollane väge - 60, ■ - kollane väge - 59

1. Ristkülgne ikandiga laudlina ja liniku muster.
2. Ummarguse heegeldatud lina muster.
3. Tülitsehnikas heegeldatud stoori muster.
4. Toledo ja plattikandiga lina skeem ja mõnede mustrid.
5. Kootud vooditeki seadus.
6. Varrastel kootud jaki muster.
7. 3 ikandimustri süveteid.
8. Rahvusmõttelid koostatud valba muster.
9. Sohvapadja muster.
10. Monogramme.